Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 35 גראשען | היינט 16 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 114/16114 | Łódź, Piątek 17 maja 1929 r. | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז, פרייטאג, ז אייר תרפ"ט | Nr. 114 16114

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיעטרקאווער 21, טעל. 24-71

פרייטאג, פ' בהר י"ד אייר (פסח שני) איז דער טרויער-טאג פון אונזער יודישער געמיינדע, אין דעם טאג איז אונזער אונפערגעסליכער גאון, בעליבטער מנהיג ישראל רשכבה"ג מרן רבנו

אליהו חיים ב"ר משה מייזעל זצ"ל

אב"ד דקהלתנו נפטר געווארען.

די פערוואלטונג פון דער תלמוד-תורה וואס איז געשאפען געווארען ע"י רבנו זצ"ל ערלויבט זיך צו בעטען אלע אונזערע חברים, גבאים פון די בתי-כנסיות ובתי-מדרשים און שטיבלעך משתדל זיין, אז די נדרים ביי דער הזכרה שבת-קודש זאלען זיין לטובת התלמוד-תורה וזכותו יגן עלינו.

ועד הת"ת ע"ש מרן רבנו זללה"ה.

הערה: כסף הנדבות ימסרו להסוכן ר' מרדכי בערמאן, פיעטריקאווער 6.

אכטונג, לעטניקעס!

די בעסטע ערהאלונג גאראנטירט דער

פענסיאנאט

פון א. י. ברייטשטיין

אין גלאוונע, נאווי-אטוואצק

וועלכער געפינט זיך אין שענסטען און טריקענסטען פונקט נעבען א"טען וואלד

זוניגע און עלעגאנטע צימערן! / געשמאקע שפייזען!

סאלידע בעהאנדלונג!

בעמערקונג: בעטגעוואנד אונבעדינג מיטצוברענגען.

PENSJONAT A. I. BRAJTSZTAJN GŁOWNO, NOWY-OTWOCK koło Łowicza.

RESTAURACJA dawniej pod **„Białym Niedźwiedziem"**

Kilińskiego 121 wł. Z. Cłapińska

po gruntownym remoncie poleca się Sz. Publiczności. Wydaje się smaczne śniadania, obfite obiady i kolacje po cenach przystępnych. Kuchnia pod kierow. pierwszorzędnego kuchmistrza.

Z dniem 19-go b. m. zostaje otwarty przy restauracji wzorem lat ub. ogródek.

Od 6 do 11-ej w. koncert pierwszorzędnego zespołu muzycznego

2799

בעקאנטמאכונג.

דערמיט האב איך דעם כבוד מיטצוטיילען דער געעהרטער קונדשאפט, אז פון דינסטאג, דעם 21 מאי ד. י. אן וועט מיין

פארבעריי

זיין ווידער טעטיג אויף

פיעטריקאווער 186, טעל. 57-26

פאר פינקטליכע און רעעלע אויספיהרונג ווערט גאראנטירט. מיט אכטונג

FARBIARNIA M. HAUPT

Piotrkowska 186, tel. 57-26.

Ciechocinek

„Wiktorja" ווילא — וולאצלאווסקא-גאס

Dr. med. W. Łaski

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

נעמט אן פון 1-טען יוני 1929. 2778

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער שוואכע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפ (האר-אויספאל)

נעהמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד.

אוניברסיטה עממית ע"י החסתדרות הציונית.

מחר במוצאי השבת, 18/5, בשעה 8 באולם ההסתדרות הציונית (צגלנינה 4) תערך

הרצאה עברית

על הנושא: „האבק והאדם" — (מקירה היגינית ביאלוגית — הרצאה שניה) — — — המרצה: ה' ב. גורדון

הכניסה חנם!

זונטאג, דעם 19 מאי ה. י. 12 א זייגער בייטאג, צו דער ערשטער שמערצליכער יאהרצייט פון אונזער אונפערגעסליכען מאן און פאטער

ד"ר מעד. לאזאר פריבולסקי ז"ל

וועט אויפ'ן בית-החיים פארקומען א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה, צו וועלכער עם לאדט איין די קרובים פריינד און בעקאנטע

די פאמיליע.

זונטאג, דעם 19 מאי (ט' אייר), 12 א זייגער בייטאג, קומט פאר אויפ'ן בית-החיים א הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער אונפערגעסליכען פאטער

נפתלי הערץ ליטווין ז"ל

וועגען וואס עס טיילט מיט אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע

די פאמיליע.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען ו' אייר תרפ"ט געשטארבען מיין ליבע פרוי, אונזערע טייערע טאכטער, שוועסטער, שווגערין און מוהמע

נ"ע

רבקה וולוטשקא

אין עלטער פון 40 יאהר.

די לויה קומט פאר היינט, פרייטאג, 11 א זייגער פארמיטאג פון טרויער-הויז זגערזשער 31, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

GŁÓWNA WYGR. 750.000 zł.

KTO O DOBRO DOMU SWEGO DBA WINIEN BEZWZGLĘDNIE KUPIĆ U NAS LOS I KL. 19-EJ LOT. PAŃSTW.

WYPŁACILIŚMY ZA WYGRANE U NAS LOSY MILJONY, MILJONY ZŁOTYCH.

RYZYKO MINIMALNE. CENA BARDZO NISKA

1/4	2/4	3/4	1/1
10 zł.	20 zł.	30 zł.	40 zł.

NASZE SZCZĘŚLIWE ADRESY: E. LICHTENSTEIN i S-KA, WARSZAWA. ODDZIAŁ: ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 72

KONTO P.K.O. № 64209. FIRMA EGZ. OD R. 1835.

CO DRUGI LOS WYGRYWA

CIĄGNIENIE JUŻ 23-24 MAJA

OGÓŁEM DO WYGRANIA zł. 28.272.000 zł.

יוד. פראָפ. מאַגאַזין-שניידער-מייסטער-פעראיין

אלעיאַ 1 מאַי 2.

אַכטונג, סעקציעס: מענער, דאַמען, קינדער-גאַרדעראָבען און קאַלדרעס!

אין פאָלגענדע דאַטומס קומען פאָר אייערע פערזאַמלונגען:

שבת 3 אַ זייגער בייטאָג, מאַרינאַרקעס און פאָרלעך. עס קומט פאָר אַ בעריכט פון לעצטען שטרייק און אַלע מיטגלידער אויף דער פערזאַמלונג.

זונטאָג 7 אָוונט, אַ פערזאַמלונג פון דאַמען-פאַך מיט דער בעטייליגונג פון ח' משה גאָלדבערג.

זונטאָג 8 אָוונט, פון קינדער-גאַרדעראָבען (2-טע מאַרט).

זונטאָג 3 בייטאָג, אַ פערזאַמלונג פון קאָלדרעס פון מיטגלידער און נישט-מיטגלידער. צו דער וויכטיגקייט טאָר קיינער נישט בלייבען אינדערהיים.

בעמערקונג: צוליב דעם, וואָס קיין בעזונדערע איינלאַדונגען וועלען נישט ארויסגעשיקט ווערען די חברים אויפגעפאָדערט צו וויסען צו טון אַכטונג דעם אָגרעין פון די פערזאַמלונגען זאָלען זיך אימפּאָזאַנט אַננעמען.

די פערוואַלטונג.

צו אַלע מיטגלידער פון שניידער-מייסטער-פעראיין!

מיר מעלדען אייך אַז אין פאַל פון שנעלע אונטערהאַנדלונגען אָדער אַנדערע אַרט אינטערעסען אויפ'ן פראָפעסיאָנעלען געביט זיך צו ווענדען יעדען טאָג פון 9—11 פריהמאָרגען אין דער פּריוואַט-וואוינונג פון ח' שערמאַן, פּילנאַצנאַ 7 און פון 7—11 אָוונד אין פעראיין.

בעקאַנטמאַכונג.

לאָדזער יוד. פליישער-פאַריין

24 פּיעטריקאָווער 24

מאַכט בעקאַנט, אַז זונטאָג, ד. 19. מאַי ד.י. 5 אַ זייגער נאָכמ. קומט פאָר די יערליכע אַלגעמיינע

פערזאַמלונג

מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) געשעפטס-אַנגעלעגענהייט; 2) ביודזשעט- און בייטראַגס-פראַגען; 3) וואַהלען פון אַ נייע פערוואַלטונג; 4) פרייע פאָרשלאָגען.

אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען צאָהלרייך צו ערשיינען.

7320 די פערוואַלטונג.

האַנדווערקער-פאַריין, אָגראָדאָווא 9

עפענטליכע וואָרנונג צו אַלע שטעפער-סוחרים!

מיר מאַכען אייך אויפמערקזאַם, אַז איהר זאָלט מעהר נישט געבען די שטעפער-כאַלופניקעס קיין וועקסלען, ווייל מיר ווילען דעם פנין איבערגעבען דעם אַרבייטס-גערִיכט און אין הסכם מיט די נייע געזעצען וועט איהר בעצאָהלען 2 מאָל די שולדיגע סומען. איהר זאָלט דערנאָך נישט האָבען צו אונז קיין שום פּרעטענזיעס.

גלייכצייטיג רופען מיר אויף זונטאָג, דעם 19 מאַי, 8 אין אָוונד

אַ פערזאַמלונג פון אַלע שטעפער

וואָס אַרבייטען אויף ליין (גצגריוועטע, סוחר'ישע, כאַלופניקעס), כדי איינמאָל פאַר אַלעמאָל אָפּצושאַפען די פּלאָג פון וועקסלען.

7339

אכטונג!!!

צוליב'ן פאַלען פון די פרייזען פון די מאַטעריאַלען איבערהויפּט וואָלדהאָר פערקלענער איך די פרייזען:

1 פאַר צוויי טיילינע מאַטראַצען פעדערקאַנט גוט געמאַכט 132 פעדערן צו 150 זל.

1 טויך שטיהל געבעט אויף לעדער 60 זל.

אַלעס צו ביליגע פרייזען:

בעמערקונג: פאַר קאַסע אין ביליגער.

J. Bresler, Południowa 10, Tapicer

אַ פאַבריקס-לאָקאַל

איינגעריכטעט מיט מאָטאָרען און טראַנסמיסיעס, ווי אויך אַ געוועלב, צו פערמיטען, ווי אויך צו פערקויפען אַ מאָטאָר (12 פערד), געגענשטענדע צו צוקערלעך, שאָקאָלאַד, מאַרמאָלאַדע-וואָפלען אויסאַרבייטונגען אָדער קעלערס אין אַ גרעסערן פערנעהם אין גוטען צושטאַנד, ווי אויך 2 געוועלבער. צו ערפאַהרען ביים ווירט מ.ה. וורובלעווסקי נאָוואָמיעסקאַ 21

צו אַלע!

ביזטו יונג און מוזט זיך צום פּאַבאַר ישטעלען,
ביזטו אַ „פרעמדער" און מוזט זיך רעגיסטרירען,
ראַרפען מיר מיט אייך גאָרנישט קנעלען,
אַז איהר מוזט זיך שוין לאָזען פאָטאָגראַפירען
פערשפעטיגט ביז רעם לעצטען טערמין אַפילו,
זייט זיך גאָרנישט מצער,
איהר קריגט פאָטאָגראַפיעס מיט אַ גרולה,
באַלד נאָכ'ן „אָבמענשלען" און גאָרנישט טייער,
זעקס פנים'ער פאַר צוויי און אַ האַלבע זלאָטע,
רעיעל, גוט און גלאַנציג,
ווילט איהר נישט וואַרפען געלד אין בלאָטע 32
קומט אין פאָטאָגראַפיע „סטודיאַ", פּולנאָצנאַ 29

לעטשניצע „זדראָוויע"

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

נאָוואָמיעסקאַ 3 (ווסכאָדניאַ 13)

טעל. 76-37.

אוראָלאָג נירען און בלאָזקראַנק.	ד"ר פּיקעלנ	2—12½ זונטאָג 2—12½
נערווען-קראַנק.	ד"ר וויינבערג	1—2 זונטאָג 1—2
קינדער-קראַנקהייטען	ד"ר א. פּאַלאָווייציק ד"ר מאַשלאַנקאַ ד"ר פּרעכנער	11.30—1, 3—5 זונטאָג 12—2 1.30—2.30 זונטאָג 10.30—12 5—6.30 ז. 9—10.30
אינערליכע קראַנקהייטען	ד"ר ניביאַנסקי ד"ר קאַץ ד"ר לעווי ד"ר העניריק קאָן	9½—11½ זונטאג 9½ - 11 12-2, זונט. 12-1 3-4.30, זונט. 1-2 11-12, זונט. 11-12
כירורגישע קראַנקהייטען	ד"ר פּערלים	12-1.30, 6-7.30 זונטאָג 12 — 1.30
פרויען-קראַנקהייטען	ד"ר אָראָנסאָן ד"ר אייגעראָוואַ	12-1, זונטאָג 12-1 דינסט. 1.30-2.30 10.30—11½ חוץ פרייטאָג
נאָז, האַלז און אויערן-קר.	ד"ר ראַבינאָוויטש	1—2, זונט. 1—2
הויט- און געשלעכטס-קר.	ד"ר פאַלק ד"ר זאַנענבערג	3.30-4.30 ז 9-10 11-12, זונט. 11-12
אויגען-קר.	ד"ר קראַוש	3-4, ז. 10½-11½
ערצטל. אַנאַליז.	ד"ר ט. קאַצען	
רענטגענאָלאָג	ד"ר קיילמאַן	3—7

וויזיטען אין שטאָט. אַלערליי אַנאַליזען און אונטערזוכונג, רענטגענאָגראַפיע, זעמטל. דורכשטראַהלונגען (קוואַרץ - לאַמפּען).

פּאַקעט שטעלען.

די לעטשניצע איז טעטיג טעגליך פון 8.30 פריה ביז 7.30 אָוו. זונטאָג פון 8.30 פריה ביז 2 נ"מ

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE JÓZEFA ABA

w ŁODZI, ZIELONA 10, Tel. 2212.

אָנמעלדונגען פון נייע שילערינס טעגליך אין די לערן שעה'ן.

ביי דער שולע ווערט געעפענט

אַ פרעבעל-שול

Dyrektor J. AB.

דעם טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס דער פרל.

ראָלאַ בערגער

צוליב'ן טויט פון איהר

פאָטער נ"ע

מייסטער און פאַבריקס-אַרבייטער און אַרבייטערינס פון דער פירמע בוימגאַרטען.

אַן אָרט צו שלאָפען

פאַר 2 אָנשטענדיגע יונגעלייט, איז אָבצוגעבען. אַל. ו. מאַי 15 (פּאַרטער), ביי פּייבושיאַק.

צו מעלדען זיך ביז 2 אַ זייגער בייטאָג און פון 7 אַ זייגער אָוונד.

313

צו פערקויפען

2 קירזשנער-מאַשינען

אין גוטען צושטאַנד און 2 הישעל-מאַכער-מאַשינען. ווענדען זיך אין קירזשנער-געשעפט י. שוואַרצמאַן, נאַרוטאָוויטש 42. 7336

הנהלות הגמנסיות

של החברה ליסוד בתי ספר תיכונים עברים בלודז

מודיעות, כי בקשות הכניסה מתקבלות כדלקמן:

בלשכת הגמנסיה הראשונה לנערים, מגיסטרצקה 21

בלשכת הגמנסיה השניה לנערים, מגיסטרצקה 22

בלשכת הגמנסיה לנערות, פירמוביץ 7

בשעות העבודה.

בחינות הכניסה תחלנה ביום י' אייר ש. ז. (20/5 1929)

אל המכינה א° מתקבלים נערים ונערות בגיל חמש שנים וחצי ומעלה בלשכת הגמנסיה לנערות, פירמוביץ 7.

דאָס 1-טע אָרטאָד. לעהר-אַנשטאַלט און גן-ילדים אין פּוילען

„דרכי-נעם" לאָדז, קילינסקעגאָ 50

טעלעפאָן 26-35

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פעראָרדנונג פון דער שול-מאַכט וועגען איינשרייבען שול-פליכטיגע קינדער אין פּריוואַטע לעהר-אַנשטאַלטען בעטען מיר אַלע עלטערן, וועמענס קינדער ס'לערנען זיך שוין אין אויבענדערמאַנטען לעהר-אַנשטאַלט, ווי אויך די עלטערן, וועלכע ווינשען איינצושרייבען זייערע קינדער אויפן נייעם שול-יאָהר

איינצושרייבען זיי ביזן 1-טען יוני (כ"ב אייר)

איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען טעגליך אין דער קאַנצעלאַריע פון 8—1 מיטאָג און פון 4—7 אָוונד

די עקזאַמענס הויבען זיך אָן דעם 2-טען יוני (כ"ג אייר)

די לייטונג.

גלייכצייטיג זענען מיר מודיע, אַז אין דער מתיבתא ווערען אָנגענומען אויסגעמוסטערטע תלמידים, וועלכע האָבען די געהעריגע פאָרבערייטונג.

פענסיאָנאַט „זדראָוויע" ס. ראַפּאַפּאָרט

קאָנצעסירט זינט 1909

איז זייט דעם 15 מאַי

אָפען.

ווישניאָווא-גורא

זוניגע קאָמפאָרט איינגעריכטע צימער אין אַ מאַסנאָהע וואַלד י. פיינע קוך און בעדינונג.

בעמערקונג: פאַר יוגענד 10 פּראָצענט ערמעסיגונג.

אינפאָרמאַציעס ערטיילט: גרינשטיין, פּיעטריקאָווער 128 פון 6—9 אָוו. און אויפ'ן אָרט.

ENKA

N. V. Nederlandsche Kunstzijdefabrick

ARNHEIM (Holandja)

PRZĘDZA na cele tkackie: „AMPLUM", „ARNUM"

PRZĘDZA pończosznicza i trykotażowa: „DISCRELLA" (Waschseide)

Stale na składzie „SUMMUM"

Przedstawicielstwo na Polskę:

D/H Komisowy „SAIR" Sp. Akc.

Oddział w Łodzi ul. Pr. Narutowicza 32

telefony: 25-86, 44-86, 75-00, 76-24.

KURSY KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH

יודישע שאָפער-קורסען ביי דער האַנדווערקער-שולע

אויף פּאָמאָרסקאַ 46/48

ווערען געעפענט אין מאַי ד. י.

איינשרייבונגען נעהמט אָן די קאַנצעלאַריע פון דער האַנדווערקער-שולע טעגליך פון 10—2 מיטאָג און פון 7—9 אָוונד.

געעפענט די אױסשטעלונג אין פױזען

נעכטיגע גרױסע פײערונג מיט'ן אנטײל פון מלוכה-פרעזידענט

פױזען, 16. (טעלעפאניש פון אונזער ספעציעלן שליח).

די ערעפנונג פון דער אַלגעמײנער לאַנדעס־אױסשטעלונג אין פױזען האָט פערזאַמעלט אַ גערן עולם. נישט קוקענדיג אױף דעם דראַבנעם רעגנדל, זענען אױף די גאַסן געװען אַזױ פיל מענשען, אַז עס איז געװען שװער זיך אַדורכצושטופּן, אַלע הײזער זענען באַצירט מיט פאָנען, די אָרדנונג איז אַ מוסטערהאַפטע. די מלוכה־פאָרשטעהער און דיפּלאָמאַטן װערען באַגעגענט מיט אָװאַציעס.

10 אַ זײגער קומט אָן פון דער זײט פון'ם פּרעזידענטען־שלאָס דער צוג פון'ם מלוכה־פרעזידענט. דער פרעזידענט פאָהרט דורך, אַ שפּאַלער פון אַ ענטוזיאַסטישען עולם. פאַר'ן צוג פון'ם פּרעזידענט פאָהרט אַ שװאַדראָן פון גרױספּױלישע אולאַנער, נאָך די אולאַנען ציהט אַ שװאַדראָן פון רײטער־ספּער, פון דער װײטענס הערען זיך די קלאַנגען פון פאַנפאַרען. דער פרעזידענט איז אונטער די קלאַנגען פון פאָלקס־הימן אַרײן אין דעם רעפּרעזענטאַנט־זאַל און באַגריסט די אַנװעזענדע. נאָכדעם פערנעהמט דער פרעזידענט זײן פּלאַץ. נעבען איהם פערנעהמט פּלאַץ די פרוי פון'ם פּרעזידענט. די ...נג־געזעלשאַפט „לוטניאַ" פיהרט אױס אײניגע ...ער. נאָכדעם האַלט דער פרעזידענט פון שטאָט ...ען הײ ראַטאַיסקי זײן באַגריסונגס־רעדע.

אַרום האַלב 11 באַקומט דאָס װאָרט דער דיר־...קטאָר פון דער אױסשטעלונג ד״ר סטאַניסלאַװ ...אַװיאַק. ער זאָגט, אַז די אױסשטעלונג האָט ...ם ציל צו באַװײזען פאַר אײנענע און פּאַר פרעמ־...ע, די גרױס פון דער פּױלישער קולטור, איהר ...נטיגקײט און װירטשאַפט. זי דאַרף האָבען די ...גסומציע אינעװעניג און דעם עקספּאָרט קײן אױס־...אַנד, זי מוז זײן דאָס מעכטיגע פּראָפּאַגאַנדע־...יק פאַר פּױלען אין אױסלאַנד.

אַרום 11 אַ זײגער פערלאָזט דער פרעזידענט ...ט זײן פרוי דעם װעסטיביל און געהען אַרײן אין ...ם שכנותדיגען זאַל פון דער טעקסטיל־אינדוסטרי.

דער מלוכה־פרעזידענט שנײדט איבער דעם סימבאָלישען באַנד. פון דער מינוט אָן איז די אױסשטעלונג געעפענט.

די געסט צוגעהען זיך איבער די זעלער און האַלעס.

אַרום האַלב 12 האָט מען, בײם אַנטײל פון מלוכה־פרעזידענט אָנגעהױבען אַרױסלאָזען די טױבען־פּאָסט קײן װאַרשאַ און אַנדערע שטעט. עס זענען אַרױסגעשיקט געװאָרען דרײ טױזענד טױבען.

דער רעגען האָט אַביסעל געשטערט די אײנ־פרעזע מיט'ן אַרױסשיקען די טױבען.

אין משך פון'ם נעכטיגען טאָג נאָכט און אינדערפריה, זענען קײן פױזען זיך צונױפגעפאָהרען 80 טױזענד מענשען. עס זענען אָנגעקומען צעהנדליגער טױזענד אױטאָס.

מען רעכענט, אַז די אױסשטעלונג װעלען באַזוכען עטליכע מיליאָן מענשען.

פון יולי אָן װעלען די פױזנער אױסשטעלונג באַזוכען אױספלוגען פון שולען.

דער שױדערליכער אױפרײס אין קלױולענד

ניו־יאָרק, 16. (ספּ. טעל.) װעגען דעם אױפרײס אין קלעװלענדער שפּיטאָל טײלט מען מיט פאָלגענדע פּרטים:

אין שפּיטאָל זענען געװען 150 פּערזאָן, צװישען זײ 120 קראַנקע. װען ס'איז פאָרגעקומען דער אױפרײס איז צװישען די קראַנקע ענטשטאַנען אַ געװאַלדיגער פּאַניק. די לײכטערע קראַנקע האָבען זיך געפּרובט ראַטעװען, אַרױסשפּרינגענדיג דורך די פענסטער, די שװערער קראַנקע זענען אומגעקומען אין פלאַמען.

אין אַ שרעקליכער לאַגע האָבען זיך געפינען אַ גרופּע פון 14 ראָקטױרים און קראַנקע, װאָס האָבען זיך באַהאַלטען אױפ'ן דאַך פון שפּיטאָל. די פײערלעשער האָבען געמאַכט אַלע באַמיהונגען אַרױפצובאַקומען זיך אױפ'ן דאַך און אָפּראַטעװען די גרופּע, ערשט אין עטליכע שעה נאָכ'ן אױסברוך פון'ם פײער איז זײ געלונגען אָפּצוראַטעװען.

די פײערלעשער, פּאָליצײ און פרײװילּיגע האָבען אַרױסגעװיזען אַ זעלטענע העלדישקײט. אױף די אױגען פון די טױזענדע פערזאַמעלטע האָט זיך אױסגעטײלט ספּעציעל אַ שאָפער פון אַ לאַסט־אױטאָ, װעלכער איז צופעליג פערבײגעפאָהרען ער האָט אַרױסגעריסען בײ אײנעם פון די פײערלעשער אַ גאַז־מאַסקע און האָט אַרױסגעראַטעװעט 20 פּערזאָן, דערנאָך געפאַלען אין חלשות פון די גאַזען, װעלכע האָבען ראַך אױף איהם געװירקט.

װי ס'איז פעסטגעשטעלט געװאָרען, זענען פון די גאַזען פערסמט געװאָרען אױך מענשען װאָס זענען צופעליג פערבײגעגאַנגען דעם שפּיטאָל, בעת דאָרט איז פאָרגעקומען דער אױפרײס.

לױט די לעצטע אינפאָרמאַציעס דערגרײכט די צאָהל קרבנות אין קלעװלענדער שפּיטאָל איבער 100 טױטע און ביז 360 פערװאונדעטע, און פערסמטע דורך די גאַזען. בײ פיל פערסמטע האָט דער בראָם־גאַז אַרױסגערופען אַ בלוט־שטורץ פון נאָז, מױל און פון די אױגען. פיל פון די פערװאונדעטע און פערסמטע זענען שעה'נװײז געלעגען אױף דער גאַס אײדער מ'האָט זײ באַװיזען צו ערטײלען הילף. אַלע פערסמטע געפינען זיך אין די שטעטישע שפּיטאָלען װעלכע האָבען באַקומען צו זײער דיספּאָזיציע דעם גאַנצען זױער־שטאָף, װאָס האָט זיך געפונען אין שטאָט און אומגעגענד. דער גאַנצער שפּיטאָל האָט אָפּגעברענט. פאַר די חורבות קומען פאָר שרעקליכע סצענעס. טױזענדער מענשען זוכען סמנים פון זײערע נאָהענטע און קרובים. װאָס זײער גורל איז זײ אומבעװאוסט.

א גרױסע שרפה אין זלאַטשעװ

עהערנעכטען בײנאַכט האָט אױסגעבראָכען אַ שרפה אין שטעטעל זלאָטשעװ.

מען האָט באַלד מיטגעטײלט װעגען דעם די פײערלעשער־קאָמאַנדעס אין שעראַדז, זדונסקאָ־װאָליאַ, און װיעלון, און פון די אַרומיגע דערפער.

אין שטעטעל האָט געהערשט אַ שרעקליכער פּאַניק. ביז עס זענען אָנגעקומען די פײערלעשער איז דאָס שטעטעל אינגאַנצען געשטאַנען אין װאַלקענס רױך, און אַ סך הײזער — אין פלאַמען.

עס זענען פון'ם פײער אינגאַנצען אָפּגעברענט געװאָרען 8 צװײ־שטאָקיגע הײזער און אַ סך רעבער פון אַרומיגע הײזער. עס זענען פערהאַן פערװאונ־דעטע און אָפּגעבריהטע.

מיט די נשרפים באַשעפטיגט זיך דער מאַגיסטראַט אין זלאָטשעװ.

דער מאי איז געקומען
מיט איהם אױך די אומגעװוינשטע
זומער־שפּרינקעלעך
לאָזט אײך דערױבער די פריהלינגס־פרײדען נישט פערדערבען
LESCHNITZER
קרעם און זײף באַזײטיגען אַמבעסטען די האַרטנעקיגסטע זומער־שפּרינקעלעך.
צו באַקומען אין אַפּטײקען און סקלאַד־אַפּטײקעס. װען נישט, דירעקט בײ
Apotheker Drancz & Co. Bielsko.

אַ נײער פליה־פּרוב איבער'ן אַטלאַנטישען אָקעאַן

פּאַריז, 16. (ספּ. טעל.) די פראַנצױזישע לופט־פליהער אַסאָלאַן און לעפּעװר װעלען ...נאָך הײנטיגע װאָך אונטערנעהמען א לופט־רײזע איבער'ן אַטלאַנטישען אָקעאַן פון ניו־יאָרק ... קײן פראַנקרײך.

די פליהער װעלען פליהען אױף דעמועלבען ...װעג, אױף װעלכען עס איז אַמאָל געפלױגען לינדבערג און װילען דורכמאַכען דן גאַנצע רײזע דורך 24 שעה.

יודישער סטודענט באַקומען א לופט־פליה־פּריז

בערלין, 16. (יט"א) דער יונגער יודישער סטודענט ראָבערט קראַנפעלד האָט באַקומען דעם הונדערטטױזענט־פּריז פון 5000 מאַרק פאַר לופט־פליה. דעם פּריז האָט ער באַקומען פאַר דעם אַװיר־געראַד־פּענעם װעגעל־אַפּאַראַט פון אײגענער קאָנסטרוקציע אָהן אַ מאָטאָר. ער האָט געװאָלט פליהען 100 און געפלױגען 145 קילאָמעטער און האָט אַזױ אַרום געשלאָגען אַלע ביז־איצטיגע רעקאָרדען.

Dr. DONCHIN
מאַניושקי 1, טעלעפאָן 97-9
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אױגענקראַנקהײטען
נעמט אָן טעגליך פון 10—1 מיטאָג און 4—7 נ.מ.
זונטאג פון 10 ביז 1 בײטאָג.

װיכטיג פאַר מיליטער־פליכטיגע ! !
עס איז אַרױס פון דרוק אַ בוך װעגען
מיליטער־ענינים און רעזערװיסטן
פון אדװ. סורעק. פּרײז 15 גר.
צו באַקומען בײם צײטונגס־פערקױפער װעלניאַזש אַלטשטאָט 1, צעגעלניאַנאַ 37 אױך פּאָלודניאָװע 2

קוסטעז, כריפּע, האַלז־קאַטאַרען און אַסקזשעלען
...ײלן די טאַבלעטקעס „EMS"
פון מאַגיסטער KLAWE
...עלכע געבען אַ דאַנק דער ספּעציעלער צוריכ...ג (אַקטיװירונג) בײם צולאָזען ז ך אין װאַסער ...ומיס, װאָס איז װי מעגליכסט דערנעהנטערט צו פריש נאַטירליך װאַסער.
...באַקומען אין יעדער אַפּטײק און דראָגעריע.

BRYGIDA HELM אין איהר נײעסטער און פּרעכטיגסטער קרעאַציע אלס BRYGIDA HELM
„ראַזװאַלסקי'ס געליבטע"
גרױסע דראַמע פון א'נטריגע אין ליבע, אױפ'ן גרונד פון מיטרײסענדע איבערלעבענישען פון אַ טענצערקע, װעלכע האָט נישט געװאָלט באַצאָהלען פאַר דער אַרטיסטישער קאַריערע מיט באַפלעקען איהר פרױען־עהרע. גלאַנץ פון גליק און נעפּעל פון נױט. אײדעלער זשעסט פון אַ מיליאַרדער. אונגעװעהנליכער שמײכעל פון גורל. פּראָדוקציע „UFA" אלס פאַרטנער פון Brigyda Helm איז HENRY STUART אָנהױב 4.30 נאָכמ. שבת און זונטאָג פון 12 בײטאָג.
SPLENDID
...ײנט און פאָלג. טעג!

אהבאַמעטליכע העלדען
הײנט און פאָלג. טעג!
גר. פילם־עפּאָפּעי לכבוד די שטילע העלדען פאַליציאַנטן א.ג.
APOLLO
N. HAMILTON, D. GULLIVER i inni
...סע דראַמע פון פּאָליציאַנטען־לעבען אין אַמעריקאַ, װעלכע אײנשטעלענדיג דאָס אײגענע לעבען, ...ען זײ אָפּ די עפענטליכע זיכערקײט פון זײערע מיטבירגער. —— אין די הױפּט־ראָלען: פערכאַפּענדער אינהאַלט! גלענצענד שפּילען! סימפאָנישער אָרקעסטער אונטער דער לײטונג פון ה' צ. קאַנטאָר.

אַ נײ־געמױערט הױז
פון 18 שטובען איז פון זאָפאָרט צו פערקױפען. פאַר'ן קױפער איז פרײ אַ שטוב מיט אַ קיך
קעלמאַ גאַס 29

אַ גוטע קריטע־בײהעריז
װערט געברױכט צו נײהען אין שטוב
בײ װײנגאַרטען, פּאָד־שעטשנאַ 29. 7335

צװײ אַנשטענדיגע פרײלײנס
קענען באַקומען לאָזשי בײ אַ'אַנשטענדיגע פאַמיליע. צו ערפאָהרען 12 זגערזשער 12 אין קאָלאָניאַל־געװעלב.

אַנ'אָרט צו שלאָפען
פאַר אַ יונגענמאַן בײ אַן אַנשטענדיגע פאַמיליע צו ערפאָהרען בײ פינטשעװסקי סקװעראָװאַ 15 7398

— א —
געשיקט מעדעל
צו באַדינען געסט װי אױך אַ מעדעל צו קאָך אַרבײט װערט געזוכט אין דער קאָװיאַר־ניע אַבערשטײן צעגיעלניאַנאַ 30

א צימער
זאָפאָרט צו באַקומען פיר 2 יונגעלײט אָדער 2 פרײלײנס
װאָסקאָדניאַ 54 רעכטע אָפיצ. 1-טן אײנג. 2 שט.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הױט־קראַנקה. באַהאַנדלונג פון מענער־שװעכע.
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 59-40
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָװענד. באַזונדערע װאַרטע־זאַל פאַר פרױען.

שאָפער
מיט גוטע פּראַקטיק, — זוכט אַ פּאָסטען. אָפערטן אין אַדמ. אונטער „M.D."

קראָפט־שפּולערינס
װערען געזוכט
זגערזשער 13, פראָנט 2-טער שטאָק. 7292

באַקאַנטמאַכונג
גרױסער אױסװאַהל פון ראַהמען און בילדער צו ביליגע פּרײזען װי אױך אױפ ראַטעס פון 1 זל. אַן אַ װאָך. אַלע באַשטעלונגען װערען אױסגעפערטיגט אין פערלױף פון 24 שעה, פון פראַװיננץ אין װעלכען טאָג. מען פּראַ־צעװיע איז אָפען פון 9 פריה ביז 11 אַװענד. אױסער שבת עליאַש באַרכפעלד האַלבאַרסקאַ 25 פראָנט פאַרט.

Dr. med. W. EYCHNER
גינעקאָלאָג־אַקושער
זגערזשער 11. טעל 34-72
נעמט אָן פון 6—8 אָװענד

ציכאַצינעק
ד"ר מעד. י. פישמאַן
װאַרשאַ, טװאַרדאַ 21
נעמט אָן אין דער װילע „קאַשצױשקאָ"
(נעבענאַן בײ די באַדער 2).

2 העפטשטעך־מאַשינען
צו פערקױפען 9-ער גראָסערס נײ אין קאַסטען. צו ערפאָהרען בײ פּאַליװאָדאַ אַלטשטאָט 6

Dr. med. J. POLAK
אינערליכע קראַנקהײטען
ספּעצ.: אַללערגישע קראַנקהײטען (אַסטמאַ, אָסקױשליס, פּאָקריזױסע, אַרטריטיזם).
האָט זיך איבערצױגען אױף
6. שערפּיען 22
פראָנט, 1. שטאָק.
נעמט אָן פון 12[30] ביז 2.

פערלױרען געװאָרען
אַ װעקסעל אױף 200 זל., צאָהלבאַר דעם 30/8, אױסשטעלער ס. און י.ל. ליפּשיץ לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 19. דער װעקסעל װערט ערקלערט פאַר אומגילטיג. — ביטע אָפּצוגעבען צו ס. פּינולאַ, אַלטער מאַרק 4. 7331

שנײדער־געזעלן
...על צו פּנטער־אַרבײט, ...זאָפאָרט געזוכט באַ־... װערט דער, װאָס ...װעלבסטשטענדיג מאַכען. ...ען זיך צו דער פירמע ...װעלן־װאַרען־געשעפט ...װאַרצמאַן, נאַרו־...טאָװסקאַ 42. 7336

...סאָדע־װאַסער ...פּעדיענט איז ...נור פון דעם פאַך. ...מען אין אַדמיניסטר. ...ער „עקספּעדיענט".

...װערט געזוכט אַ לערן־יונגעל אַ מעשענגיסער אַנדראַװאַ 20

אָפּגעברענט אַ יודיש שטעטעל
500 משפּחות זענען געבליבען דאַכלאָז

נאַוואָגרודעק, 16. (טעלעפּאָניש) אין שטעטעל איוויע, 20 קילאָמעטער פון לידע, האָט אויסגעבראָכען אַ שרפה, וואָס האָט כּמעט אַרומגעכאַפּט דאָס גאַנצע שטעטעל. די שרפה האָט אויסגעבראָכען נעכטען אַרום 7 אין אָוונט. צוליב'ן שטאַרקען ווינט האָט זיך דאָס פייער כּמעט אַריבערגעוואָרפען פון איין געביידע אויף דער צווייטער. די הייזער, וואָס זענען געווען ענג איינע לעבען דעם צווייטען זענען כּמעט געשטאַנען אין פלאַמען.

דאָס פייער האָט אַרומגעכאַפּט די פּאָסט־געביידע, אַזוי, אַז דאָס שטעטעל איז כּמעט אָפּגעשניטען געוואָרען פון דער וועלט אָהן טעלעפאָן און טעלעגראַף־קאָמוניקאַציע.

ערשט דער רויטער הימעל האָט אויפמערקזאַם געמאַכט די אַרומיגע שטעטלעך אויף אַ מהלך פון עטליכע צעהנדליג קילאָמעטער אַרום אויף דעם אומגליק, און פון אַלע זייטען האָבען אָנגעהויבען אָנצוקומען פייערלעשער.

אַזוי זענען אָנגעקומען די פייערלעשער פון לידא, ליפּניקטשעק, סאַבאָטניק, יוראַטישעק, לוקאַנאָוויטש, לובעץ, ווישלוב, דאָקאַטאָוו א. אַנר.

די פייערלעשער פון לידא זענען אָנגעקומען מיט אַ ספּעציעלען צוג. אַלע פייערלעשער־אָפּטיילונגען האָבען אַרויסגעוויזען גרויס איבערגעבענהייט און פלייס, זיי האָבען אָבער גאָרנישט געקענט מאַכען מיט'ן צובושעוועטען פייער און דאָס גאַנצע שטעטעל 250 הייזער זענען אַוועק מיט'ן רויך, איבער 500 פאַמיליעס זענען געבליבען דאַכלאָז און אָהן פּרנסה.

בעת דער שרפה האָבען זיך אָפּגעטון האַרצרייסענדע סצענעס. מענשען זענען אַרומגעלאָפען אין אַ שרעקליכער פּאַניק. עטליכע צעהנדליג פּערזאָן זענען אָפּגעבריט געוואָרען.

די וואָיעוואָדשאַפט האָט אָרגאַניזירט אַ רעטונגס־אַקציע. פון די אַרומיגע שטעטלעך האָט מען צוגעשטעלט 1300 קילאָ ברויט, 300 קילאָ צוקער, 50 קערץ קאַרטאָפעל א. אַנר.

דער 77 פיעכאָטע פּולק, וואָס שטעהט אין לידע האָט אַרויסגעשיקט זיינע פּאַלאַטקעס, וואו די דאַכלאָזע נשרפים האָבען דערווייל זיך איינגעאָרדענט.

די היזקות זענען גוואַלדיגע.

דער נייער עסטלענדישער פּאַרלאַמענט

טאַלען, 16. (ספּ. טעל.) די ענטגילטיגע רעזולטאַטען צו די וואַהלען פון פּאַרלאַמענט זענען פאָלגענדע: סאָציאַליסטען 25 מאַנדאַטען (פריהער 24) פויערים־פערבאַנד 24 (פריהער 23), אסאַרניקעס 14, נאַציאָנאַל־דעמאָקראַטען 9, אַרבייטס־פּאַרטיי 10, קאָמוניסטען 6, כ. ר. 4, הויזבעזיצער 3, רייטשען 3, רוסען 2.

פּאָליטישע פּראָצעסען אין ליט[…]

בערלין, 16. (ספּ. טעל.) וואָלף־ביוראָ מעל[…] דעט פון קאָוונא, אַז דאָס קריגס־געריכט אין שאַ[…] וועל, וועלכער האָט ערשט נישט לאַנג פערמשפּ[…] 4 טעראָריסטען צום טויט, האָט היינט אַרויסגעגע[…] בען אַ נייעם אורטייל אויף די אַנטיילנעהמער פון[…] סעפּטעמבער־אויפשטאַנד, 4 בעשולדיגטע זענען[…] פערמשפּט געוואָרען אויף איביגע קאַטאָרגע, 29[…] אויף קאַטאָרגע פון 1 ביז 15 יאָהר.

נעגער־דינסט שניידט איבער דעם האַלז פון אַ יודיש מיידעלע

פון ניו־יאָרק שרייבט מען:

אין אַנ'אַנפאַל פון משוגעת אָרער אום צו נעהמען נקמה פון איהר באַלעבאָסטע, האָט אַ 22־יעהריגע נעגער־דינסט־מיידעל, פּאָולין האַדכאָן, איבערגעשניטען דעם האַלז פון אַ דריש דריי־יעהריג מיידעלע, די טאָכטער פון סעמועל ראָרפּמאַן.

פרוי ראָרפּמאַן האָט אָנגעשטעלט די נעגער־מיידעל מיט אַ קורצער צייט צוריק, און אַזוי ווי זי איז געווען געלאַדען צום צווייטען סדר צו איהר מאַנ'ס שוועסטער, פרוי שורלי בערנשטיין, האָט זי איבערגעלאָזט דאָס מיידעלע מיט דער דינסט בעת דעם סדר איז די פרוי ראָרפּמאַן געווען אומרוהיג צוליב דעם קינד און זי האָט טעלעפאָנירט אַהיים. דער דינסט'ס קול האָט עפּעס געקלונגען מאָדנע און די מוטער האָט בעשלאָסען צו געהן אַהיים און זעהן וואָס איהר קינד מאַכט.

[…] קומענדיג צו איהר הויז האָט [?] געפונ[…] די טיר אָפען און די צימערען פינסטער. זי האָ[…] גערופען די דינסט, אָבער קיינער האָט נישט געענט[…] פערט. זי איז אַריינגעלאָפען אין איהר קינד'[…] שלאָפצימער און שנעל אָנגעצונדען די עלעקטר[…] און זי האָט שיער געחלש'ט ווען זי האָט דערזעה[…] וואָס דאָרט טוט זיך. דאָס קליינע מיידעלע אי[…] געלעגען בעוואוסטלאָז אין אַ טייך פון בלוט מ[…] אַנ'איבערגעשניטענעם האַלז.

מ'האָט גלייך אַריינגערופען אַ דאָקטאָר, וועל[…] כער האָט ערקלערט, אַז די גאַנצע קעהל איז איי[…] געשניטען.

דער דאָקטאָר האָט מיט זיין אויטאָמאָבי[…] אָפּגעפיהרט דאָס קינד מיט די עלטערען אין […] שפּיטאל וואו די דאָקטוירים האָבען דאָרט געמאַ[…] אַ בלוט־איבערליפערונג. די מוטער האָט געג[…] בען איהר בלוט צו ראַטעווען איהר קינד.

די נעגער־מיידעל איז שפּעטער אַרעסטי[…] געוואָרען. זי האָט נישט געלייקענט די בעשול[…] גונג. זי האָט ערקלערט, אַז דאָס קינד האָט געהאַ[…] טע זאָך אין וויינען, איז זי אַזוי אויפגערעגט געוו[…] רען, אַז זי האָט גענומען אַ מעסער און איבער[…] געשניטען דעם קינד'ס האַלז. דער מעסער אי[…] שפּעטער געפונען געוואָרען אין הויז אַ פערב[…] טיגטער.

"גראַף צעפּעלין" אין פראַנקרייך

פרידריכסהאַפען, 16. (ספּ. טעל.) ד[…] קאַפּיטאַן פון "גראַף צעפּעלין", ד"ר עקענער הא[…] אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט די פאָרשטעה[…] פון דער פּרעסע און זיינע פּאַסאַזשירען, ד"ר עק[…] נער האָט זיך בעקלאָגט אויף די בעדינגונגען אונט[…] וועלכע די פראַנצויזישע רעגירונג האָט מסכים […] ווען, אַז דער "צעפּעלין" זאָל דורכפליהען […] פראַנצויזישע טעריטאָריע.

די רייזע פון "צעפּעלין" האָט געמוזט אָפּ[…] לעגט ווערען פון מיטוואָך 12 אַ זייגער מיטאָג[…] ראָנערשטאָג 6 אינדערפריה, ווייל די פראַנצויז[…] רעגירונג האָט געשטעלט אַ בעדינג, אַז דער צעפּ[…] קען אַרורכפליהען די פראַנצויזישע טעריטאָריע […] צווישען 7 און 9 אינדערפריה. א חוץ דעם ה[…] ד"ר עקענער זיך געמוזט פערפליכטען, אַז […] פאָטאָגראַפישע אַפּאַראַטען אויפ'ן "צעפּעלין" ז[…] בעת דער רייזע איבער פראַנקרייך זיין פערחת[…] און געשלאָסען.

באַלד, ווי דער "צעפּעלין" וועט [?]ערל[…] די פראַנצויזישע טעריטאָריע, מוז ד"ר עקענער […] גען דעם טעלעגראַפיש מיטיילען דעם פראַנצויז[…] לופט־פליה־מיניסטעריום, דעם קריגס־מיניסטעריו[…] און פלאָט־מיניסטעריום און איבערגעבען דעם […] נויען קורס, וואָס דער "צעפּעלין" האָט געמאַכט […] בער פראַנקרייך.

פרויען־פערפיהרער אין וואַרש[…]

וואַרשא, 16 (טעלעפאָניש פון אונזער […] רעספּאָנדענט). פאָריגע וואָך איז פערשוואונדען […] וואָרען אין פּאָלען די 18־יעהריגע טאָכטער פון […] בעקאַנטער פאַמיליע ל.

נאָך לאַנגע זוכענישען איז דער וואַרשא[…] פרויענפּאָליציי געלונגען אָפּצוזוכען דאָס מ[…] אין אַ בעוואוסטלאָזען צושטאַנד אויפ'ן [?]הוי[…] באַהנהויף אין וואַרשא. נעבען דעם מיידעל הא[…] זיך געדרעהט עטליכע פערדעכטיגע פּערזאָנען, […] כע מ'האָט אַרעסטירט.

דאָס פערפיהרטע מיידעל האָט בעקומען […] שטאַרקען נערווען־אָנפאַל, אַז מ'האָט זי גע[…] אָפּגעבען אונטער דער אויפזיכט פון פּסיכיאַטאָ[…]

אין פאָריגען חודש האָט זיך דער פר[…] פּאָליציי אין וואַרשא איינגעגעבען צו ענטד[…] 43 אַזעלכע געשעהענישען.

עראָפּלאַן־קאַטאַסטראָפ[…]

ווילנא, 16 (טעלעפאָניש) מיטוואָך 9 זייגער אין דערפריה אין 1 קילאָמעטער ווייט לידא, בעת די איבונגען אַראָפּגעפאַלען אַ מיל[…] רישער אַעראָפּלאַן. דער פּאַראָשוטניק […] דערהרגעט געוואָרען, דער פּי[…] איז צושטעהט געוואָרען אויפ'ן אָרט. דער […]

דערקלערונג פון אַ דייטשען קאָמוניסטישען דעפּוטאַט

בערלין, 16. (ספּ. טעל.) בעת דער הייטיגער דיסקוסיע אין פּרייסישען סיים איבער דער פראַגע פון די געשעהענישען דעם 1. מאַי אין בערלין האָט דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט קאַספּער ערקלערט, אַז די קאָמוניסטען בעגריסען מיט אַנגערקענונג די אַרויסטרעטונגען פון אַ טייל אַרבייטער־בעפעלקערונג אין בערלין אין קאַמף פאַר פּאָליטישע ציל[ע]ן. דער דעפּוטאַט קאַספּער האָט ערקלערט, אַז דעם 1. אויגוסט, וועלכער וועט געפייערט ווערען דורך די קאָמוניסטען פאַר דעם שלום, וועלען די קאָמוניסטען אַרויספיהרען אין גאַס דעם רעוואָלוציאָנערען פּראָלעטאַריאַט, נישט קוקענדיג אויף אַלע פערבאָטען.

יודען וועהלען אויפ'ן "פּלעצעל"
(קאָרעספּאָנדענץ פון פּאַריז וועגען די וואַהלען צום שטאָט־ראַט)

האָט נאָך געהאָלפען מיט אַ יודישען קאַנדידאַט, האָט ער אָבער אַ שווערען נאָמען, אַז עס איז אַ חלשות נאָכצוזאָגען. שטעהען די פראַנצויזען ביי די גרויסע אַפּישען און לעזען און זאָגען נאָך און מאַטערען זיך און עס קומט אַרויס גאָר אַ צווייטער! — אַי, ווען מען קען אַ טויש טון דעם נאָמען ווי אַמאָל אין רוסלאַנד פון אַ מאָרים קאָפּעלאָוויטש, למשל, מאַכען קאָפּעלאָוויטש קאָפּעל — און קאָפּעל — נאָפּעל און נאָפּעל — ווילקא און ווילקא — פילקא און פילקא — פילאָרעט און פילאָרעט — פיליכער — און פיליכער —

אוי — אוי — פיליפּ! — מאָרים פיליפּ! — פיליפּען.

אַ העלפט אַרבייט וואָלט דאָך לייכטער געוואָרען און דער יודישער קאַנדידאַט וואָלט נישט אַזוי פיל מאָל דורכגעפאַלען —

נאָר פערפאַלען, נאָמען איז נאָמען.

נעהט מען אין קאַמף, מיט גרויסע אָבות — מיט לעאָן בלום, מיט מאָרים באָקאַנאָווסקי ז"ל — ער האָט אויך געהאַט אַ שווערען נאָמען! —

קריכט אַרום דער קאַנדידאַט פון טיר צו טיר.

„איך וועל אייך טון טובות! — וואָס דאַרפט איהר? אַ טראַמוואַי אויפ'ן פּלעצעל? — געמאַכט! אַביסעל פּרנסה? — איך פערזיכער אייך? אַרויסשיקען די קינדער? — גוט, אַ בעסער ווייב? — גוט, אויסגעבען די טעכטער? — איך אַליין בין נאָך אַ בחור!

און דער קאַנדידאַט טרינקט גלעזעלעך מיט אַלעמען. קלאַפּט אין פּלייצע און שטאַמעלט שוין אַ פּאָר יודישע ווערטער!

— יאָ, יאָ, משה היים איך! פון יודען, אַוודאי

— אַליין אַנ'עמיגראַנט! זאָל איך נאָר אַריין אין די גרויסע פענסטער, וועל איך אייך שוין העלפען — וועל איך אייך געדענקען צום גוטען — טרינקט אַ גלעזעל! צום געזונד! — מזל טוב!

— טרינקט וועל איך אייך געדענקען. זאָל איך נאָר אַריין.

שמייכלען אַלע און טרינקען די גלעזעלעך.

* * *

זונטאָג ביינאַכט. אין יודישען געגענד. דער שפּאַנענדסטער מאָמענט, באַלד, באַלד וועט מען אַרויסהענגען די רעזולטאַטען. פאַר דער מעריע שטעהט אַ גרויסער עולם, די פּאָליטיקער פון געגענד. עלטערע אויסגעפּוצטע „רענטיערס", פראַנצויזישע אַרבייטער, יודען יונגע, עלטערע. אַלע וואַרטען, אַלע דיסקוטירען. אַלע ווייסען עפּעס צו זאָגען, דערווייל רייסט מען זיך נישט. — „מען וועט זעהן" און יעדער איינער איז זיכער אין זיין נצחון. בלויז איין עלטערע גויע הערט נישט אויף צו מאָהלען: —

— נאָר, דער יופּען זאָל נישט דורך! — קיינער ענטפערט נישט.

אַנ'אַלטער פראַנצויז רעדט צו יעדען צו־הערער.

— זיכער, עס זענען דאָ פיל יודען אין געגענד, אָבער אַ פראַנצויז מוז דאָך אַריין! — נאָר אַ פראַנצויז!

קוועטשען די אַרבייטער מיט די פּלייצעס:

— גענוג דער רעאַקציאָנער — און די יודען ציטערען. זיי ווילען און ווילען נישט. זאָל ער דורך דער יודישער קאַנדידאַט! — און אפשר טוג. גאָר נישט? ווער ווייסט? וועט נישט צופיל רייסען די אויגען? — זאָל ער דורך? זאָל ער נישט דורך — נאָר שטיל אין האַרצען ווילען אַלע ער זאָל דורך — אַלע אָהן אונטערשיד פון פּאָליטישע אָנשויאונגען און מען קוקט זיך איבער מיט איינאַנדער אין איין האָפנונג!

ביז צום סוף ווערט בעקאַנט דער רעזולטאַט דער פראַנצויזישער פּאַטריאָט דער ערשטער, דער יודישער סאָציאַליסט דער צווייטער, דער קאָמוניסט צום סוף.

ווערט דער אַלטער פראַנצויז איינגאַנצען צוטומעלט:

— קאָמאָן! אונזערער איז נישט דורך?

און די גויע צולאָזט זיך:

— אַבי פּישט דער יופּען! —

ווערט אַ יוד שוין צוקאָכט:

— ווער איז דיר אַ יופּען? — האַ? אונזער קאַנדידאַט האָט געמאַכט דעם סערוויס! ער איז אַ פראַנצויז.

— ער איז אַ יופּען, ווי דו! — !

— איך בין אַ יופּען? — קאָכט זיך דער יוד! איך בין געווען אין קריג.

— אָה, ווערען מילדער די פראַנצויזען.

נאָר די גויע שטעלט זיך נישט אָפּ.

— ביזט געגאַנגען אין קריג, ווייל עס האָט דיר געלוינט, דיין ראַבינער האָט דיך געהייסען.

— אַוודאי — איך האָב דיך פערטיידיגט.

נאָר דאָ מישט זיך שוין אַריין אַ יונגער פראַנצויז: —

— די, אַלטע, ווייסט דאָך גאָרנישט.

— איך ווייס מעהר פון אייך אַלע.

— מיר ווילען נאָר מיט דיר נישט רעדען, ווייל דו האָסט נישט קיין שטים־רעכט.

— אַזעלכע, נאַראָנים ווי דו האָבען רעכט און מיר פרויען נישט, איהר האָט מורא, אַז מיר זאָלען נישט פיהרען בעסער.

— אַה, דו זאָלסט מיר פיהרען די פּאָליטיק — געה, געה איז קיך אַריין.

לאַכען אַלע.

קיינער פון זיי וויל נישט דעם יודען. נאָר זיי די מענער זענען העפליכער.

די סאָציאַליסטישע אַרבייטער ווילען אַפּלאָדירען דעם יודישען קאַנדידאַט.

איז שווער נאָכצוזאָגען זיין לאַנגען יודישען נאָמען.

שרייען זיי גלאַט בראַוואָ; און רופען צו די קאָמוניסטען.

— גיט אונז אייערע שטימען! פערשטעלט דעם ווע גרעה רעאַקציע.

נאָר יענע ענטפערען פון אָרט.

— בעסער אַ רעאַקציאָנער! — ווי איינער פון אייערע! —

ווערט ווייטער טומעלדיג. דאָס ביסעל יודען רוקט זיך אַרויס פון דערעל. מיט האָפענונג, מיט חשק. כאָטש אַביסעל אָבטון דער אַלטער גויע און דורכפיהרען דעם יודען!

י. חאַמסקי.

יודישער קאַמער־טעאַטער
לייטונג: מ. בראַדערזאָן און ד. בייגעלמאַן.
היינט און מאָרגען צום לעצטען מאָל פאַרן אַרויספאָרן אויפן טורנע

„אַרט" זאַכאָדניאַ 43

היינט, פרייטאָג – 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.45 אַ זייגער אָוונד
מאָרגען, שבת–2 פאָרשטעל.: 4 נאָכמ. (ביליגע פרייזען) און 10 אָוו. (נאָרמאַלע פרייזען)

דאָס VII־טע גראַנדיעזע פּראָגראַם
א. נ. „מצה־ברייי"

1) פּראָלאָג, 2) מחותנת'טעס, 3) שבת־הגדול און קורץ־פרייטאָג, 4) כ'וועל אַ דאָזאָר, 5) חכמת־כינע, 6) מצה־ברייי, 7) אַ ברכה איבער אַ דונער, 8) דאָס קלוגע חזנ'רל, 9) אויפ'ן גאַניק'ל, 10) לבנה = פּאַראַד.

ליטעראַר. לייטער: מ. בראַדערזאָן. מוזיק. לייטער: ד. בייגעלמאַן.
די קאַסע איז אָפען פון 2–5 און פון 7 אָוונט.

קריזיס

וואו איז דער אויסוועג?

דער פּאָליטישער „קריזיס“ איז שוין לאַנג פאַרענדיגט.

די רעגירונג האָט נאָך נישט געזאָגט, וואָס זי וויל, מ'ווייסט נאָך נישט גענוי, וואָס ס'וועט פאָרגעגען דער נאָהנטסטער מאָרגען, אָבער קיין קריזיס איז שוין נישטאָ.

להיפוך, אַנדערש איז עס מיט'ן ווירטשאַפטליכען קריזיס.

פריער מיט אַ גאַנץ קורצער צייט האָבען זיך אַלע אָפיציעלע שיכטען גאַנץ געשמאַק געאַמפּערט, צי שטעהען מיר פאַר אַ קריזיס, צי קומט ער ערשט אָן; צי זעגען די סימפּטאָמען, וואָס עס האָבען אָן פיהלען דער אינדוסטריעלער, סוחר און אַרבייטער-ערשיינונגען פאַריבערגעהענדע, צי דאָס איז שוין טאַקי דער אָנהויב פון קריזיס.

די געשוואוירענע אָפּטימיסטען, צו וועלכע ס'האָט געהערט אויך דער געוועזענער פּרעמיער באַרטעל, האָבען אַלץ געלייקענט אינ'ם קריזיס, און מיט אותות און מופתים געוויזען, אַז „אַלץ געהט ביי אונז צו אין אָרדנונג“.

דערווייל האָט אָנגעהויבען וואַקסען די אַרבייטסלאָזיגקייט (אַ טייל פון די אַרבייטער האָט ממש פערלוירען די אַרבייט, די אַנדערע אַרבייטען ביי אַ פערקלענערטער צאָהל אַרבייטס טעג); די פּראָדוקציע אין אַ רייהע וויכטיגסטע אינדוסטריע-צווייגען איז געפאַלען, די וואַלוטע און גאָלד-רעזערוון האָבען זיך אָנגעהויבען צו פערקלענערן ... וואַקסען פליסען אָפּ פון דער עמיסיע-באַנק, וואָס איז דער וויכטיגסטער מלוכה-רעזערוו, די צאָהל פּראָטעסטירטע וועקסלען וואַקסען מיט אַן'אונגעהויערער שנעלקייט; דער פערשטאַרקטער אַפּאַראַט איינצוקאַסירען די מלוכה-שטייערן האָט נישט בעוויזען צו פערשטאַרקען די איינקונפטען (אַז ס'איז נישטאָ, העלפט נישט אפילו דער שטרענגסטער עקזעקוטאָר).

די דאָזיגע סמנים זענען שוין פאַר אונזערע מאַסגעבענדע אינסטאַנצען געוואָרען אויף אַזוי בולט און איבערצייגענד, אַז מ'האָט שוין אָנגעהויבען אַנערקענען די שווערע לאַגע און זוכען מיטלען, ווי אַזוי זי צו לינדערען.

דאָס וואָרט האָט אין דער פראַגע בענומען אויך אַן'אַנערקענטער אויטאָריטעט, דער אַמעריקאַנער בעל-יועץ דעווי.

זיינע אויספיהרונגען זענען נישט ניי.

ער האָט איינפאַכליך ווידערהאָלט דאָס, וואָס אַ רייהע יודישע ווירטשאַפטס-קענער האָבען שוין פון לאַנג פעסטגעשטעלט. זיינע בעהויפּטונגען זענען אָבער וויכטיג אויף אַזוי פיל, וואָס צו זיי וועלען זיך די רעגירענדע קרייזען צוהערען, און אפשר אויך אויספיהרען.

די רעגירונג, וואָס האָט נאָך ביז איצט נישט ענטפלעקט איהר געזיכט, נאָך נישט געזאָגט, וואָס פאַר אַ פּראָגראַם זי שטעלט זיך פאַר אין איהר אַרבייט, האָט ביים שיין פונ'ם בילאַנץ פאַר'ן פערגאַנגענעם ביודזשעט-יאָהר, איצט צוריקגעצויגען פון סיים אַלע געזעץ-פּראָיעקטען, אפילו וועגען די שטייער-פּראָיעקטען.

פונ'ם ביודזשעט פאַר 1928/9 קען מען פיל אָפּלערנען.

דער ביודזשעט, וועלכער האָט אַרומגעזעהען אַ דעפיציט, האָט זיך פערענדיגט מיט אַן איבער-פלוס. אָבער מיט וואָס פאַר אַ פּרייז איז עס געמאַכט געוואָרען?!

די שטייערן זענען אויסגעפּרעסט געוואָרען, און אַנשטאָט די פּראָאויסגעזעהענע 521.250.000 זענען איינגעפלאָסען 766,166,000 זל. דירעקטע שטייערן. און פונ'ם 10 פּראָצ. צושלאַג אַנשטאָט די פּראָאויסגעזעהענע 116.884,000 82 מיליאָן.

דערביי איז אינטערעסאַנט, אַז די שטראָפען פאַר נישט-פּינקטליכען צאָהלען (צינזען) האָבען בעטראָפען אַ גאַנץ בעדייטענדען סכום פון ביודזשעט.

דאַגעגען האָבען אַנדערש אויסגעזעהען די פּאָזיציעס פון די אומדירעקטע שטייערן, וואָס זיי האָט מען נישט געקענט דורך רעפּרעסיווע מיטלען פערשטאַרקען.

דאָס איז אַ בעוויז, אַז די בעפעלקערונג קען נישט צאָהלען די שטייערן און זייערע לייסטונגען זענען איבערגעשטרענגטע.

שטעהט איצט פאַר דער רעגירונג אַן'אויפגאַבע צו פערקירצען דעם ביודזשעט, און צו פערטיילען די שטייער-לאַסט גלייכמעסיג אויף דער גאַנצער בעפעלקערונג פון לאַנד.

דאָס קען אַדורכגעפיהרט ווערען אויף אַ געזעצגעבערישען וועג, און דעריבער דאַרף צוזאַמענגערופען ווערען דער סיים.

דאָס זענען די נאָהענטסטע אויפגאַבען פונ'ם טאָג.

—ן.

דער פּאָליטישער מאָמענט

דייטשלאַנד און די ע. טוו. „פּלונגס“-קאָמיסיע. — די מיינונג פון פּאָל באַנקור. — דייטשלאַנדס חבר אויף דער ענטוואָפענונגס-קאָנפערענץ. — אַמאַנולאַ און ראַביבולאַ. — אין דרום-כינאַ. — ערב די וואַהלען אין ענגלאַנד.

אויף די זיצונגען פון דער ענטוואָפנונגס-קאָמיסיע האָט דער פערטרעטער פון דייטשלאַנד אויסגעדריקט זיין אונצופרידענקייט מיט'ן גאַנג פון די אַרבייטען.

אויף אַ באַנקעט, וואָס איז איינגעאָרדענט געוואָרען פאַר דער פּרעסע האָט דער דייטשער אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאַן זיך זעהר פעסימיסטיש אַרויסגעזאָגט וועגען דעם אויסגאַנג פון די קאָמיסיע-אַרבייטען.

דייטשלאַנד קען בשום אופן נישט מסכים זיין צו דער שטעלונג, וואָס איז אָנגענומען געוואָרען איצט.

דאָס איבערלאָזען פאַר די מלוכות דאָס רעכט צו דערהאַלטען זייערע מיליטער-רעזערווען אין די פולע מעגליכקייט פּראָדוצירען און אָנצוזאַמלען קריגס-מאַטעריאַלען פערוואַנדעלט די ענטוואָפענונג אין אַ פערפעסטיגונג פון די איצטיגע נישט גלייכע כחות פערהעלטנישען.

דער פאָרזיצענדער פון דער אויסלענדישער קאָמיסיע אין פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט פּאָל באַנקור האָט געענטפערט דערויף אין אינטערוויו, וואָס איז אָפּגעדרוקט געוואָרען אין „עקסצעלזיאָר“.

דער פראַנצויזישער סאָציאַליסט רעדט קלאָרע דבורים: „אויב דייטשלאַנד האָט זיך געמוזט ענטזאָגען פון רעכט אויף מיליטער-דינסט, הייסט עס נישט, אַז זי קען אָדער מעג דאָס זעלבע אָנוואַרפען אויף אַנדערע. די קאָנטינענטאַלע מלוכות וועלען זיך קענען אָפּזאָגען פון זייערע אַרמייען ערשט דאַן, ווען ס'וועט געשאַפען ווערען אַן'אינטערנאַציאָנאַלע אַרמיי אויף אָפּצוהיטען די געזעלשאַפטליכע זיכערקייט.

דאַגעגען בערעכטיגט ער דייטשלאַנדס פאָדערונג בנוגע דער בעגרענצונג פון אָנזאַמלען קריגס-מאַטעריאַלען. די דאָזיגע בעגרענצונג וועט אָבער ערשט מעגליך ווערען – פיהרט אויס באַנקור – ווען ס'וועט געשאַפען ווערען אַן'אינטערנאַציאָנאַלער קאָנטראָל.

דייטשלאַנדס איינציגער חבר אויף דער קאָנפערענץ, וואָס איז נישט צופרידען געווען מיט'ן גאַנג פון איהרע אַרבייטען זענען געווען די סאָוויעטישע פערטרעטער.

די חבר'שאַפט אָבער, וועלכע האָט לעצטענס שוין געהאַט אָנגענומען כמעט קאָנקרעטע פאָרמען, האָלט ביי קאַליע ווערען צוליב די געשעהענישען פון 1. מאַי.

נאָך די געשעהענישען אין בערלין האָט די גאַנצע דייטשע פּרעסע געטייטעלט מיט די פינגער אויף מאָסקווע, אַלס דער אָרגאַניזאַטאָרין פון די געשעהענישען, וואָס האָבען געקאָסט פיל אַרבייטער בלוט. די דאָזיגע בעהויפּטונגען זענען געוואָרען נאָך שטאַרקער, ווען אַ גרופּע רעדאַקטאָרען פון דער קאָמוניסטישער „ראָטער פאָהנע“ און „וועלט אם אבענד“ זענען אַרויסגעטראָטען פון זייערע רעדאַקציעס, און פון דער צווייטער זייט האָט זיך בעוויזען אַן'אויפרוף פון קאָמוניסטישען אויספיהרונגס-קאָמיטעט, וועלכער רופט צו אַ נייעם אַרויסטריט דעם 1. אויגוסט.

אינ'ם אויפרוף ווערט געזאָגט, אַז די אַרבייטער וועלען דאַרפען אויסנוצען די פּאָליטישע און טעכנישע ערפאַהרונגען פון די בערלינער געשעהענישען“.

אין דער זעלבער צייט האָט די סאָוויעטישע רעגירונג אָפּגעלייקענט וואָראָשילאָווס אָנגריף געגען דייטשלאַנד, בעת זיין מאַי-רעדע, און צוגעזאָגט אויסצופאָרשען דעם ענין וועגען די אַנטי-דייטשע דעמאָנסטראַציעס, וואָס זענען פאָרגעקומען אין לענינגראַד און אין וועלכער עס זאָלען האָבען אָנטייל גענומען רויטע אַרמייער און מיליציאָנערען.

*

די סאָוויעט-רעגירונג פיהרט ווייטער איהר פּאָליטיק אין אַזיען, און דער קעסעל דאָרט הערט נישט אויף צו קאָכען. אין אַפגאַניסטאַן איז נאָך אַלץ נישט רוהיג. אַמאַנולאַ און כאַביבולאַ האַלטען נאָך אַלץ אין איין קעמפען. און כאַביבולאַ, וועלכער איז שוין פיל מאָל צוקלאַפּט געוואָרען וואַקסט מיט אַמאָל ווידער אויס און בעפעסטיגט זיך אין קאַבול, צושלאָגענדיג אַמאַנולאַ'ן. די מלחמה ווערט געפיהרט, ווי אין די אַלטע גוטע צייטען. בלוט גיסט זיך טייכענווייז. אין קאַבול הערשט געוואַלטיגער טעראָר. אין אַלע גאַסען הענגען אָפּגעשניטענע קעפּ (איצט בעת קאַבול געפינט זיך אין כאַביבולאַ'ס הענד, זענען אַרויסגעהאַנגען די קעפּ פון אַמאַנולאַ'ס אָנהענגער). די אַטמאָספער פון קריג און ווילדקייט טראָגט זיך ביסלעכווייז אַריבער אויף קיין כיווע און בוכאַרע. אויך דאָרט האַלט איצט פאַר אַן'אויפשטאַנד.

שלאַכטען, בירגער-קריג האָבען זיך אין אַ נאָוויגע אָנגעהויבען אין דרום-כינע. די אויפשטענדיגע ווילען פערכאַפּען קאַנטאָן און צווישען זיי מיט די רעגירונגס-טרייע פון דער נאַנקינער רעגירונג.

*

פאַר אַ העפטיגען שלאַכט אָדער גאָר פון אַן אַנדער מין שטעהען מיר איצט אין ענגלאַנד. דאָרט דאַרפען פאָרקומען וואַהלען צום פּאַרלאַמענט. דער אויסגאַנג פון די וואַהלען קען האָבען אַ השפּעה אויף דער גאַנצער וועלט-פּאָליטיק. די וואַהל-קאַמפּען האָבען זיך שוין אָנגעהויבען און ווערען געפיהרט זעהר שאַרף. היינטיגעס מאָל זענען זיי בעזונדער אינטערעסאַנט צוליב דעם, וואָס צום ערשטען מאָל האָבען וואַהל-רעכט בעקומען פרויען פון 21 יאָהר אָן. דאָס צוקומען פון נייע 5 מיליאָן וועהלער, וועלכע שטעלען זיך צו דער וואַהל-אורנע צום ערשטען מאָל האָט אַריינגעטראָגען אַ צומישונג ביי אַלע דריי פּאַרטייען, וואָס שטעלען זיך צו די וואַהלען און קיינער ווייסט נישט, וואו זיי האַלטען אין דער וועלט.

די 5 מיליאָן פרויען אין ענגלאַנד האָבען איצט אויסצוהאַלטען אַן'עקזאַמען. פון זיי אין אַ גרויסער מאָס וועט אָפּהענגיג זיין די געשטאַלטונג פון דער וועלט-פּאָליטיק אין די נאָהענטסטע פּאָר יאָהר.

א. ג.

די ריזיגע לאַנד-אויסשטעלונג אין פּויזען

(פון אונזער ספּעציעלען שליח)

פּויזען!

פאָהרט אַ יודישער זשורנאַליסט קיין פּויזען, אויף אַן'אויסשטעלונג און דערצו נאָך אויפ'ן יסוד פון אַן'איינלאַדונג, בעהערשט איהם, נישט ווילענדיג, אַ געפיהל פון צוריקגעהאַלטענע בענייסטערונג. מען טראַכט זיך, אַז דער בעסטער שופט איז די צייט.

עס איז גאָר נישט לאַנג, ווי די שטאָט פּויזען איז געווען פאַר אַ יודען אַ וואָרט, וואָס וואַרפט אָן אַ שרעק; עס איז גאָר נישט לאַנג ווי מען האָט אַ יודען נישט געוואָלט אַנזעהן אויף אַן'אויסשטעלונג אין פּויזען; פאָהרענדיג אין יענער צייט קיין פּויזען, פלעגט פאַר אַ יודענס אויגען שוועבען סעקרעטאַרטשיקס שטעקען. די צייט בעוויזט אָבער וואונדער — יודען פאָהרען קיין פּויזען אָהן דער שרעק פאַר סעקרעטאַרטשיקס שטעקען, צו דער לאַנדעס-אויסשטעלונג אין פּויזען פאָהרען יודישע זשורנאַליסטען אויף דירעקטע איינלאַדונגען און אויף די אויסשטעלונג גופא, וויל מען זעהר גערן זעהן יודישע פאַבריקאַנטען און יודישע סוחרים.

די צייט האָט גע'משפט און גערעכט גע'משפט.

העכער דריי הונדערט זשורנאַליסטען האָבען זיך צוזאַמענגעקליבען פון אַלע עקען פּוילען אויף דער איינלאַדונג צו דער פּרעסע-קאָנפערענץ, וואָס דער אויסשטעלונג-קאָמיטעט האָט איינגעאָרדענט אין פּויזען, אַז מען האָט פאַר די זשורנאַליסטען איינגעאָרדענט אַ קבלת-פּנים אויפ'ן ברייטען פוס, דאַרף מען זיך שוין אַליין אָנשטויסען. אַ קליינינגקייט עפּעס, זשורנאַליסטען! אין זייער מאַכט ליגט דאָך די פּאָפּולאַריטעט פון דער אויסשטעלונג. האָט מען דערלאַנגט אין מויל אַריין פיר המלך, פערפיהרט אין שענסטען האָטעל אַריין, אַרומגעפיהרט איבער דער אויסשטעלונג ווי קעסט-קינדער, גערעדט צו אונז בלויז זיסע ריידעלעך, מיט דער גרעסטער העפליכקייט געגעבען כל'ערליי אינפאָרמאַציעס, מיט איין וואָרט, עס איז געווען קענטיג, אַז מען איז גרייט אונז צו געבען דעם שטערען פון הימעל, אויב מיר זאָלען עס נאָר פערלאַנגען. אונז איז וואויל, מיר זענען זשורנאַליסטען!

אין אַ שווערער ווירטשאַפטליכער צייט פאַר'ן לאַנד, טרעט די אויסשטעלונג אַריין אין איהר ווירקונגס-מאָמענט, וואַקסט דעריבער גאָר שטאַרק אויס די בעדייטונג פון דער אויסשטעלונג און עס איז אויך ברייטער איהר אויפגאַבע.

איינער פון די אָנגעזעהענסטע מיטגלידער פון אויסשטעלונג-קאָמיטעט האָט כאַראַקטעריזירט די אויפגאַבען פון דער אויסשטעלונג אויף אַזאַ אופן, אַז זי דאַרף, איצט, נאָך 10 יאָהר פּוילישער זעלבסטשטענדיגקייט, בעווייזען פאַר דער וועלט, פּוילענס ברייטען אינדוסטריעלען שוואונג, פּוילענס ברויזענדע ענערגיע, פּוילענס אונערמידליכער אַרבייטסזאַמקייט, פּוילענס שטאַרקען דראַנג צו פילזייטיגער פערפּאָלקאָמונג אויף די פערשידענסטע ווירטשאַפטליכע געביטען, פּוילענס אינערליכער רייכקייט פון מעכאַנישע און אינדוסטריעלע עלעמענטען א. ד. גל., וואָס שטעלען פּוילען אין גלייכער רייהע צווישען די אַנדערע אינדוסטריעלע לענדער, וועלכע האָבען הינטער זיך אַ אינדוסטריעלען עבר פון אַ סך, זעהר אַ סך יאָהרען.

דער פאַקט, וואָס די אויסשטעלונג פאַלט גראָד אויס אינ'ם מאָמענט פון הערשענדען קריזיס אין לאַנד, ווערט קאָמענטירט אַלס אַ גוטען צייכען פאַר'ן ערפאָלג פון דער אויסשטעלונג. דער אינטערעס וועט זיין אַ שטאַרקערער, אויך די אויפמערקזאַמקייט וועט זיין אַן'אינטענסיווערע, וועט די אויסשטעלונג געשאַפען ווערען די נעהערינגע מעגליכקייטען פאַר אַ ברייטער ווירקונג.

די אויסשטעלונג פערנעהמט 600 קוואַדראַט-מעטער. עס דאַרף פערנעהמען מינדעסטענס 2 טאָג צייט אויף צו בעווייזען אַדורכצושפּאַצירען זיך איבער דעם אונגעהייערען לאַבירינט פון די האַלעס. 2 יאָהר צייט האָט פערנומען דאָס אויסבויען פון דעם ריזען-ווערק. אַריינלאָזענדיג זיך אין דער אויסשטעלונג, בעקומט מען דעם איינדרוק, אַז מען איז פערפאָהרען אין אַן'איינגעאָרטיגע שטאָט אַריין. וואָס ועהט מען דען דאָ נישט. היזער, פּאַלאַצען, האַלעס, רעסטאָראַנען, טעאַטערס, ספּאָרט-פּלעצער, פּאַרקען, אַלעען, קאַפעען און אַ פּראַכטפולער ראַנדסינג פעהלט אויך נישט. 130 געביידעס געפונען זיך אינ'ם אויסשטעלונגס-רוים. דערונטער זענען פערהאַן 60 מאַסיווע געבויטע געביידעס פון בעטאָן, אייזען און ציגעל. די דאָזיגע מאַסיווע געביידעס בילדען דעם שטענדיגען אויסשטעלונגס-אָרט. די אַלע אַנדערע געביידעס זענען ערשט לעצטענס אויסגעבויט געוואָרען.

מען אינפאָרמירט, אַז העכער זיבען טויזענד אויסשטעלער וועלען דאָ ווייזען זייערע עקספּאָנאַטען. בלויז אינדוסטריעלער וועלען זיך דאָ בעווייזען מיט זייער פּראָדוקציע אין אַ צאָהל פון קרוב פיר טויזענד, וואָס זעהט מען דען נישט דאָ. קויהלען און נאַפט-גרובען, טעקסטיל-אינדוסטריע, מעטאַל-הוטען, מאַשינען-פאַבריקען, כעמישע-אינדוסטריע, בעשפּייזונג-פּראָדוקציע א. ד. גל. אַ סך אינדוסטריע-צווייגען האָבען דאָ אַוועקגעשטעלט אַזאַ איינריכטונג, ביי וואָס זיי וועלען דעמאָנסטרירען דעם גאַנצען פּראָצעס פון זייער אַרבייט, אָנהויבענדיג פון רויהען מאַטעריאַל, ביז צו דער פערטיגער סחורה.

אויף אַן'אַנדער אָרט בעווייזט מען דאָ דעם צושטאַנד פון דער לאַנדווירטשאַפט, קולטור-צווייגען, קונסט און ווירטשאַפטליכע דערגרייכונגען. איבערשפּאַצירענדיג זיך איבער דער אויסשטעלונג בעקומט מען אַ גענויען בעגריף פון פּוילענס גאַנצען ווירטשאַפטליכען און קולטורעלען לעבען.

די אָרגאַניזאַטאָרען פון דער אויסשטעלונג האָבען אויך געהאַט אין זינען נישט צו לאָזען די בעזוכער פערלאַנגווייליגען זיך. צו דעם צוועק זענען דאָ אַוועקגעשטעלט געוואָרען צעהנדליגער טעאַטערס, קאָנצערט-זאַלען, לונאַ-פּאַרקען, רעסטאָראַנען און קאַפעען מיט מוזיק, קאַבאַרעטען, דאַנסינגס און אַנדערע פערוויילונגס-ערטער. אַזוי, אַז ווען די בעזוכער וועלען אַריין אין דער אויסשטעלונגס-שטאָט, וועלען זיי דאָרט קענען גאַנץ בריווח פערברענגען אַ גאַנצען טאָג, נישט דאַרפענדיג אַרויסגעהן פון דאָרט, אויף צו שטילען הונגער, אָפּרוה, צערשטרייאונג און דראַנג צו פערוויילען זיך.

דערמיט איז אָבער נאָך נישט גענדיגט. זעהר רייך ווערען אויך איינגעאָרדענט די אָפיציעלע פּאַוויליאָנען און פלעצער פון דער פּוילישער מלוכה און פון די קאָמונאַלע אינסטיטוציעס. דאָרט געפינען זיך מאָדעלען פון הונדערטער עפענטליכע געביידעס און אַמטליכע אינסטיטוציעס און שטאָטישע אונטערנעהמונגען. עס זענען אויסגעשטעלט כל'ערליי טיפּען פון וואַגאָנען, אַעראָפּלאַנען, געוועהר, וואָס ווערען אויסגעאַרבייט אין פּוילען.

אין אַ ריזיגע גלעזערנע האַלע, איז איינגעאָרדענט אַן'אויסשטעלונג פון די גרעסטע פּאַלמען-זאַמלונג אין דער וועלט. מען גיט איבער, אַז בלויז דאָס בלויזע גלאָז צו דער האַלע האָט אָפּגעקאָסט 1 מיליאָן זל. אַ קאָלאָסאַלער יעגער-מוזעאום געפינט זיך דאָ, דאָס זאָל זיין דער צווייטער אין דער וועלט נאָך ענגלאַנד. אַ פּראַכטפולע זאַמלונג פון בילדער און קונסט-ווערק איז דאָ וואָרנפעלטיג אויסגעשטעלט און פערנעהמט איבער 100 האַלען. ווי מען זאָגט, זאָל דאָס זיין די צווייטע זאַמלונג אין אייראָפּע.

פּוילענס בעפרייאונג איז אויך דאָ רעפּרעזענטירט, אין אַ ספּעציעלען זאַל זענען אויסגעשטעלט די וויכטיגסטע אַקטען, וואָס האָבען אַ שייכות צו פּוילענס בעפרייאונג, אויך דער אָריגינאַל פון ווערסאַילער טראַקטאַט געפינט זיך צווישען די אַקטען אין אַ צווייטען זאַל ווערט דעמאָנסטרירט די געשיכטע פון מאַרשאַל פּילסודסקי'ס קאָנספּיראַטיווער טעטיגקייט אין דער צאַרישער צייט, דעם לעגיאָנען-פעריאָד א. אַז. וו.

ביז דעם 1. אָקטאָבער וועט די אויסשטעלונג זיין טעטיג. ד. ה. 4 מיט אַ האַלבען חודש. מען ערוואַרט בעזוכער פון פערשידענע לענדער. פון אַמעריקאַ איז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז 30,000 פּאָליאַקען גרייטען זיך אַרויסצופאָהרען צו דער אויסשטעלונג קיין פּויזען. דער קאַטאַלאָג פון דער אויסשטעלונג ענטהאַלט 13 בענדער. אַ שטאַב געלעהרנטע וועלען אַרבייטען איבער דער גאַנצער צייט פון דער אויסשטעלונג, אויף פערשידענע ווירטשאַפטליכע געביטען.

עס איז נאָר צו בעדויערן, וואָס דער ספּעציעל יודישער עלעמענט, איז כמעט גאָר נישט אָנגעצייכענט אויף דער אויסשטעלונג. פאַר וואָס זאָל דען נישט דאָ דעמאָנסטרירט ווערען דער גרויסער אַנטייל פון יודען אינ'ם ווירטשאַפטליכען און קולטורעלען לעבען פון לאַנד? זאָל זיך דאָ אָנזעהן די ווירקונג פון יודען אויף די אַלע געביטען.

עס איז זיכער נישט פערהאַן מיט וואָס צו שעהמען זיך אין דער הינזיכט. די יודישע ווירטשאַפטליכע פאַקטאָרען, דאַרפען דאָס נאָך בעצייטענס נעהמען אין אַכט און זיך בעמיהען אַרויסצורוקען אין דער עפענטליכקייט אויף דער אויסשטעלונג דעם יודישען מאָמענט, צייט דערצו איז נאָך פערהאַן גענוג, זאָל נאָר זיין דער ווילע דערצו.

דאָס איז לעת-עתה דאָס ערשטע בילד פון דער אויסשטעלונג. איבערן ווייטערן גאַנג וועלען מיר נאָך ווייטער שמועסען.

ש. פ—ן.

ה. י. בושטאָווסקי

אין ווערסאַיל

(רייזע=איינדריקען)

X

מיר וועלען מאַכען אַנ׳הפסקה אין אונזער בע־שרייבונג פון יודישען לעבען אין פּאַריז און מיר וועלען אַריינבליקען אין ווערסאַיל. פּראַוועט מען דאָך איין דער וועלט דעם 10־יעהריגען יובל פון ווערסאַילער שלום־טראַקטאַט, דאַרף מען זיך איצט טיילען מיט די איינדריקען פון מיין בעזוך אין דעם וועלט־היסטאָרישען שטעטעל, אין דעם בעריהמטען ווערסאַיל.

זיין אין פּאַריז און נישט אַריינפאָהרען אין ווערסאַיל, וואָלט געווען אַ גרויסע עוולה, עס איז גראָד געווען דעם 18.טען יאַנואַר, ה. י. אויך א היסטאָרישער טאָג פאַר ווערסאַיל: אין זעלבען טאָג אין יאָהר 1871 איז אין ווערסאַיל געשלאָסען געוואָרען דער פראַנצויזיש־דייטשער פרידענס־אָפּ־מאַך לויט וועלכען פראַנקרייך האָט פערלוירען על־זאַס־לאָטערינגען.

מיין בן־עיר, דער זשורנאַליסט א. אַלפּערין, וועלכער איז שוין אַ תושב אין פּאַריז, איז מיין בעגלייטער אויף דער רייזע קיין ווערסאַיל. נאָך זיין חשבון קומט אויס, אַז אין זעלבען טאָג, דעם 18־טען יאַנואַר איז אין ווערסאַיל געשעהען נאָך אַ היסטאָרישער אַקט, נעמליך, אין זעלבען טאָג פון יאָהר 1919 איז קלעמאַנסאָ אַריינגעפאָהרען אין ווערסאַיל צוצוגרייטען די שלום־אונטערהאַנד־לונגען מיט׳ן בעזיגטען דייטשלאַנד. האָבען מיר הייסט עס פאַר זיך צוויי היסטאָרישע דאַטען, אין איין און דעמזעלבען טאָג, פון צוויי מעכטיגע פעל־קער, וועלכע ווערען בעוואָיגען אויף דער וואָג־שאָל פון גורל וועלכע מאַכען מיט דעם טראַגישען שפּיל פון זה קם, וזה נופל...

אַ האַלבע שעה רייזע טיילט אָפּ פּאַריז פון ווערסאַיל. אַנ׳עלעקטרישע באַהן פיהרט אַהין. אַ וואוילע זאַך די עלעקטרישע באַהנען, נערוויִמע, בע־קוועמע וואַגאָנען, אויסגעבעטע ווייכע בענק, אַפילו אין דער דריטער קלאַס. ווען מען קומט אַרויס פון באַהן־הויף אין ווערסאַיל פאַלט מען אַריין אין אַ שטעטעל וואָס צעהלט קוים אַנ׳ערך זיבעציג טויזענד איינוואוינער, דאָך בעפאַלט אַ מין דרך ארץ פאַר אַלעם דאָ אַרום, גאָר נישט קיין קליינינקייט. דאָס שטעטעל איז טאַקע קליין, איז אָבער אָנגע־שטאָפּט און אָנגעפולט מיט היסטאָרישע געשעהע־נישען פון גרויסער וועלט־בעדייטונג. דאָ איז גע־לעזט געוואָרען דער גורל נישט נאָר פון פעלקער, נאָר אויך פון קלאַסען. אין ווערסאַיל געפונען זיך די אַמאָליגע קעניגליכע פּאַלאַצען פון די ברוטאַלע פראַנצויזישע הערשער, אַמאָליגע פּאַלאַצען און איצט אַ גרויסער מוזיי פון לעבען און ווירקען פון די פראַנצויזישע זעלבסטהערשער.

אין ווערסאַיל איז אָבער אויך פערהאַן אַ מוזיי פון דער פראַנצויזישער רעוואָלוציע דעריבער איז דער פראַנצויז שטאָלץ אויף ווערסאַיל, ווייל דאָ איז דער שפּיגעל פון זיין רייכער פערגאַנגענהייט.

אויך לודוויג דער פערצענטער איז געווען שטאָלץ מיט ווערסאַיל, דעריבער האָט ער געלאָ־זען אויסקריצען מיט גאָלדענע אותיות אויף דער פאַ־דער־וואַנד פון זיין פּרעכטיגען פּאַלאַץ די ווערטער: „דאָ איז דער שטאָלץ פון פראַנקרייך״.

אַריינקומענדיג אין הויף פון פּאַלאַץ וואַרפט זיך באַלד אין די אויגען די ריזיגע בראָנז־סטאַטוע פון לודוויג דעם פערצענטען רייטענדיג אויף אַ פערד וואָס שטעהט לינקס, נישט ווייט פון איינגאַנג אויפ געשטעלט אין יאָהר 1832. ווערסאַיל און דער שלאָס זענען זיין שאַפונג און זינט דעם יאָהר 1682 איז ווערסאַיל געוואָרען די רעזידענץ פון קעניגליכען הויף. מען דערצעהלט אַז 36000 מענשען און זעקס טויזענד פערד זענען געווען בעשעפטיגט בלויז ביים בעאַרבייטען די ערד פאַר די גערטנער און ביים בויען די וואַסערלייטונג. בסך הכל זאָגט מען, זאָל האָבען דער בוי פון פּאַלאַץ אָפּגעקאָסט עטליכע מיליאָרד פראַנק. קנאַפּע הונדערט יאָהר איז ווער־סאַיל געווען די פראַנצויזישע קעניגליכע רעזידענץ. די רעוואָלוציע אין יאָהר 1879 האָט אויך פער־ניכטעט די ווערסאַילער קעניגליכע רעזידענץ. צוליב וואָס עס איז דאַן געפאַלען די צאָהל ווערסאַילער איינוואוינער פון 50,000 — אויף דער העלפט. די רעוואָלוציאָנערע מאַסען האָבען דאַן אַרויסגעפיהרט פון ווערסאַיל לודוויג דעם זעכצענטען.

איך וויל איצט נישט בעשרייבען די געשיכטע פון ווערסאַיל, נאָר צו געבען די אַנדייטונג דערויף, אַז די שטאָט איז פון גרויס־געשיכטליכען פערנעהם, און אַז מען שפּאַנט איבער די ווערסאַילער גאַסען בלעטערען זיך אַרורך און זכרון די אויפטרייסלענדע וועלט־געשעהעניסען, וואָס האָבען זיך אָפּגעשפּילט אויף דעם דאָזיגען שטיקעל ערד און איצט איז דאָ אַזוי שטיל, אַזוי געמיטליך, אַזוי קליין־שטעטעלדיג געמיטליך...

מיר זעמיר אין שלאָס. אָנגעהויבען בויען דעם שלאָס האָט לודוויג דער דרייצענטער. אין יאָהר 1624, אַלס יאַגד־שלאָס און לודוויג דער פערצענ־טער האָט ערשט איבערגעבויט די ... געבוי־דען, וואָס בילדען צוזאַמען אַ פּרעכטיגען פּאַלאַץ. די צאָהל שטובען איז דאָ אַזוי גרויס, אינפאָרמירט מען מיך, אַז עס איז אוממעגליך, אין איין טאָג, געניג צו בעזיכטיגען דעם גאַנצען שלאָס. מען דאַרף דאָ פערברענגען צוויי טאָג, כדי צו קענען אַלץ אויפמערקזאַם בעטראַכטען. אַ חוץ דעם דאַרף מען דאָך אויך אַריינקוקען אין טראַיאַנאָן, וואָס ליגט האַרט אין שכנות פון ווערסאַיל.

דער ווערסאַילער שלאָס איז איינגעריכטעט גע־וואָרען פאַר 10,000 איינוואוינער. פון דער גאָרטען־זייט האַלט דער שלאָס אַ לענג פון 580 מעטער און צעהלט 375 פענסטער. אויף דער זייט זעהט מען דעם גאַנצען גלענצענדען פּראַכט פון שלאָס־פּאַרק.

מיר זעמיר אַריינגעפאַלען אין שלאָס אין אַ לאַבירינט פון שטובען און סאַלאָנען אויסגעשטאַ־טעט מיט גרויס לוקסוס. יעדער סאַלאָן דערצעהלט פון אַנ׳אַנדער היסטאָרישער בעדייטונג. איצט הערשט דאָ אַ בית־עלמין־רוהיגקייט, דאָס אַלץ, וואָס מען זעהט דאָ איז נישט מעהר ווי איין גרויסע מצבה פון דעם אַלעם, וואָס האָט דאָ פּאַסירט אַמאָל. איז טאַקע דער שלאָס איצט אַ נאַציאָנאַל־מוזיי. מיר געהן אַ דורך די קעניגליכע קברים, די סאַלאָ־נען וואָס בילדען דעם אָנדענק פון די מלחמות מיט קרים און איטאַליען. די ווענד זענען דאָ בעצי־צירט, איבער דער גאַנצער לענג און ברייט, מיט בילדער פון די זעלבע מלחמות און מיט מעבעל־שטיקער, וואָס האָבען אַ שייכות צו די קריגס־און פרידענס־אונטערהאַנדלונגען. ווייטער געהט אַנ׳אָפּטיילונג צום אָנדענק פון דער רעוואָלוציע; אָט זענען מיר אין זיצונגס־זאַל פון סענאַט; אין דער קירכע פאַר דער קעניגליכער משפחה; מיר געפי־נען זיך אין אַנ׳אויפנאַהם־צימער פון מאַריאַ אַנ־טואַנעט, שטעהט דאָ דער טיש אויף וועלכען עס איז, מיט 10 יאָהר צוריק, אונטערגעשריבען געוואָ־רען דער ווערסאַילער שלום, דאָס איז אַ האָלצער־נער טיש בעשמוקט מיט גאָלד. דער טיש איז אויך פון גרויס־היסטאָרישען ווערט, ווייל אויף איהם זענען אונטערגעשריבען געוואָרען פיל היסטאָרישע אַקטען. ווערט דעריבער דער טיש בעזונדערס אָפּ־געהיטען. דאָ בלייבען מיר שוין אַביסעל לענגער און אונזער בעגלייטער דערצעהלט אַ סך וועגען דאָזיגען טיש.

מיר שפּאַצירען אין די וואוין־שטובען פון לוד־וויג דעם פערצענטען. דאָס מעבעל לייגט שוין אויף „עלטער־שוואַכקייט״, נאָר דאָך איז נאָך דייטליך דער פּרעכטיגער לוקסוס, מיט וועלכען דער הערשער האָט זיך אַרומגערינגעלט. אַלץ צייכענט זיך דאָ אויס מיט אייגענאַרטיגען, איינהייטליכען סטיל, מיט גע־שמאַק פון גרויסען פערנעם, וואונדערבאַרע קונסט־ווערק, אויסגעדריקט אין מאַלעריי, סקולפּטור, שטי־קעריי און בראָנז, בעציהרען, צאָהלרייך, אַלע שטי־בען און סאַלאָנען, אַפילו אויך דעם קלענסטען.

אין שלאָף־צימער פון לודוויג דעם פערצענטען, שטעהט דאָס בעט אויף וועלכען דער קעניג איז געשטאָרבען דעם 1. סעפּטעמבער 1715, אין על־טער פון 77 יאָהר, נאָך רעגירען 72 יאָהר. מען ווייזט אונז אָן אויף דעם באַלקאָן, פון וועלכען דער ערשטער קאַמער־דינער האָט געמעלדעט ... פון קעניג׳ס טויט מיט די ווערטער: „געשטאָרבען דער קעניג!״ און דערביי צובראָכען זיין הויכען צערעמאָ־ניאַל־שטעקען, באַלד האָט ער אָבער גענומען אַ צווייטען שטעקען אין האַנד און אויסגערופען: „זאָל לעבען דער קעניג!״

מיר שפּאַצירען אַריין אין שפּיגעל־זאַל, דאָ איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער ווערסאַילער שלום־טראַקטאַט. דער זאַל האָט אַ לענג פון 72 מעטער, ברייט — 10 מעטער און הויך 13 מעטער. די גרעסטע קינסטלער פון יענער צייט האָבען אויס־געשמוקט דעם זאַל מיט גלענצענדע קונסט־ווערק, וועלכע זענען איבערגעטראָגען געוואָרען אין „לובר״־מוזיי אין פּאַריז. אין דער אַפּאָלאָ־גאַלערי, וואָס איז דער שענסטער זאַל אין „לובר״ און איז איינער פון די גלענצענדסטע פּראַכט־זאַלען אין דער וועלט. איצט איז דער שפּיגעל־זאַל אין גאַנצען ליידיג. 17 גרויסע, רונדע פענסטער, וואָס געפינען זיך אויף דער לענג פון איין זייט פון זאַל, האָבען אַנ׳אויסקוק אין דעם רייצענדען גאָרטען אַריין. אויף דער לענג פון דער צווייטער זייט זאַל בילדעט אַ שפּיגעל־וואַנד, צוזאַמענגעשטעלט פון — אין יענער צייט — אומ־געהויער קאָסטבאַרען ווענעציאַנער שפּיגעל, מיט ראַהמען פון די גרעסטע מייסטער. די פּרעכטיגע שפּי־געל־וואַנד ענטהאַלט אין זיך 17 טירען. ווי מען גיט איבער זאָל, בעת דעם אונטערשרייבען דעם שלום־טראַקטאַט, יעדער פאָרשטעהער פון די פעראייניגטע רעגירטע מלוכות, האָבען אַריינגעגאַנגען אין שפּי־געל־זאַל, דורך אַ בעזונדערע טיר. דער סופיט איז אַ גרויס־מייסטערשטיק פון רעקאָראַטיווער קונסט

בליקענדיג פון איין עק זאַל, צום צווייטען, שאַפט זיך אַ רייצענדער בילד פון אַ זעלטענעם כאַראַקטער, דורך די פאַרבענרייכע, גענ׳יאַל־קאָמפּאָנירטע רעקאָ־ראַציעס. מען מאַכט אונז אויפמערקזאַם, אַז מיר געפינען זיך אין אַ רוים, וואו עס האָט זיך אָפּגע־שפּילט פיל היסטאָרישע אַקטען, צווישען פראַנק־רייך און שכנ׳ישע פעלקער. אַמייסטען דערצעהלט מען אונז אָבער וועגען די לעצטע צוויי שלום־טראַקטאַטען, וואָס זענען אין דעם זאַל אונטערגעשריבען געוואָרען, וואָס האָבען געענדערט דעם גורל פון פראַנקרייך און דייטשלאַנד. מען ווייזט אונז אַז אויף דעם ווינקעל אין זאַל, וואו עס איז געשטאַנען דער טיש אויף וועלכען די בעזיגטע פראַנצויזען האָבען אין יאָהר 1871, אין טאָג פון 18. יאַנואַר, אונטערגעשריבען דעם שלום מיט דייטשלאַנד, נאָך אַ קריג פון צוויי יאָהר, ביי וואָס פראַנקרייך האָט פערלוירען עלזאַס־לאָטרינגען און עס איז צוריק־געשטעלט געוואָרען דאָס דייטשע קייזערטום. דער אייזערנער קאַנצלער ביסמאַרק און קעניג ווילהעלם — דערצעהלט מען ווייטער — זענען דאַן געשטאַנען ביים זעלבען טיש, אין זעלבען ווינקעל.

זענען אָבער אַדורכגעגאַנגען בסך־הכל 48 יאָהר און ווידער זענען ביידע מלוכות געשטאַנען אין זעלבען זאַל מיט אַ פולשטענדיג געענדערטען גורל — דייטשלאַנד איז געשטאַנען בעזיגט און גע־צווונגען אונטערגעשריבען אַ שלום־טראַקטאַט, לויט וועלכען זי גיט אָפּ פראַנקרייך עלזאַס־לאָטרינגען. דאָס איז געשעהען — ווייזט מען אונז — אויף דעם זעלבען טיש און אין דעם זעלבען ווינקעל. עס איז געווים נישט קיין צופעלינקייט, וואָס די איינאָרדנער פון דער צערעמאָניע ביים אונטערשרייבען דעם ווערסאַי־לער טראַקטאַט, אין יאָהר 1919, האָבען דעם טיש אַוועקגעשטעלט אין דעם זעלבען ווינקעל. דאָס האָט געוואָלט בעדייטען די נקמה פון גורל.

איצט איז דער זאַל ליידיג, אַפילו דער ... איז אַרויסגענומען, עס שוועבען נאָר האַרט די ... זעהבאַרע שאָטענס פון די געשעהענישען, ... צייטווייליגע זיגער און בעזיגטע. מעגליך, אַז ... גורל וועט נאָך דאָ אַהער אַריינפיהרען נייע ... און נייע בעזיגטע. און ווער ווייסט וואָסערע ... מאַטען עס וועלען נאָך דאָ אונטערגעשריבען ... רען, אויף דעם זעלבען טיש און אין דעם ... ווינקעל. דאָ איז דער זאַל פון בלינדען גורל, ... דער בלענדענדער, פּראַכטפולער שפּיגעל־וואַנד, ... גלען זיך נאָר אָפּ די פערגאַנגענע צייטען; ... געשיכטע־בוך אין האַנד קאָן מען דאָ, אין ... וואונדערבאַרע ווינציאַנער־שפּיגלען, נאָך ... שאָטענס פון די היסטאָרישע העלדען, היסטאָ... פערזענליכקייטען פון עבר, פון פערשטאָרבענע ... בער נישט פערגעסענע צייטען. די צוקונפט ... זיך נאָך דאָרט אין זיי נישט אָפּ. דער צוקונ... גורל האַלט זיך פערהוילען, בעוויזט זיך ... פאַר׳ן שפּיגעל פון דער צייט, ווען עס ווערט ... דער רעאַלער מאָמענט צו פערווירקליכען ... אָדער גליק.

דער שפּיגעל־זאַל, אין ווערסאַיל, איז ... סימבאָליש פאַר דער פערגאַנגענהייט, דאָ ... זיך נאָר אָפּ דער פערגאַנגענער גורל פון פעלק...

מערקווירדיג איז אויך דער גורל פון ... ווערסאַילער שלאָס, עס שטעקט פיל צייט־סימב... אין דאָזיגען בוי. לודוויג דער דרייצענטער האָט ... געהויבען בויען דעם שלאָס, און יאָהר 1624 ... אַלס יאַגד־שלאָס, אַלס פערוויילונגס־אָרט פאַר ... צווישען מענש און חיה. אין די ווייטערדיגע יאָ... איז דער שלאָס פערוואַנדעלט געוואָרען אַלס יאַ... אָרט צווישען מענשליכע פעלקער, דאָ טרייבט ... איצט די פעלקער־יאַגד און מען פראַוועט ... פאַפּירענעם טראַקטאַטען־שפּיל פון וועלכען ... צייט־לץ חוזק׳ט טראַגיש אָפּ.

דער רייצענדער שפּיגעל־זאַל איז די אָפּש... לונג פון דער פעלקער־יאַגד פון דער אַלטער ... נייעסטער צייט.

לודוויג דער דרייצענטער, בויענדיג זיין יאַ... פערוויילונג, האָט געוויס נישט גע׳חלומ׳ט דער... אַז זיין בוי פאַר פערוועגליכען, פרייליגען, יאַ... צייט־פערטרייב, וועט, אין הונדערטער יאָהרען אַ... דינען דעם פעלקערישען יאַגד־שטרייט.

פון דעם שפּיגעל־זאַל גליסט זיך נאָר נ... אַזוי געשווינד אַרויסצוגעהען. מיר שפּאַצירען איב... דעם לאַנגען זאַל, וואָס איז אויסגעפּלאַסטערט מ... טייערע פּאַרקעטען, וועלכע האָבען אין יענ... אַלטער צייט געהערט צו די לוקסוסריגע זעלטענ... טען. אַלץ ווערט דאָ איצט נאָך געהאַלטען אי... אַ שטרענגער זויבערקייט. עס איז אַ בעזונדערע ... פערגעניגען זיך אויפצוהאַלטען אין אַזאַ מערקווירד... גען אָרט, וואָס שפּרייט אויס אַ וועלט־השפּע... מייסטער־ווערק פון קונסט און וועלט־פּאָליטיק זענ... דאָ אויסגעשמידט אין שפּיגעל־זאַל און געפינ... זייער היסטאָרישער אָפּשפּיגלונג אין דער וואונדער־באַרער שפּיגעל־וואַנד און מיר שפּיגלען זיך אין ... די היסטאָרישע אומוואַנדלונגען פון מענשליכען יאַגד־נעראַנגעל, וואָס שוועבט נאָך אין דעם ליידיגען ... פון דעם פאַנטאַסטישען שפּיגעל־זאַל.

אין ווייטערדיגען אַרטיקעל וועלען מיר נאָ... דערצעהלען וועגען ווערסאַילער שלאָס און אוי... וועגען טראַיאַנאָן.

מזל=טוב

צו דער פערלאבונג פון דירעקטאר מאַקס קאהן מיט פרל. פעליציאַ שאר.

אָט דאָס איז אַ שידוך, רבותי,
אַ שידוך, וואָס יעדען געפעלט
אַ שידוך צו גאָט און צו לייטען
מיט יחוס, מיט כבוד, מיט געלט.

עס האָבען צוויי בערג זיך געטראָפען
צוויי העלדען, צוויי מעכטיגע ריזען,
זיי זענען נאָך גרעסער פון גראַפען
פון לאָרדען, פון שטאָלצע מאַרקיזען...

דער ערשטער — אַ גייסטיגער קעניג
פון תורה, פון האַרץ און געפיהל.
דער צווייטער — דער קעניג פון ווירועט
דער ציהרונג, דער שטאָלץ פון טעקסטיל.

זיי האָבען זיך איצטער פעראייניגט
און האָבען אַ בונד זיך געשלאָסען
די כלה, די שעהנע פעליציאַ
דירעקטאָר מאַקס קאָהן איז דער חתן

דירעקטאָר מאַקס קאָהן איז דער ליבלינג
געשעצט און פערגעטערט פון יעדען
אַ חוץ גענעראַל־דירעקטאָר פון מירועט
איז ער וויצע־קאָנסול פון שוועדען.

אַ חוץ וויצע־קאָנסול איז ער דאָך
פון פייער־לעשער קאָמענדאַנט
אַ זעלטענער ספּאָרטס־מאַן אַ גרויס...
אַ דושענטעלמאַן הויך עלעגאַנט.

מאַקס קאָהן — דאָס איז איצטער אַ נאָמ...
וואָס שלאָגען וועט נאָך אַ רעקאָרד
ער האָט אויך אַ גאָלדען כאַראַקטער
און גרויסמוטיג פונקט ווי אַ לאָרד.

דער שידוך—ער איז גאָר אַ מאָזל...
וואָס זעלטען עס איז גאָר צו זעהן.
נאָך איין זאַך פערדריסט מיר, וואָס ...
בין איך נישט גראָף קאַלי געווען.

גראַף קאַלי.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאַמפּאַניעיץ.

ווילקאָמען אונזער גרויסער גאַסט!

די פּרעמיערשע פון ניו־יאָרקער בן־עמי׳ס קונסט־טעאַטער און פון פּע־טערבורגער ניעזלאָבין און בערלינער מאַקס ריינהאַרדט׳ס טעאַטערס

לידיאַ פּאַטאַצקאַ

שבת, דעם 18־טען, זונטאַג, ד. 19־טען, מאָנטאַג, ד. 20־טען און מיטוואָך, ד. 22־טען, 9 אין אָוועַנד

פּרעמ׳ערע! צום 1־טען מאָל אין לאָדז דאָס גרויסע ענגלישע ווערק, וועלכעס האָט געהאַט דעם גרעסטען ערפאָלג אויף די גרעסטע אייראָפּעאישע ביהנעס

„ליבע און ליידענשאַפט״ (ראָמאַן)

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג און עפּילאָג פון שעלדאָן.

הויפּט־ראָל „קאַוואַליני״ (איטאַליענישע זינגערין) — לידיאַ פּאַטאַצקאַ.

שבת, 4 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען אַנשעל שאָר׳ס אויפפיהרונג, וועלכע האָט געהאַט אַזאַ גרויסען ערפאָלג

דריי יודישע מיידעל

אין 3 אַקטען פון לעש, מוזיק: ש. סעקונדע.

זונטאַג, 4 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען לייב ראַבינאָוויטש אויפפיהרונג
די בעליבטע קאָמישע פּיעסע

די חלומות פון ליבע

אין 3 אַקטען פון פּרץ סאַנדלער.

דינסטאָג, דעם 21־טען, 9 אין אָוונד צום לעצטען מאָל אַנשעל שאָר׳ס אויפפיהרונג

„דריי יודישע מיידעל״

אין 3 אַקטען פון לעש, מוזיק: ש. סעקונדע.

ס׳נעמט אָנטייל (לויט א. ב.) פרויען: בעזמאַן, באָריסאָווא, מאַכאַראָויסקאַ, נערה, פּאַדערמאַן, קאָרעני, קאַמפּאַניעץ. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, מאַטקאַוו, נייהויז, פּאָלאַנסקי, ישראל קאַמפּאַניעץ, ראַבינאָוויטש, ראַקאָוו.

אדמיניסטראַטאָר: מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען שוין צו בעקומען ביי דער קאַסע.

אשר קאָן געפינט זיך אין רוים

דעפּעשע צום פּראָפ. שאָר. — קורצער אפּרוה אין צאָפּאָט.

(—) ווי מיר דערוויסען זיך געפינט זיך איצט דער לאָדזער אינדוסטריעלער אשר קאָן אויף זיין צוריקרייזע פון א"י אין רוים, פון וואַנען ער האָט צוגעשיקט א בעגריסונגס־דעפּעשע צום פּראָפ. שאָר קיין וואַרשאָ.

מאָנטאָג וועט אשר קאָן אָנקומען קיין דאַנ־ציג און ער וועט זיך בּאַזעצען אויף א קורצער צייט אין צאָפּאָט. דאָרט אַהין קומט אויך דיר. מאַקס קאָן.

ווי מ'טיילט מיט, איז נישט ריכטיג די ידיעה, אַז מאַקס קאָן האָט שוין תנאים־געשריבען מיט דער טאָכטער פון פּראָפ. שאָר, נאָר ס'איז פאָר־געקומען א „וואָרט" בעת א מיטאָג. ביי דעם מי־טאָג איז מצד דער פאַמיליע קאָן אַנוועזענד געוועזען אשר קאָ'ס ערשטע פרוי און דער עלטערער ברו־דער, העגריק קאָן. 3

סאַניטאַרע קאָנטראָלעס אין די האָטעלען

(2) דאָס אינערן־מיניסטעריום האָט פּעראָר־דענט אַדורכצופיהרען א קאָנטראָלע פון אַלע האָ־טעלען. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט וועלען די סאַני־טאַר־ראָקטוירים ביי דער שטעטישער סטאַראָסטווע אַדורכפיהרען א קאָנטראָלע וועגען דעם צושטאַנד פון מעבעל, בעטגעוואַנט, א. אַ. וו. אויב די קאָ־מיסיע וועט פעסטשטעלען, אַז ס'זענען נויטיג אויס־בעסערונגען, וועט די בוי־אינספּעקציע ביים מאַ־גיסטראַט באַלד פעראָרדנען אַדורכפיהרען די רעמאָנטען. אויב די פאָרשריפטען וועלען נישט אויסגעפיהרט ווערען, וועלען די האָטעלען געשלאָ־סען ווערען.

באַנקראָט פון א מינדער־יעהריגען

(2) א גרופּע היגע סוחרים האָבען זיך בשעת געמאָלדען אין האַנדעלס־געריכט מיט א בקשה צו ערקלערען באַנקראָט א געוויסען גרינוואַלד.

דאָס געריכט האָט נאָכגעקוקט די וועקסלען, פּראָטעסטען און בעשלאָסן ענגרינוואַלדען אריינצו־זעצען אין אַרעסט.

געגען דעם בעשלוס האָט אַפּעלירט דער פאָטער פון גרינוואַלדען אויפ'ן גרונד, וואָס דער זוהן גרינוואַלד איז נאָך מינדעריעהריג.

דאָס געריכט האָט אָנגענומען דעם פּרינציפּיע־לען מאָטיוו אַז מינדעריעהריגע דאַרפען אויך זעלבסטשטענדיגע פערפּליכטונגען בעקומען אַנ'ע־לויבניש פון די עלטערען אָדער אַפּיעקונעס און פעראָרדענט אַרויסצולאָזען גרינוואַלדען פון אַרעסט און אויפזיגלען זיין לאַגער.

פון געריכט

פאַר ווילקיר נעגען א לאָקאַטאַרקע

אין ריכטערס פאַבריק האָט געדינט אַלס שוי'ער א געוויסער אַנטאָני סטעמפּען. צוליב עפּיס א חניא, איז ער אָפּגעזאָגט געוואָרען פון זיין פּאָסטען און געבעטן בעפרייען אויך די וואוינונג ביי דער פאַבריק.

אַנטאָני סטעמפּען האָט א אייגען שטיבעל אין רודא פּאַביאַניצ. אין דער דירה האָט געוואוינט א לאָקאַטאָר. אַזוי ווי די דירה איז א נייע און אונטער ליגט נישט קיין לאָקאַטאָרעדשוץ, האָט דער בעל־הבית סטעמפּען באַלד געקריגען אויף דער לאָ־קאַטאַרקע אַנ'עקסמיסיע.

די לאָקאַטאָרקע האָט אָבער נישט אַזוי שנעל די וואוינונג פערלאָזט, איז געקומען דער בעל־הבית מיט עטליכע זיינע קאָלעגען און מען האָט אַרויס־געוואָרפען דער לאָקאַטאָרקעס זאַכען אויפ'ן הויף.

די לאָקאַטאָרקע האָט אָנגעגעבען אין געריכט

דאָס געריכט האָט פערמשפּט דעם בעל־הבית אַנטאָני סטעמפּיען פאַר ווילקיר בנוגע דער לאָ־קאַטאָרקע אויף 7 טעג אַרעסט.

פון ארבייטס-געריכט

דער אינהאַבער פון הויז אויף אָגראָדאָוואַ גאַס יאַן גיימאַן האָט אָנגעקלאָגט דעם וועכטער פון זיין הויז בלאַזער ראַטשינסקי אין אַרבייטס־געריכט. דער בעל־הבית האָט געטענהט, אַז דער וועכטער האָט נישט ערפילט זיינע פליכטען ווי עס דאַרף צו זיין, ער האָט בעקומען א דריי־חדשימדיגע קינדי־גונג און איצט האָט דער בעל־הבית געפאָדערט אַנ־עקסמיסיע אויף דעם וועכטער.

דאָס געריכט האָט צוגעמשפּט, אַז דער וו"כ־

מינדליכע בקשות

וועלען קאָנען אָפּגעגעבען ווערען אין אַרבייטס=געריכט

(2) דער לייטער פון אַרבייטס־געריכט אין לאָדז, ריכטער זאַוואַדזקי האָט אַרויסגעגעבען א פעראָרדנונג, אַז אַרבייטער, וועלכע קענען נישט אָנשרייבען זייערע אָנקלאַגעס וועלען קענען דאָס מאַכען מינדליך אין קאַנצעלאַריע פון געריכט.

אַזעלכע מינדליכע ביטעס וועלען קענען אָפּ־געגעבען ווערען יעדען מאָנטאָג, מיטוואָך און פריי־טאָג פון 10 ביז 12 א זייגער.

אינטערעסאַנטען אין אַנדערע ענינים ווערען אָנגענומען טעגליך פון 9 ביז 1 א זייגער.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: ג. אַנטאָניעוויטש, פּאַביאַניצקאַ 50; ק. מאַנרושינ־סקי, פּיעטריקאָווער 154; וו. מאָקאָלעוויטש פּושע־יאַר 19; ר. רעמבעלינסקי, אַנדזשעיאַ 28; י. זינ־רעלעוויטש, פּיעטריקאָווער 25; קאַספּערקעוויטש, זגערזשער 54; טראַוקאָווסקאַ, בושעווינער 5.6

היינט פערשטרייקען די פריזיער-ארבייטער

(2) נעכטען 12 ביינאַכט האָט זיך געענדיגט די פערזאַמלונג פון אַלע לאָדזער יודישע און קריסט־ליכע פריזיער־אַרבייטער.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צו פערשטרייקען פון דאָנערשטאָג (היינט) אינדערפריה.

קאָנפיסקאַציעס

(ס) דער „ראָבאָטניק" איז נעכטען קאָנפיסקירט געוואָרען פאַר אַנ'אַרטיקעל „פערשפּעטיגטער צו־ריקקעהר".

לידיא פּאָטאָצקא

די בעריהמטע קינסטלערין הויבט־אָן שפּילען שבת אין יודישען טעאַטער

ווי מיר האָבען שוין נעכטען געשריבען איז קיין לאָדז געקומען די בעריהמטע יודישע קינסטלערין מאַר. לידיאַ פּאָטאָצקאַ וועלכע האָט מיט איהר שפּילען געמאַכט א גרויסען רושם אויף אַלע ביה־נעס אין אייראָפּאַ און אַמעריקאַ.

לידיאַ פּאָטאָצקאַ ווערט היינט פערעכענט פאַר דער בעסטער דראַמאַטישער שוישפּילערין פון אייראָפּעאישע שטעט.

די גאַסטראָלען פון דער גרויסער קינסטלערין אין פילהאַרמאָניע־זאַל הויבען זיך אָן היינטיגען שבת אין אָוונער.

אַדיע, „ארדט"!

לעצטע 3 טעג פאַר'ן אָפּפאָהרען אויף א לאַנגען טורנעע

דאָס בעליבטע און פון אַלעמען געשעצטע לאָדזער טעאַטער־מיניקל — דער „אַררט" פער־ענדיגט שוין היינטיגען שבת דעם סעזאָן אין לאָדז און פאָהרט אַרויס אויף א טורנעע איבער א רייה פּוילישע שטעט, ווי: וואַרשאָ, ווילנאָ, קראָקאָ, לעמבערג א. א. אַ.

ווי ליב און טייער דער „אַררט" איז דעם לאָדזער עולם בעווייזט דער פאַקט, וואָס אין די לעצטע טעג איז דער „אַררט" זאַל כסדר געפּאַקט מיט מענשען, וועלכע אַפּלאָדירען הארציג און געזעגענען זיך מיט די בעליבטע אַרטיסטען, ווינ־שענדיג זיי ערפאָלג און באַלדיגען צוריקקומען.

דאָס גראַנדיעזע פּראָגראַם „מצה־בריי" טערט, אַלזאָ נאָך געשפּילט ביז שבת אָוונער, און דאַן — אַדיע „אַררט"!

גאַסטראָלען פון „גאַנג"

דאָס גוט־בעקאַנטע רעוויו־טעאַטערל „גאַנג" אונטער דער לייטונג פון וואַלערי יאַסטשעמבייעץ איז נאָך א זעהר געלונגענעם סעזאָן אין קראָקאָ, אין וועג קיין וואַרשאָ געבליבען אין לאָדז אויף א קורצער צייט און וועט אַרויסטרעטען אין גאַר־דען אויף ציגעל־גאַס

פון דעם לאָדזער פּובליקום בעקאַנטען פריי־הערדיגען „גאַנג"־אַנסאַמבל וועלען אַרויסטרעטען: ציבולסקאַ, האַנקאַ רוזאָוועצקאַ, לאַסקאָווסקי, בעל־סקי און א גאַנצע רייה נייע נישט בעקאַנטע אין לאָדז אַרטיסטען.

מעלדונגען.

קאָמוניקאַט פון „בר-כוכבא".

די פערוואַלטונג מאַכט בעקאַנט, אַז פאַר אַלע ידיעות, וואָס בעווייזען זיך אין דער פּרעסע בנוגע אונזער פעראיין איז די פערוואַלטונג נור דאַמאָלס פעראַנטוואָרטליך, ווען די דערמאָהנטע ידיעות זענען אונטערגעשריבען פון דער פערוואַלטונג אָדער ווענינסטענס פון פּרעזידיום. פאַר אַלע אַנ־דערע ידיעות וואַרפט די פערוואַלטונג אַראָפּ פון זיך יעדע פעראַנטוואָרטליכקייט.

אין נאָמען פון דער פערוואַלטונג

פּרעזעס: אברהם קאָן.

צום יאָהרצייט פון ד"ר פּריבולסקי ז"ל

אַלע מיטגלידער(ינס) פון אַלע סעקציעס ווי אויך סימפּאַטיקער פון „בר-כוכבא", ווערען געבעטען צו קומען זונטאָג, דעם 19 ד. ח. פּינקטליך 9 פריה אינ'ם לאָקאַל סונ'ם פעראיין (קאָלעינאַ 5) וואו עס קומט פאָר א פייערליכער אַרויסמאַרש צום יודישען בית-עלמין, וואו עס וועט פאָרקומען די ענטהילונג פון דער מצבה פונ'ם לאַנגיעהריגען פּרעזעס און פערדינסטפולען ספּאָרט-טוער ד"ר פּריבולסקי ז"ל.

אין נאָמען פונ'ם פּרעזידיום

פּרעזעס אברהם קאָן.

„ארדט"

זאַכאָדניאַ 43

יודישער קאַמער-טעאַטער

לייטונג: מ. בראָדערזאָן און ד. בייגעלמאַן.

לעצטע 3 טעג! פאַרן אַרויספאָרן אויפן טורנעע

היינט און טעגליך - 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.45 אין אָוונט

דאָס VII=טע גראַנדיעזע פּראָגראַם

א. נ. „מצה=בריי"

1) פּראָלאָג, 2) מחותנת'טעס, 3) שבת-הגדול און קורץ-פרייטאָג, 4) כ'יועץ א דאָזאָר, 5) חכמת-כינע, 6) מצה=בריי, 7) א ברכה איבער א דונער, 8) דאָס קלוגע הונ'דל, 9) אויפ'ן גאַניק'ל, 10) לבנה = פּאַראַד.

ליטעראַר. לייטער: מ. בראָדערזאָן. מוזיק. לייטער: ד. בייגעלמאַן.

די קאַסע איז אָפען פון 2—5 און פון 7 אָוונד.

טעלעגראַמען

אָפּקלאַנגען פון די אַפּאָלער געשעהענישען

שטרייק פון די קינאָ'ס צוליב די דייטשע אויפשריפטען

קאַטאָוויץ. 15. (טעלעפאָניש).

אין צוזאַמענהאַנג מיט די אָפּאָלער געשעהע־נישען האָבען דאָ פערשטרייקט די קינאָס. מ'האָט פערלאַנגט אַז די אויפשריפטען אין די קינאָס זאָ־לען נאָר בלויז אין פּויליש געשריבען און אַזוי ווי דער גרעסטער טייל פון עולם זענען דייטשען, וועל־כע פערשטעהען נישט קיין פּויליש, זענען די קינאָס געוואָרען פּוסט, די קינאָס־בעזיצער האָבען דערפאַר פערלאַנגט פון מאַגיסטראַט אַז מ'זאָל צוליב דעם פערקלענערען דעם שטייער. דער מאַגיסטראַט איז נאַטירליך נישט נאָכגעקומען זייערע פאָדערונגען.

אין די קינאָס האָבען זיך דעריבער ווידער בע־וויזען די אויפשריפטען אין דייטש.

צוליב דעם איז דאָ געקומען צו גרויסע סקאַנ־דאַלען. אין קעניגסהיטע האָט א גרופּע סטודענטען געקויפט בילעטען אום בייצוואוינען א פאָרשטע־לונג. ווי נאָר אויפ'ן עקראַן האָט זיך בעוויזען די דייטשע אויפשריפט איז געוואָרען א גרויסער טומעל.

דער דייטשער עולם וועלכער איז דעמאָלט געווען גוט פערטרעטען האָט ווידער געלאַרמט ווען ס'האָט זיך בעוויזען די פּוילישע אויפשריפט. עס וואָלט געקומען צו א גרויס געשלעג ווען נישט די פּאָליציי וועלכע האָט א ביסעל די צובושעוועטע געמיטער בערוהיגט. מ'האָט געמוזט איבעררייסען די פאָרשטעלונגען. די קינאָ־בעזיצער האָבען ערקלערט אַז אויב די פּאָליציי איז צו שוואַך אום צו האַלטען אָרדנונג, וועלען זיי אַליין גרינדען א זעלבסטשוץ און יערען, ווער ס'וועט שטערען די אָרדנונג, וועט מען אַרויספיהרען. לאַזאַר גאָלדבערג.

אָפּגעשאַפט דעם פּאַס-צוואַנג אין די סקאַנדינאַווישע לענדער

מ'קען אַפילו פאָהרען פון איין לאַנד אין צווייטען אָהן אַנ'אויסל. פּאַס.

שטאָקהאָלם, 15. (ספּ. טעל.) דאָ איז פאָר געקומען א קאָנפערענץ מיט'ן אָנטייל פון פאָרשטע־הער פון די לענדער: דענעמאַרק, שווייצאַריען, נאָרוועגען און פינלאַנד וועגען אָפּשאַפען דעם פּאַס־צוואַנג.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אין קיין איי־נעם פון די לענדער זענען די בירגער נישט מחויב צו האָבען קיין פּעסער. יעדער בירגער פון די דער מאָהנטע לענדער קען אויך פאָהרען פון איין לאַנד אין אַנדערע אָהן שום אויסלענדישען פּאַס און וויזע.

דער 20-יעהריגער יוביליאום

פון טשעכיש=יודישען סטודענטען=פעראיין „טעאָדאָר הערצל"

פּראָג, (יט"א) די טעג האָט געפייערט זיין 20־יעהריגען יובילעאום דער יודישער סטודענטען פעראיין „טעאָדאָר הערצל", וואָס ענטוויקעלט זיין טעטיגקייט אין די טשעכישע שפּראַך־קרייזען. לכבוד דעם יובילעאום איז ערשינען א ספּעציעלער נומער פון „ושיראָווסקע ספּראַווי". דער פעראיין האָט פיל אויפגעטון פאַר דער פערשפּרייטונג פון די ציוניס־טישע אידעען פון די טשעכיש־יודישע קרייזען און האָט ערצויגען פיל אַקטיווע יודישע און ציוניסטישע טוער.

קאָנפיסקירט א דייטשע צייטונג

פאַר טרייבען א ריטואַל=מאָרד=העצע

בערלין, (יט"א) דער לעצטער נומער פון דער אַנטיסעמיטישער צייטשריפט „דער שטירמער" וואָס ווערט אַרויסגעגעבען אין נירענבערג דורך רעפּ. שטרייכער, איז לויט דער פעראָרדנונג פון דער מאַכט קאָנפיסקירט געוואָרען פאַר טרייבען א ווילדע ריטואַל־מאָרד־העצע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קינדער־מאָרד אין מאַנוי.

ענטזאָגט צו ערטיילען א סינאַגאָגע-בנין

אויף א הערצל - פייערונג

פּראָג, (יט"א) דער ציוניסטישער קרייז־קאָ־מיטעט אין פּראָג האָט זיך געווענדעט צו דער יו־דישער קהלה וועגען דערלויבען איינצואָרדנען א הערצל־פייערונג אין דער סינאַגאָגע אויף יערוזאַ־לעמער גאַס.

די קהלה־פערוואַלטונג האָט אָבער אָפּגעוואָר־פען די ביטע מאָטיווירענדיג דאָס דערמיט, אַז עס האַנדעלט זיך וועגען א פייערונג וואָס טראָגט א פּאָליטישען כאַראַקטער.

די אויפנאַהמע אין לאָנדאָן

לכבוד דעם געוו. טראַנסוואַל=אַדמי=ניסטראַטאָר אין דער ארץ=ישראל מאַנדאַט=געזעלשאַפט

לאָנדאָן, (יט"א) די „פּאַלעסטיין מאַנדאַט־אַסאָסיישן", אין לאָנדאָן, האָט איינגעאָרדנעט אַנ־אויפנאַהמע לכבוד דעם בעקאַנטען ציון־פריינד און געוועזענער אַדמיניסטראַטאָר פון טראַנסוואַל דזשאַן האָפּמייער. ה' האָפּמייער האָט זיך געטיילט מיט די פערזאַמעלטע מיט זיינע איינדרוקען פון דער ארץ־רייזע און האָט אויסגעדריקט זיין בעוואונדערונג פאַר דער רעקאָרדאַלער ענטוויקלונג פון תל־אביב און דער אויפלעבונג פון דער העברעאישער שפּראַך.

נישט קוקענדיג אויף די צאָהלרייכע שוועריג־קייטען איז דער אויפבוי פון דער יודישער נאַציאָ־נאַלער היים געזיכערט. נאָכדעם האָבען געהאַלטען רעדעס וויקאָנט סעסיל אָף שעלוואָוד, סער רידס און אַנדערע, אַלע רעדנער האָבען אָנגעוויזען אויף דעם ענגען צוזאַמענהאַנג צווישען די ענגלישע און ציוניסטישע אינטערעסען אין ארץ־ישראל.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך=דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 33=16.

ד"ר ראַקאָווסקי גאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רוזשאַנער הויט און געשל. כם קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין- אויגען-קראַנקהייטען פּאָלאַק	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד"ר ראָזענצווייג קינדער-קראַנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פּאָפּיערני פרויען און געבורט-הילף	1-11½ 5-6
ד"ר קאָנטאָר כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווייגבערג אינ. האַרץ לונגען-קר.	12—1, 6—7
ד"ר כטופּעל רענטגען	10—12 4—6
א. גוראַדזענטשיק צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-מונדהיילונג, בעלייכטונגען, קראָנען, פּלאָמבען א.א.וו.

בייַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען=אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַלען, פאַר בעשטראַלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטראָליזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.

אימפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכם.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיט אין דער שטאָט.

ערצט.-קאָסמעטיש. גאַבינעט

פּרל. מאַרקום נעהמט אָן פון 5—7 אָוונד

הונגערמאַן און קבצנזאָן

לאָדזער גאָלד־שפּינערס, בעטיילען האַלב פּוילען מיט „מתנות" און געפינען זיך דערפאַר אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק

אין יענע גוטע און פרומע יאָהרען ווען פישל הערש ליטקע האָט נאָך געקוועטשט די האַרטע בענק אין זיין קליינשטעדטעלדיגען בית המדרש, פערטיפענדיג זיך אין די הייליגע ספרים, האָט ער שוין געהאַט זיך גענוג אָנגעהערט מיט גאַנצע פּעק פערשידענע אויסטערלישע מעשיות וועגען די גע־וואַלטיגע גליקען, וואָס טרעפען זיך אַלץ אין דער קוימען - שטאָדט לאָדז, וואו גאָלד פּאָניעוויערעט זיך ממש אַרום אין די גאַסען.

פאַר קיין איבעריגען חכם האָט זיך פישל הערש דוקא נישט געהאַלטען נאָר די „קונץ" פון אַזוי צוזאַמענצושאַרען דאָס אויסגעשפּרייטע איבער די גאַסען גאָלד, האָט ער גערעכענט, וועט ער פונ־דעסטוועגען אויך נאָך קאָנען פערשטעהן.

נישט לאַנג קלערענדיג האָט ער זיך איינגע־פּאַקט אין אַ טשעמאָדאַנטשיקל דאָס לעצטע בי־סעל וויעכטשעס, קוים צוזאַמענגעשטעלט אויף אַ באַהן־בילעט און היידאַ, קיין לאָדז.

און ס'ווערט שוין באַלד 20 יאָהר זייט פישל הערש האָט אָנגעהויבען אויסצומעסטען די שטוי־ביגע לאָדזער גאַסען, זוכענדיג אומעטום אין אַלע ווינקעלעך יענס גאָלד, וועגען וועלכען מען האָט אַמאָל אַזוי פיל גערעדט אין זיין ליטוויש שטעטעל.

אין משך פון דער צייט האָט ער זיך שוין געדרעהט אַרום וויגאָניע־גאַרן, מענסקע שטאָפען, דאַמסקע טריקאָטאַזש און צייגענע הויזען, זאָקען־מאַשינדלעך, קעשענע־גאַלאַנטעריע און וואַנד־ביל־דער, באָנע־ברויט, שיטערע זייף, טערקישען פע־פער און געוועגזעלטע הערינג, מעבלירטע דירות, אויסלענדישע וואַלוטע, פּריוואַט־דיסקאָנטאַ, לע־בענס־אַסעקוראַציעס און ביי וואָס פאַר אַ מסחרים און פּרנסות האָט זיך אונזער פישל הערש דען נישט געדרעהט? קורץ: דער בחור האָט זיך אַזוי לאַנג און ברייט געדרעהט און געדרעהט ביז ער האָט זיך אַרויסגעדרעהט אַ 7־פאַכיגער אָרימאַן פון 84־פּרובע.

זעהענדיג, אַז ביי די טויטע ביזנעס פידעלט איהם עפּעס נישט, האָט זיך פישל הערש דערמאָנט, אַז ער איז דאָך נאָך גאָר אַ בחור צום האָבען און אַז אַזאַ „סחורה" איז אפילו אין די היינטיגע קריטישע צייטען אַ זעהר גאַנגבאַר־אַרטיקעל, וואָס קאַלקולירט זיך לויט דער אַמעריקאַנער וואַלוטע. האָט ער זיך אויפגעקעמט די טשופּרינע נאַ יעזשאַ, צוגעפלאָכטען אַ ביסעל די קמץ'דיגע וואָנסעס מעשה עלעגאַנט, אַרויפגעצויגען אויפ'ן דאַרען האַלז אַ געקראָכמאַלטען שטייפען קראַגען און אַ ווינק געגעבען דער חברה שדכנים, אַז זיי זאָלען אָנהויבען דערלאַנגען „סחורה".

און עס האָבען זיך גענומען פון אַלע זייטען שיטען שדכנים מיט 2 שטובען אויפ'ן ערשטען שטאָק און 3 שטובען אויפ'ן 2 שטאָק און 4 שטו־בען אויפ'ן 3 שטאָק און דערצו נאָך מיט אַ סך און נאָכמעהר „פיקטיווע" דאָלאַרען, פישל הערש האָט אַזוי לאַנג גענישטערט און שפּעקולירט מיט זיינע מענערישע טשאַרלסטאָן־מייטקעס ביז ער האָט זיך פערהאַנדעלט פאַר אַ לעצטע שטוב און אַ 10 טויזענד דאָלאַרדיגען נדן מיט אַ צולאָג פון אַ 40־יעהריגער קורק־געשוירענער און קורץ־גע־קליידעטער פּאַניענקע, אַ שוויגער אַ גיפטיגע מרשעת מיט אַ האַלב טוץ מיליטעריזירטע שווע־גערינס.

יאָ, פישל הערשן האָט מען טאַקע איינגע־שריבען אין די תנאים 10 טויזענד און אפשר נאָך מעהר דאָלאַרען, נאָר אַז עס האָט שוין גע־האַלטען ביים ציילען, האָט מען איהם דעם חשבון אַזוי אַרומגעפליקט, אַז די רעשט געלד האָט איהם קוים געלאַנגט צו דינגען עפּעס אַ הויף־געוועלבל אויף פּיעטרקאָווער גאַס.

הגם פישל הערש ראַמפּעלט שוין אַזוי לאַנג אַרום איבער די לאָדזער געשעפטען, האָט ער נאָך אַלץ נישט געוואוסט, פון דעם כלל, אַז קוים קאָן מען נאָר אין לאָדז „שרייבען" מעג מען אפילו נישט קאָנען „צוציילען", בעוואַרפט מען אייך מיט סחורה וויפיל אייער האַרץ גלוסט נאָר אַליין.

פישל הערש האָט זיך גענומען דעריבער אויסצוזוכען עפּעס אַ פּאַסיגען פאַר זיך שותף און ער האָט טאַקע באַלד געפּאַקט אַ געוויסען ראָ־זענשטיין, וועלכער איז מסתמא געוועזען נאָך אַ פּילפּאַכיג גרעסערער קבצן, ווי ער אַליין.

ביידע שותּפים פון דער פירמע „הונגערמאַן עט קבצנ'זאָן", פאַרדאָן — ליטקע און ראָזענשטיין האָבען גענומען די יאַמערויר־שטעקעלעך אין האַנד און מיט קוראַזש זיך געלאָזט איבער די לאָדזער מאַנופאַקטור־הורטאָווניעס.

עס האָט גאָר נישט לאַנג געדויערט און מיט די געליפערטע פעקלעך באַסטאָן, שעוויאָט און קאַמוועקאַרט איז דאָס ענגע געוועלבעל אָנגעפּולט געוואָרען ביז איבער די ברושענעס.

אַליין פּאַסט דאָך עפּעס נישט צו בעדינען אַ קונה, האָט מען אָנגאַזשירט אַ גאַנצען שטאַב בוכהאַלטערען, עקספּעדיענטען, קאָרעספּאָנדענטען, פּאַקערס און פערפּאַקערס, מאַשין שרייבערינס און סתם שיק־יונגלעך.

יעדער פון פּערזאָנאַל האָט געמוזט ברענגען אַ קויציע מילא האָבען די שותפים דערווייל גע־האַט מיט וואָס צו לעבען.

אַזוי איז אַדורך איין וואָך, צוויי וואָכען, דריי וואָכען און קיין לעבעדיגער נפש, אויסער פערשטעהט זיך, רעיענטען מיט וועקסלען, סעק־וועסטראַטאָרען און אַלערליי שנאָרערס, האָט די שוועל פון געשעפט אפילו נישט איבערגעטרעטען.

און וואָס מיינט איהר, אַז פּעקעל־נעהמער האָבען זיך יאָ בעוויזען, האָט איהר אויך אַ גרויסען טעות. איבעריגענס נאָך וואָס זאָלען זיי ערשט קריכען אין לעצטען איינגאַנג צו ליטקע און ראָ־זענשטיינען, אַז די זעלבע מציאות קאָנען זיי בע־קומען אין די נעהנטערע געשעפטען, וואו ס'איז נאָך פאַראַן גרעסערע אויסוואַהלען און מען שיקט זיי נאָך אָפּ די בעשטעלונגען פראַנקאָ־לאָקאָ.

און אַז עס וועט שוין גאָר קומען אַ לאַפּע־טוט פון אַ קאַצאָק, אָדער טראָצאַק, איז מען שוין געהאָלפען, פטר'ט מען שוין די שוויגער, ניין, נישט דאָס מיינט דער קאָפּ פון דער פירמע ליטקע און ראָזענשטיין דער געוועזענער בית־המדרש־בחור פישל הערש ליטקע.

ניין! פאַר קליינגעלט וועט ער זיין געשעפט נישט פערבייטען, זיין פירמע מוז נעהמען „פּוילען", ער וועט אויפרודערן אַלע דערפער און שטעט פון דער מדינה, אַלע פּויערים און פּריצים, האַנדווער־קער און אַרבייטער, אינטעליגענטען און בעאַמטע, שילער און שילערינס, שקצים און שיקסעס מיט איין וואָרט אַלע פּוילישע איינוואוינער מוזען גע־שטעלט ווערען אויף די פיס און וויסען, אַז אין לאָדז אויף פּיעטריקאָווער גאַס איז פאַרהאַן אַ פירמע ליטקע און ראָזענשטיין. אין די היינטיגע צייטען דאַרף מען צו אַזאַ אַלאַרם ערשט נישט האָבען דעם שופר של ירוחו, נאָר ס'איז גענוג צו געבען עפּעס אַנאָנסען אין אַ רייה טאָג־צייטונ־גען, און דער ציל איז דערגרייכט!

געטראַכט און געטהון.

הערש פישעל בעשטעלט פריהר אַ פּאָסט־קעסטעל און דערנאָך געהט ער אַריבער אין אַ שכנות'דיגער אַנאָנסען־אַקוויזיציע און גיט דאָרט אַ זאָג אַ וואָרט און אַ קראַץ מיט אַ פעדער און אין אַ 2—3 טאָג אַרום זענען שוין אָפּגעדרוקט אין אַלע פּוילישע פּויזנער, גאַליציאַנער, ווילנער און וואַרשאָווער צייטונגען גרויסע שרייענדע אַנאָנסען, אַז ווער עס וועט נאָר צושיקען דער פירמע „שווינדלאַרגיע" לאָדז, פּאָסט־קעסטעל 1195 זיין אַדרעס מיט אַ פּאָסט־מאַרקע, וועט באַלד בע־קומען צוגעשיקט אַ טייערע מתנה.

האָט טאַקע באַלד, ווי די אַנאָנסען האָבען זיך נאָר בעוויזען אין דער פּרעסע, גענומען האָג־לען מיט בריף פון אַלע זייטען, ווי לאַנג און ברייט די פּוילישע מלוכה איז און צו די בריף זענען טאַקע אויך בייגעלעגט געוואָרען מאַרקעס פון פערשידענע ווערטען אַזוי, אַז דאָס געוועלבעל איז ממש פערפּלייצט געוואָרען מיט מאַרקעס.

עס זענען דערהאַלטען געוואָרען אַזוי פיל בריף, אַז דאָס גאַנצע פּערזאָנאַל איז געווען פער־נומען ביים עפענען זיי, סאָרטירען די מאַרקעס.

די שותּפים האָבען געלאָזט רוהיג ליגען דעם שעוויאָט אויף די פּאָלצעס און אַליין האָבען זיי זיך געלאָ'ט איבער די קראָמען פערקויפען די דער־האַלטענע מאַרקעס.

קורץ עס האָבען זיך, בקרוב ביי דער פיר־מע ליטקע און ראָזענשטיין אָנגעזאַמעלט אַזוי פיל מאַרקעס און עס איז אַרום זיי געוואָרען אַזאַ „בע־וועגונג", ווי אין גרעסטען פּאָסט־קאַנטאָר.

און די נאַיווע אַרבייטער, בעאַמטע און שי־לער פון די פּוילישע שטעט און שטעטלעך האָבען דערווייל אומגעדולדיג געוואַרט אויף די צוגעזאָג־טע מתנות.

טייל האָבען זיך נאָך לאַנגע מאַטערנישען ענדליך טאַקע דערוואַרט און בעקומען צוגעשיקט אַ... פּרייז־קוראַנט פון דער פירמע ליטקע און ראָ־זענשטיין.

דער גרעסטער טייל האָבען אפילו די דאָזיגע מציאה אויך נישט בעקומען און האָבען ווייטער געוואַרט אַזוי לאַנג ביז זיי האָבען פערלוירען דאָס געדולד און וועגען דער „טראַנזאַקציע" געמאָלדען דער לאָדזער פּראָקוראַטור.

אַזעלכע אָנקלאַגעס זענען דערהאַלטען געוואָ־רען סך הכל אַ 5 טויזענד און די פּיפּיגע שותּפים פון דער פירמע „שווינדלאַרניאַ" פישל הערש ליט־קע און יונה ראָזענשטיין זענען אַוועקגעזעצט גע־וואָרען אויף דער בעשולדיגונגס - באַנק אין היגען סאָנד־גראָדזקי פאַר בעשווינדלען כמעט אַ האַלבע בעפעלקערונג פון דער מדינה.

צום גליק פון די בעשולדיגטע האָבען זיך צו דער געריכטס - מאַכט געוואָנדען נאָר די קרבנות, וועלכע האָבען דערהאַלטען די פּרייז - קוראַנטען אַזוי, אַז די פערטיידיגונג האָט געקאָנט אויפווייזען, אַז קיין אייגענטליכע אָפּערע זענען זיי נישט בעגאַנגען, נאָר זייער האַנדלונג האָט בלויז גע־קרייצט זיך אין אַ געוויסער מאָס מיט אַנ'אָפּערע.

דאָס געריכט האָט איינגעשטימט מיט דער קאָנצעפּציע פון דער פערטיידיגונג און די אָנגע־קלאָגטע בעפרייט פון שטראָף.

אַרגוס.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן און א. קאַמפּאַניעץ.

ווילקאָמען אונזער גרויסער גאַסט!

די פּרעמיערשע פון ניו־יאָרקער בן־עמי'ס קונסט־טעאַטער און פון פּע־טערבורגער ניעזלאָבין און בערלינער מאַקס ריינהאַרדט'ס טעאַטערס

לידיאַ פּאָטאָצקאַ

שבת, דעם 18־טען, זונטאָג, ד. 19־טען, מאָנטאָג, ד. 20־טען און מיטוואָך, ד. 22־טען, 9 אין אָוענד

פּרעמיערע! צום 1־טען מאָל אין לאָדז דאָס גרויסע ענגלישע ווערק, וועלכעס האָט געהאַט דעם גרעסטען ערפאָלג אויף די גרעסטע אייראָפּעאישע ביהנעס

„ליבע און ליידענשאַפט" (ראָמאַן)

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג און עפּילאָג פון שעלדאָן.

הויפּט־ראָל „קאַוואַליני" (איטאַליענישע זינגערין) — לידיאַ פּאָטאַצקאַ.

שבת, 4 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען אַנשעל שאָר'ס אויפפיהרונג, וועלכע האָט געהאַט אַזאַ גרויסען ערפאָלג

זיין יודיש מיידעל

אין 3 אַקטען פון לעש, מוזיק: ש. סעקונדע.

זונטאָג, 4 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרייזען לייב דראַבינאָוויטש אויפפיהרונג די בעליבטע קאָמישע פּיעסע

די חלומות פון ליבע

אין 3 אַקטען פון פרץ סאַנדלער.

דינסטאָג, דעם 21־טען, 9 אין אָוענד צום לעצטען מאָל אַנשעל שאָר'ס אויפפיהרונג

„זיין יודיש מיידעל"

אין 3 אַקטען פון לעש, מוזיק: ש. סעקונדע.

ס'נעמט אַנטייל (לויט א. ב.) פרויען: בעזמאַן, באָריסאָווע, מאַכאַראָווסקאַ, נערה, פּאָדערמאַן, קאַרעני, קאַמפּאַניעץ. מענער: אַריעל, אייזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, מאָטקאָוו, נייהויז, פּאַלאַנסקי, ישראל קאַמפּאַניעץ, ראַבינאָוויטש, ראַקאָוו.

אַדמיניסטראַטאָר: מ. אַרנוואַלד. מוזיקאַלישער לייטער: ל. זעלמאַן.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען שוין צו בעקומען ביי דער קאַסע.

יורידישע עצות

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעד־דאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

ביים דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט איבערגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9183. ג. לאַנצוט.

די מעטריקע איז נישט קיין גענוגענדער בע־וויז, אַז איהר זענט אַנ'ענגלישער בירגער.

אויב איהר ווילט אויף דעם סמך בעפרייט ווערען פון פּוילישען מיליטער־דינסט, מוזט איהר אומבעדינגט צושטעלען אַנ'ענגלישען פּאַס עווענטועל אַנ'עהנליכע בעשטעטיגונג פון דער ענגלישער קאָנסולאַרער מאַכט אין פּוילען.

9184. נח ג.

נישט איהר קאָנט עקסמיסירען דעם שוואָגער און נישט דער שוואָגער קאָן אייך עקסמיסירען שוין אפילו בלויז דערפאַר אַליין, ווייל איהר ברודער האָט גלייכע רעכט אויף דער דירה נאָך דער פערשטאָרבענער מוטער, ווי באַלד איהר ביידע האָט צוזאַמען געוואוינט אין דער זעלבער דירה אין מאָמענט, ווען זי איז געשטאָרבען.

9185. אַ גרופּע פּאַבאַראָווע איינציגע שפּייזער.

9186. I. I. S.

מיר האָבען שוין נישט איינמאָל געענטפערט אויף עהנליכע אָנפראַגען, אַז לויט'ן אַרט. 64 פון איינהייטליכען אוסטאַוו וועגען מיליטער־דינסט־פליכט דאַרף מען אַ בקשה וועגען אַנ'אָדראָטשעניע אויפ'ן סמך פון אַנ'אַפּיעקונסטוואָ דערלאַנגען אַמ־שפּעטעסטענס 14 טעג נאָך דער קוואַליפיקאַציע פון פּאַבאַראָווע דורך דער פּאָבאָר־קאָמיסיע.

9187. אַ פּעראינטערעסירטער פון שייבלערס ראַיאָן.

אַריינצוטראָגען אין האַנדעלס־רעגיסטער זענען מחויב נאָר די פירמען, וועלכע קויפען אויס אַמ־ווייניגסטען 3־טע קאַטעגאָריע האַנדעלס־פּאַטענט.

וואָס שייך דער שטראָף, דראָהט הערכסטענס אין דעם פאַל ביז 600 זל.

9188. אַ האַנט־וועבער פון אַלעקסאַנדער.

9189. לעוו.

9190. אַ שטענדיגער לעזער פון זאַמענהאָפּאַ.

וועגען אייערע ענינים ראַרפט איהר זיך פער־שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאָכמ. מיטבערענגענדיג די צייטונג.

9191. יחיאל ניימאַן.

די פּאָליציי־פונקציאָנאַרען זענען בערעכטיגט אויפ'ן סמך פון א. גערופענע שטראָף־מאַנדאַטען צו בעשטראָפען די שולדיגע הערכסטענס מיט 10 זל.

צו צווינגען דעם בעשטראָפטען צו בעצאָהלען די אַרויפגעלעגטע אויף איהם סומע האָבען די פונקציאָנאַרען נישט קיין רעכט. בכלל קאָן אָנגע־וואָנדען ווערען דער דאָזיגער שטראָף סיסטעם נאָר אין די פאַלען, ווען דער שולדיגער דריקט אויס די גרייטקייט די געלט־שטראָף תיכף צו בעצאָהלען, קוים ענטזאָגט ער זיך צו בעצאָהלען — מוז דער בעטר. פאָל. פונקציאָנאַר צוזאַמענשטעלען אַ גע־העריגען פּראָטאָקאָל און דער ענין געהט איבער אויפ'ן וועג פון נאָרמאַלער אַדמיניסטראַטיווער שטראָף־פּראָצעדור.

9192. Sz. L.

א קינאָ אונטערליגט נישט די פאָרשריפטען פון דעקרעט וועגען לאָקאַטאָרען־שוץ.

איבריגענס, ווען אַזאַ אָביעקט, וואָלט אפילו יאָ אונטערליגען דעם דערמאָהנטען דעקרעט, וואָלט דער געשלאָסענער אָפּמאַך סיי ווי געווען גילטיג שוין דערפאַר אַליין, ווייל ס'האַנדעלט זיך נישט וועגען קיין פּריוואַט־דירה, נאָר וועגען אַ געשעפטס לאָקאַל.

9193. ה. ג.

פאַר בעגעהן אַ גנבה האָט דער אונטער נעהמער דאָס רעכט צו קינדיגען דעם שולדיגען אַרבייטער אויפ'ן אָרט.

אין אַזאַ פאַל פערלירט ער גלייכצייטיג אויך דאָס רעכט אויף רענטע פון אַרבייטסלאָזען־פאָנד.

אלגעמיינע לאנד-אויסשטעלונג אין פויזען

היינט, דאנערשטאג, עפענט זיך אין פויזען די אלפוילישע אויסשטעלונג, וואס דארף אפשפיגלען פאר די אייגענע אויגען, און פאר די אויגען פון דער גרויסער וועלט דעם פראדוקטיווען אויפשוואונג אין משך פון 10 יאהר פון דעם בעפרייטען זעלבסטשטענדיגען פוילען.

די פערדינסט פון ארגאניזירען די דאזיגע אויסשטעלונג און האפענטליך פון אויפשטעלען זי אויף א געהעריגער קולטורעלער מדרגה און וועלט־מאסשטאב געהער צו דער שטאט פויזען גופא, קודם כל — א דאנק דער איניציאטיוו און קאפיטאל פון אטא דער שטאט וועט פוילען איצט האבען איהר ערשטע עכטע און וואגיגע אויסשטעלונג, אויף וועלכער עס וועלען געוויזען ווערען אלע געביטען און מינים פון פוילישער שעפערישקייט.

אין די פיער הויפט־אפטיילונגען פון דער פויזנער אויסשטעלונג וועלע רעפרעזענטירט זיין: א) די פוילישע קולטור און קונסט, ב) נאציאנאלע ווירטשאפט, ג) פיזישע דערציהונג און ספארטען, און ד) עמיגראציע.

אין פינף קאמפלעקסען, וואס זענען פערבונדען מיט זיך אין איין גאנצקייט געפינען זיך די אויסגעשטעלטע געגענשטאנדען, צוטיילט אויף 32 גרופען לויט'ן פאלגענדען סדר:

1) דאס לאנד, בעפעלקערונג, אדמיניסטראציע, 2) וויסענשאפט און דערציהונג, 3) קונסט, 4) לאנדווירטשאפטליכע פראדוקציע, 5) חיות און עופות, 6) וועלדעריי, 7) גערטנעריי, 8) באנ־פראדוקציע, 9) נאפט, 10) מינעראלען, 11) גלאז־ווארג, 12) הוטע־אויסארבייטונגען, 13) מעטאלען, 14) מאשינעריע אפאראטען, 15) איבערפיהר־מיטלען, 16) בוי־פראדוקציע, 17) עלעקטראטעכניק, 18) שפייזען, 19) כעמישע פראדוקטען, 20) איבער־ארבייטונגען פון חיה־פראדוקטען, 21) פאליגראפישע אינדוסטריע, 22) געהילץ, 23) טעקסטיל, 24) קאנפעקציע, 25) פאפיר־אויסארבייטונגען, 26) נאלאנטעריי און שפילצייג, 27) האנדעל, פינאנצען און פערזיכערונגען, 28) מלאכות און פאלקס־אויסארבייטונגען, 29) אינסטיטוציעס פאר עפענטליכען געברויך, 30) היגיענע און געזעלשאפטליכע אויפזיכט, 31) פיזישע ענטוויקלונג, טוריסטיק, ספארטען און 32) עמיגראציע.

חוץ מזה נעמט ארום דער פויזנער אויסשטעלונגס־שטח א פערגוויגונגס־פארק און א ספארט־ארענע מיט א געדעקטער טריבונע פאר פיער טויזענד צושויער.

בעת דער אויסשטעלונג דארפען אין פויזען פארקומען אנ׳ערך 150 צונויפקומען און קאנגרעסען.

אין משך פון די פיער חדשים ריכט מען זיך אין פויזען אויף אפיל־מיליאנינען בעזוך סיי פון לאנד גופא, ס׳ייפון אויסלאנד, און דעם רעזולטאט פון דער דאזיגער גרויסער פערמעסטונג אויפ'ן אייראפעאישען שטייגער איז נאך פריהצייטיג צו שאצען.

די צעהן פרייע יאהר פון דעם בעגייטען פוילען איז א פריידיגער עטאפ אין איהר לעבען און שאפען און דורך דער רעפרעזענטאנץ־אויסשטעלונג וועט דערמעגליכט ווערען סיי די אייגענע בירגער, סיי די אויסלענדער צו אריענטירען זיך אין די נאטור־רייכטימער און אין דער פראדוקציע־פעהיגקייט פון פוילען.

דאס וועט זיין א מין מאניפעסטאציע פון פוילענס שעפערישקייט, מעגליכקייטען, גרויסקייט און צוקונפט, און מחמה —

מיר יודען האבען אויך א גרויסען חלק אין די פערשידענע צווייגען פון דער לאנד־פראדוקציע; מחמת יודישע ארבייט און פעהיגקייטען שפילען אויך נישט קיין קליינע ראלע אין דער ענטוויקלונג פונ'ם נייעם פוילען — ווילען מיר צואמען מיט'ן פוילישען פאלק ווינדען די גרעסטע אויפמערקזאמקייט און אינטערעס דעם איצטיגען רעפרעזענטאטיווען פויזען, וואס דארף קונה שם זיין פוילען פאר דער גרויסער וועלט נישט, ווי א שטח פאר סעקרעטארישקעס הפקר־שפילען, נאר פאר א פראדוקטיווען, פרוכטבארען בארען אין דער בליהונג פון מאי און פריהלינג!

מ—ס.

יודישע נייעס פון רוסלאנד

רוסישע יודען בעזארגען זיך מיט קדישים־זאגער אויף לאחר מאה ועשרים שנה

מאסקווע. (יט״א) פון באריסאוו, מינסקער גובערניע, ווערט מיטגעטיילט, אז די דארטיגע יודען פערזארגען זיך מיט געדונגענע קדישים אנשטאט זייערע זיהן די קאמוניסטען. די פראינטערעסירטע יודען, וואס ווייסען, אז זייערע קינדער די קאמוניסטען וועלען נאך זיי לאחר מאה ועשרים שנה קיין קדיש נישט זאגען האבען זיך ארגאניזירט אין א געזעלשאפט. יעדער מיטגליד פון דער דאזיגער געזעלשאפט צאהלט איין צו 8 און צו 12 רובל. דאס דאזיגע געלד נעהמט אויף אויסצוהאלטען א ספעציעלע „חברה קדיש־זאגער“.

גרויסע פאבריקען פאר יודישע ארבייטער ווערען גע עפענט אין כארקאווער קרייז

מאסקווע. (יט״א) דער „קאמזעט“ טיילט מיט, אז לויט'ן מוסטער פון קערטש וועלען יודישע יונגעלייט אויך אננעמען ווערען אויף ארבייט אין א צאהל פאבריקען אויף אוקראינע.

עטליכע הונדערט יודישע שוסטער וועלען איצט בעקומען ארבייט אין כארקאוו אויף א נייער שוך־פאבריק, וואס מען טרעט איצט צו צו בויען. די פאבריק וועט ארויסגעבען טעגליך 8000 פאר שיך און וועט אויסארבייטען יעהרליך 20 מיליאן פוד כראם.

דער אוקראינישער „קאמזעט“ האט איצט נעשלאסען אן אפמאך מיט די טעקסטיל־פאבריקען אין קאמאראווקע און וואלטשאנסק, כארקאווער קרייז וועגען צונעמען 150 יודען פון דער דעקלאסירטער יודישער יוגענד. די צוגענומענע יודען וועלען 6 מאנאטען זיך לערנען די ארבייט אויף די פאבריקען און דערנאך וועלען זיי פערבלייבען נאך אלס קוואליפיצירטע ארבייטער. אין משך פון דער לערן־צייט וועלען זיי בעקומען פון דער פאבריק צו 30 רובל א מאנאט.

דער „קאמזעט“ שיקט אויך איצט קיין קאמיענעץ־פאדאלסק 320 דעקלאסירטע יודישע יוגענד־לייט צו לערנען זיך אויף די בוי־קורסען אלס טישלער און מולארעס. די דאזיגע יונגעלייט וועלען אויף די קורסען דארפען בלייבען דריי מאנאטען און וועלען אין פערלויף פון דער דאזיגער צייט בעקומען 20 רובל סטיפענדיע פון דער רעגירונג.

העכער 1000 דעקלאסירטע יודען זענען היינטיגע וואך איזעקגעשיקט געווארען פון פערשידענע קליינע שטעטלעך קיין כארקאוו פאלטאווע און אנדערע שטעט אין די דארטיגע צוקער־פאבריקען. א צאהל פון 2400 מאן זענען געשיקט געווארען אויף שווארצע ארבייט אין פערשידענע שטעט פון אוקראינע.

די פעלד־ארבייטען אין בירא־בידזשאן

מאסקווע. (יט״א) פון בירא־בידזשאן ווערט טעלעגראפירט, אז עס האט זיך דארט אנגעהויבען די פערזייהונג אויף די צעאקערטע יודישע פעלדער. אין ניקאלסק איז צעאקערט געווארען 200 העקטאר ערד. פון זיי זענען 75 העקטאר פערזייט געווארען.

אין בירפעלד האט מען איבערגעאקערט פאר־אַ־יעהריגע 120 העקטאר לאנד.

אנטיסעמיטען צינדען אונטער דאס העמד אויף א יודישען סטודענט אין מאסקווע

מאסקווע. (יט״א) פון טאשקענט ווערט מיטגעטיילט, אז די דארטיגע ג. פ. או. האט ארעסטירט 4 סטודענטען, איינעם פון זיי א קאמוניסט פאר די מערדערליכע מיטלען מיט וועלכע זיי האבען פערפאלגט דעם יודישען סטודענט יהודה מאַישעיעוו.

די אנטיסעמיטען האבען זיך א לענגערע צייט געסטראשעט זייער קרבן ער זאל בעסער פערלאזען די קורסען אויב ער וויל בלייבען לעבען. „איהר, זשידעס, טויגט בלויז אויף הרגענען קליינע קריסטליכע קינדער און נוצען זייער בלוט צו אייערע מצות“ האבען זי ייאיהם אפט געזאגט. די כוליגאנישע פערפאלגונגען נעגען דעם יודישען סטודענטען האבען דערגרייכט די העכסטע שטופע פון חוצפה, ווען איינער פון די אנטיסעמיטישע סטודענטען האט זיך ערלויבט זיך פערגנבענען און אונטערצינדען אויף דעם יודישען סטודענט דאס העמד. קיינער פון די אנוועזענדע בשעת־מעשה סטודענטען איז נישט געקומען צו הילף דעם פערפאלגטען יודישען סטודענט.

ערשט דער פאל מיט אונטערצינדען דאס העמד האט ארויסגערופען די אויפמערקזאמקייט פון דער ארטיגער קאמוניסטישער גרופע, אין וועלכער דער פערפאלגטער יודישער סטודענט איז א מיטגליד. איצט האט די ג. פ. או. ארעסטירט די כוליגאנעס און זיי וועלען צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט.

די סאוויעטישע צייטונג בעקלאגט זיך אויפ'ן וואוקס פון אנטיסעמיטיזם אין דער סאוויעטישער ארמעי

מאסקווע. (יט״א) די „קראסנאארמייסקאיא פראוודא“, וואס ערשיינט אין סמאלענסק בעקלאגט זיך, אז די צאהל אנטיסעמיטישע פאלען וואקסען אין דער רויטער ארמעע. די צייטונג גיט איבער א רייהע פאקטען, ווי אזוי דאס ווארט „זשיד“ ווערט אפט געברויכט דורך די סאלדאטען, ווי אזוי אויף די וועגה בעווייזען זיך אויפשריפטען: „שלאגט יודען, אין ראטעוועט רוסלאנד“, ווי אזוי מען שטעלט באנקעס יודישע סאלדאטען, און ווי אזוי אין סמאלענסק האבען פאסירט עטליכע פאלען, ווען סאלדאטען האבען מיט געוואלד אויסגעטון זייערע יודישע חברים און געגאסען טינט אויף זייערע געשלעכטס־ארגאנען. דערצעהלענדיג די דאזיגע אלע פאקטען, גיט די צייטונג איבער, אז אין סמאלענסקער 99־טען פולק, ווערט איצט דורכגעפיהרט א שטרענגע אויספארשונג, כדי צוציהען די שולדיגע צו פעראנטווארטליכקייט פאר די גוואלד־טאטען.

דארף מען פיינד האבען יודען?

נעוו. אנטיסעמיט דערצעהלט, ווי אזוי ער איז געווארען א יודען־פריינד

„פארוואס זאל מען פיינט האבען דעם יודען?“ שטעלט די פראגע אליעס בענט, א בעוואוסטער אמעריקאנער שרייבער, אנ׳אמת׳ער יענקי לויט זיין אפשטאמונג, א גלח׳ס א זוהן, וועלכער שטאמט אויש פון די פרומע „פוריטאנער“.

א־א פראגע שטעלט ער אין זיינעם אן ארטיקעל, מען דארף מודה זיין, אז סיי דער שרייבער פון דעם ארטיקעל, סיי דער זשורנאל, וואו דער ארטיקעל איז אפגעדרוקט, ווייזט ארויס א היבש ביסעל מוט שטעלענדיג איצט א־א הארבע קשיה. פאר די לעצטע יאהרען מיידט מען אויס אין דער אמעריקאנער פרעסע די פראגע פון אנטיסעמיטיזם: ס׳איז, קען מען זאגען, א מין פערבאטענע טעמע, וועלכע מען האלט נישט פאר מעגליך צו דעבאטירען פריי אין דער עפענטליכקייט.

דער שרייבער איז זיך מודה, אז א געוויסע צייט האט ער שטארק פיינט געהאט דעם יודען צוליב זיינע ספעציעל יודישע כאראקטער־שטריכען. ווי יעדער אנטיסעמיטיש געשטימטער קריסט האט ער אין יעדען יודען געזעהן די פערקערפערונג פון א בעזונדערען טיפ מענשען, וועלכען ער האסט, ער האט אין דעם יודען געזעהן די אפשטויסענדע, מיאוס׳ע זייטען און מאנירען, און ער האט איהם געווייכט ווי ווייט מעגליך.

ביסלעכווייז אבער האט ער זיך גענומען אריינטראכטען אין דער פראגע וועגען יודען; ער האט גענומען קאנטראלירען זיינע געפיהלען און דורכזיפען זיי דורך דער זיפ פון שכל און קלארען פערשטאנד, און ער איז געקומען צו אונערווארטעטע שלוסען. פון אנ׳אנטיסעמיט, פון א שונא ישראל איז ער נאר געווארען א פריינד און פערטיידיגער פון יודען, און איצט בעגרינדעט ער זיין פריינדשאפט צו יודען מיט גאנץ שטארקע לאגישע ארגומענטען.

ווען מיר זעהן, זאגט ער, אנ׳אירלענדישען פאליציאנט, וועלכער בעהאנדעלט מיאוס א בירגער, זאגען מיר נישט: „אט אזוי טוען אלע אירלענדער, אזוי זענען זיי שוין אלע...“ ווען מיר זעהן אבער א שלעכטען יודען, טראכטען מיר זיך: „אלע יודען זענען אזעלכע“. דאס איז די גרעסטע אומגערעכטיגקייט, וועלכע מיר בעגעהען. מיר מאכען א גאנץ פאלק פעראנטווארטליך פאר אנ׳איינצעלנעם אפשטויסענדען יודען.

א־א גראנק איז פאר אונז, יודען, קיין נייעס נישט: מיר טענה'ן שוין וועגען דעם הונדערטער יאהרען ביי יעדער געלעגענהייט. מיר קעמפען שוין פון לאנג, קען מען זאגען, פאר דאס רעכט צו האבען אייגענע אויסוואורפען. אבער ס׳איז טשיקאווע צו הערען וועלכע ווערטער פון א קריסט, אנ׳אמת׳ן יענקי, און נאך דערצו א גלח׳ס א זוהן.

אזוי זענען אויך נישט זעהר ניי זיינע איבעריגע געדאנקען וועגען יודען, אבער זיי זענען אינטערעסאנט אלס א ווידוי פון א געוועזענעם אנטיסעמיט. ער שלאגט זיך „על הטא“ פאר זיינע פריהערדיגע זינד, און דאס איז שוין א ביסעל יא ניי.

ער ברענגט די ווערטער פון אמעריקאנער בערימטע פערזענליכקייטען וועגען יודען, און בעווייזט, אז אויך זיי האבען שטארק געהאלטען פון יודען אלס א פאלק.

אזוי, צום ביישפיל, האט רושארהוש וואשינגטאן אמאל געלויבט די יודען אין הימעל אריין, און האט זיי געוואונשען ז יי זאלען אין אמעריקא זיך פיהלען ווי ביי זיך אין דער היים. צו דעם בעוואוסטען יודישען רעדאקטאר מרדכי נח האבען אמאל דזשעפערסאן און טאמאס דזשעפערסאן געשריבען זעהר ווארימע בריף, וואו זיי האבען אויסגעדריקט א הויכע מיינונג וועגען יודען און האבען מיט שארפע ווערטער פערדאמט דעם אנטיסעמיטיזם.

דער שרייבער דערמאנט פערשידענע היסטארישע פאקטען און מאמענטען, ווען יודען האבען זיך ארויסגעוויזען אלס הייסע פאטריאטען פון אמעריקע; ער איז איבערצייגט, אז יודען שפילען א גרויסע און נוצליכע ראלע אין דעם גייסטיגען לעבען פון לאנד; מעהר ווי אנדערע פעלקער העלפען זיי אמעריקע צו ענטוויקלען זיך.

יודען, זאגט ער, העלפען ארויס די וויכטיגסטע אנשטאלטען און אונטערנעהמונגען (אפילו קריסטליכע קירכעס העלפען זיי בויען אין אמעריקע!...) זיי ענטוויקלען די אמעריקאנער טעאטער ליטעראטור, דעם אמעריקאנער טעאטער און אמעריקאנער קונסט בכלל.

אין דער צייט פון דער בירגער־קריג האבען יודען ארויסגעוויזען פיל העלדישקייט און א געפיהל פו נערעכטיגקייט. פיל יודען זענען דעמאלסט דערהויבען געווארען צ ודער הויכער שטופע פו גענע־ראלען און אנדערע וויכטיגע מיליטערישע אמטען. דאס זעלבע איז אויך געווען אין דער לעצטער מלחמה. יודען, וועלכע זענען נישט מעהר ווי דריי פראצענט פון דער אלגעמיינער אמעריקאנער בעפעלקערונג, האבען געגעבען העכער פון פיער פראצענט סאלדאטען און אפיצירען אין דער אמעריקאנער ארמעע ביי דער לעצטער מלחמה. העכער צוויי הונדערט טויזענט יודען האבען געדינט אין דער ארמעע. איבער דריי טויזענד יודען זענען אומגעקומען אין דער מלחמה; דער העלדישער „פערלוירענער באטאליאן“ איז בעשטאנען מעהרסטענס פון איסט־סיידער יודען, און איז אנגעפיהרט געווארען אויך פון יודען. דאס זענען געווען די יודישע ארימע עמיגראנטען, די איסט סיידער שוסטער, שניידער און פעדלער, וועלכע האבען דעמאלט ארויסגעוויזען אזא מערקווירדיגע העלדישקייט.

די פערשפרייטע מיינונג צווישען קריסטען, אז א יוד איז א פחדן, איז א באבע־מעשה. א יוד קען קעמפען פונקט אזוי העלדיש פאר זיינע אידעען ווי א קריסט. דער יוד אבער איז פרידליכער געשטימט, און האסט, לויט זיין נאטור, מלחמות צווישען פעלקער. דעריבער שפילען יודען א וויכטיגע ראלע אין דער בעוועגונג געגען מיליטאריזם, געגען מלחמות בכלל.

דאס, וואס דער יוד האלט זיך אפגעזונדערט פון דעם קריסט און איז מעהר אדער ווייניגער נאציאנאליסטיש געשטימט, ערקלערט דער שרייבער מיט דעם, וואס די יודען איז שטענדיג אויסגעקומען צו פערטיידיגען זיך געגען די אפטע אנפאלען און פערפאלגונגען פון זייערע איבעריגע שונאים.

מיט גרויס רעספעקט בעציהט זיך דער שרייבער צו דעם יודישען יחוס. ער האלט, אז מיר זענען פיל גרעסערע יחסנים פון די העכסטע אריסטאקראטען פון דער וועלט:

מיר דארפען אורטיילען יעדען יודען בעזונדער לויט זיין קלאס, צו וועלכען ער בעלאנגט און לויט זיין אייגענעם כאראקטער, אבער נישט שאפען א מיינונג וועגען א גאנצען פאלק לויט אנ׳איינצעלנעם יודען.

מיט דעם אנטיסעמיטיזם שענדעט מען אין געפאהר די אמעריקאנער דעמאקראטיע און מען ערנידעריגט די אמעריקאנער געזעלשאפט. די אמעריקאנער מוזען זיך בעפרייען פון אזעלכע אבערגלויבענס אזוי פון יודען־סארט ראסען־האס.

דאס זענען די שלוסען, צו וועלכען דער העגט איז געקומען אין זיין ארטיקעל.

Dr. med. J. LUBICZ

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.

איינענע פראצאהניע פון ועממליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: ווקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קונסט ליכע פיס, גארסעטען א. ז. וו.

באפאנגט פון 5–7 אין אווענד.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 26-02

אינערליכע קראנקהייטען. ספעציעל פאר לונגען־און הארץ־קראנקהייטען, בעשטראהלונגען און קינסטליכע

אין דער היים פון 3–5 נאכמיטאג.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

נעהמט אן פון 8–9 1/2 פריה און פון 3 1/2–4 1/2 נאכ׳

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

16 מאי
דאָנערשטאָג
ו
אייר תרפ"ט
זון-אויפגאַנג 3.43
זון-אונטערגאַנג 7.22

דרייסטער באַנדיטען-אַנפאַל איז באַלוט

באַנדיטען מיט מעסערס געפּרובט בערויבען אַ קריסטליכע פאַמיליע. — געיעג פון פאָליציי נאָך די אַנפאַלער. — די באַנדיטען זענען אַרעסטירט

(2) נעכטען 4 נאָכמיטאָג איז די לאָדזשער פאָליציי אַלאַרמירט געוואָרען פון דער ידיעה, אַז אויף וואָזשעלסקאַ 26 האָבען באַנדיטען אויסגעפיהרט אַ דרייסטען אַנפאַל.

אַרום האַלב 4 נאָכמיטאָג האָבען 2 יונגעלייט אָנגעקלאַפּט אין דער טיר פון דער וואוינונג, וואָס געהערט בעוואוינט דורך דער פאַמיליע שעווטשיק. די פרוי יאַנינאַ שעווטשיק איז פּונקט געשטאַנען ביי אַ הייסע באַליע וועש און ווי זי האָט דערהערט קלאַפּען אין טיר, האָט זי שנעל געעפנעט, מיינענדיג, אַז דאָס איז איהר מאַן געקומען פון דער אַרבייט.

אין דער טיר האָבען זיך אָבער בעוויזען 2 באַנדיטען בעוואָפנעט מיט מעסערס און תיכף אויס געשריגען: — געלד!

איינער פון די באַנדיטען איז געבליבען שטעהן ביי דער טיר און דער צווייטער איז צוגעלאָפען צו יאַנינאַ שעווטשיק, איהר אַראָפּגעבויגען דעם קאָפּ אין דער באַליע קאָכעדיג וואַסער און פון איהר פערלאַנגט זי זאָל אָנווייזען, וואו דאָס געלד ליגט.

ווען די פרוי האָט אָבער אָפּגעזאָגט אָנצו-ווייזען דאָס אָרט פון דעם געלד, האָט דער באַנדיט איהר דערלאַנגט עטליכע שווערע קלעפּ מיטן וואַש-ברעטעל איבער'ן קאָפּ פון וואָס זי איז געפאַלען אין חלשות.

דאַן האָבען זיך די באַנדיטען גענומען צו דער מוטער פון דער שעווטשיק — צו דער 54-יעהריגער יוליאַנאַ גלירא און זי אויך געמוטשעט, ביז זי האָט אָנגעוויזען, וואו דאָס געלד דאַרף זיך געפינען.

די באַנדיטען האָבען אָבער אויף דעם אָנגעוויזענעם אָרט קיין געלד נישט געפונען, ווייל צופעליג האָט שעווטשיק נעכטען אין דער פריה דאָס אָפּגעשפּאָרטע געלד אַוועקגעטראָגען אין אַ באַנק.

אין דערוועלבער צייט האָבען די הויז-שכנים דערהערט קרעכצען וואָס האָט זיך דערטראָגען פון שעווטשיקס וואוינונג און זיי האָבען געמאַכט אַן-אַלאַרם.

די באַנדיטען האָבען דאַן מיט אויסגעשטרעקטע מעסערס אין די הענד זיך געלאָזט לויפען צו דער גאַס.

גראָד איז פערביינגעגאַנגען אַ פּאָשאַראָווניק פון 3-טען קאָמיסאַריאַט וועלכער האָט זיך געלאָזט אין אַ געיעג נאָך די אַנטלויפענדע באַנדיטען.

איינער פון די באַנדיטען, דער 21-יעהריגער מאַריאַן בראַנד (לאַגיעווניצקאַ 33) איז פערהאַלטען געוואָרען און אָפּגעפיהרט געוואָרען אין 3-טען קאָמיסאַריאַט. דער צווייטער אָבער האָט זיך גענומען לויפען איבער אַ פּלויט און זיך בעהאַלטען. דערוועלבער פּאָשאַראָווניק האָט איהם נאָכגעשאָסען, אָבער ווען ער האָט איהם שוין געהאַט אין די הענט, האָט דער באַנדיט זיך געוואָרפען אויפ'ן פּאָשאַראָווניק און איהם געפּרובט ווערגען דעם האַלז. דער פּאָשאַראָווניק האָט אָבער פאַרט דעם באַנדיט ענטוואָפנעט. ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער צווייטער איז אַ לאַנג-געזוכטער פערברעכער וולאַדיסלאַוו וואַשינסקי, 22 יאָהר אַלט (לאַגעווניצקאַ 124).

ביידע באַנדיטען זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אויספאָרשונגס-אַמט.

אקציע צו פערגרעסערן דעם עקספּאָרט

פון לאָדזער סחורות

ביים זוכען נייע אָפּזאַץ-געביטען פאַר דער פּוילישער טעקסטיל-אינדוסטריע האָט זיך דער הויפּט עקספּאָרטערען-פערבאַנד אָפּגעשטעלט אויף די מזרח-לענדער, בפרט אויף כינא דאָרט זענען איינגעאָרדנעט געוואָרען קאָנסוּלאַציאָנס לאַגערען פון די לאָדזער און אַנד. טעקסטיל-סחורות און, ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, האָבען די סחורות נישט קיין שלעכטען אָפּגאַנג. די ביאַליסטאָקער אויסאַרבייטונגען בפרט די געמוסטערטע קאָצען, האָבען זיך דאָרט זעהר גוט אָנגענומען און בעקומען, וואָס אַמאָל אַלץ אַ גרעסערע פערשפּרייטונג, צוליב די פאַסיגע קאָלירען און צוליב זייער ביליגקייט.

די אָרטיגע כינעזישע סוחרים זענען פון דעם אומשטאַנד נישט צופרידען און נעמען אָן פערשידענע מיטלען, אַפילו נישט קיין ריינע, כדי צו בעזיגען די קאָנקורענץ, אַזוי האָט אַ כינעזישע קאָלדרעס-פאַבריק מיטגעטיילט דער כינעזישער אויפזיכטס מאַכט. אַז לעצטענס ווערען קיין כינא אַריינגעשמוגעלט פיל קאָקאין, מאָרפיום א. אַנד. נאַרקאָטיקעס. די דאָזיגע שמוגלערס זענען פּוילישע סוחרים וועלכע שמוגלען עס אין די קאָצען און אַזוי ווי די קאָצען זענען נאָר אַ צודעקן מאַנטעל פאַר'ן אייגענטליכע אַרטיקעל — די נאַרקאָטיקען — ווערען זיי שפּעטער פערקויפט אונטער'ן קאָסטען-פּרייז און אַלס פּועל יוצא פון דעם פאָדערט די פאַבריק, אַז ס'זאָלען אַנגעווענדעט ווערען רעפּרעסיעס נעגען די אימפּאָרטערען פון די קאָלדרעס.

דער צאָל-אַמט אין בינגניאַן האָט אַרויסגעגעבען אַן ענטשפּרעכענדע פעראָרדנונג, וואָס פערשווערט אומגעהויער דאָס אַריינפיהרען פון קאָצען קיין כינע. אַנב איז פון 1. אַפּריל אָן איינגעפיהרט געוואָרען אַ ספּעציעלער אינערליכער אָפּצאָהל פון 10 פּראָצ. פאַר אויסלענדישע קאָצען.

צוליב דעם, וואָס צווישען פּוילען מיט כינע איז נאָך נישט אָפּגעשלאָסען קיין האַנדעלס-אָפּמאַך איז די טעטיגקייט פון די פּוילישע עקספּאָרטערען זעהר בעשווערט זיי איז אָבער געלונגען אָפּצושאַפען די פעראָרדנונג וואָס בעשווערט דעם פּוילישען טעקסטיל עקספּאָרט.

נאָך אונטערהאַנדלונגען וועלכע האָבען געדויערט 8 יאָהר איז אין אָנהויב מאַי געשלאָסען געוואָרען אַן'איינליטונגס-אָפּמאַך מיט כינע, וואָס דאַרף נאָך ראַטיפיצירט ווערען. דאָס אָנקומען קיין כאַרבין פון'ם ערש. ע. פּוילישען רעלעגאַט ב ייִדער כינעזישער רעגירונג, באַרטעל רע ווידרענטאַל וועט פערשנעלערען דאָס שליסען דעם האַנדעלס-אָפּמאַך אין וועלכע לאָדז בפרט איז אַזוי שטאַרק פעראינטערעסירט.

אָנגעהויבען זיך די איינשרייבונגען פון קינדער

אין די יודישע שולען

די יודישע שול-אָרגאַניזאַציע האָט אָנגעהויבען איינצושרייבען קינדער אין איהרע שולען אויפ'ן נייעם שול-יאָהר.

די איינשרייבונגען קומען פאָר טעגליך אין פאָלגענדע שולען: אין דער מעדעם-שול (ציגעל-גאַס 17) אין דער באָראָכאָוו-שול (ציגעל-גאַס 26) אין דער פרץ-שול (פּלאַץ-קאָשטשעלני 4) און אין דער מיכאַלעוויטש-שול (זגערזשער 42).

ס'ווערען איינגעשריבען קינדער אין עלטער פון 6 ביז 14 יאָהר, די קינדער, וואָס בעזוכען די שולען זענען יוצא דעם שול-צוואַנג. און דאַרפען שוין נישט בעזוכען די פּאָווישעכנע שול.

ס'איז דאָ כדאי צו בעמערקען, אַז די עלטערן וואָס ווילען, אַז זייערע קינדער זאָלען בעזוכען די יודישע שולען דאַרפען זיך מעלדען וואָס פריהער אין די אויבענדערמאָנטע שול-לאָקאַלען, ווייל אין געגענפאַל וועלען זייערע קינדער דעם 30. מאַי דורכ'ן מאַגיסטראַט איינגעשריבען ווערען אין די פּאָווישעכנע שולען.

קאָמונאַלע געזעלשאַפטליכע אויפזיכט

(מ) אין דעם לעצטען נומער פון „דושיעניק אוסטאַוו" איז פערעפענטליכט אַ פעראָרדנונג פונ'ם מלוכה-פּרעזידענט װעגען אָרגאַניזירען ספּעציעלע אָרגאַנען פון קאָמונאַלער געזעלשאַפטליכער אויפזיכט אַ אינסטיטוט פון געזעלשאַפטליכע אַפּוטראָפּסים און קאָמיסיעס פון געזעלשאַפטליכער אויפזיכט.

צו די פליכטען פון די געזעלשאַפטליכע אַפּוטראָפּסים וועלען געהערען די איניציאַטיוו און מיטאַרבייט מיט דער זעלבסטפערוואַלטונג ביים ערטיילען געזעלשאַפטליכע הילף.

די געזעלשאַפטליכע אַפּוטראָפּסים ווערען געוועהלט דורך דעם שטאָט-ראַט פון צווישען די קאַנדידאַטען, וועלכע עס שטעלט פאָר דער מאַגיסטראַט די קאַדענץ פון די אַפּיעקונס דויערט 3 יאָהר.

לאָדז וועט איינגעטיילט ווערען אויף 28 ראַיאָנען, און עס וועלען געוועהלט ווערען 28 עהרען-אַפּוטראָפּסים. די זעלבסטפערוואַלטונג מוז אָבער פערזיכערען זיי די מיטלען פון לאָקאַמאַציע, רעקוויזען די אויסגאַבען, וועלכע זיי האָבען ביים אויספילען זייערע אויפזיכטס-אַרבייט.

הילף פאַר אַרבייטסלאָזע

(2) אויף דער פּלענאַר-זיצונג פון אַרבייטס-לאָזען-פאָנד איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צום אַרבייטס-מיניסטעריום מיט אַ פאָרשלאַג צו פערלענגערען דעם טערמין פון אונטערשטיצונגען פון 13 אויף 17 און וועגען פערלענגערען די אַקציע פון שנעל-הילף אויף דעם קינפטיגען חודש אויף דיזעלבע בעדינגונגען, וואָס ביז אַהער.

ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעטען דעם מאַגיסטראַט ווייטער צו פערטרעטען דעם אַרבייטס-לאָזען-פאָנד און אויסצאָהלען די אונטערשטיצונגען, דער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען זיך אָפּצוזאָגען פון דער פערטרעטונג, ווייל דער אַרבייטס-לאָזען-פאָנד איז נישט פּינקטליך מיט די אָפּרעכנונגען.

אַ גאַנצע רייהע פאָרשלאַגען וועגען פערשטאַרקען די הילף-אַקציע צוליב דעם קריזיס אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע, איז בעשלאָסען געוואָרען צו בעהאַנדלען אויף אַ ספּעציעלער זיצונג וועלכע וועט צוזאַמענגערופען אויפ'ן 28 ה. ח.

מאַכען בעקוועמער די טראַמוואַי-בעוועגונג

(—) כדי צו רעגולירען די טראַמוואַי-בעוועגונג בעמיהט זיך דער מאַגיסטראַט אויסצוקויפען געוויסע צווישענשטעטישע טראַמוואַיען, וואָס קורירען הינטער דער שטאָט.

אויפ'ן סמך פון אָפּמאַך, וואָס דער לאָדזשער מאַגיסטראַט האָט בשעתו געשלאָסען, מיט דער טראַמוואַי-געזעלשאַפט, קען דער מאַגיסטראַט איצט אויסקויפען די ליניע פון צגעזשאַנע ביז דער סטאַציע „זדראַוויע" אויפ'ן קאָנסטאַנטינער וועג. דער מאַגיסטראַט האָט זיך דעריבער געווענדעט מיט אַ פאָרשלאַג צו דער לאָדזשער טראַמוואַי-געזעלשאַפט, זי זאָל אָפּקויפען דעם אָפּשניט דורכלעגען אַ צווייטע ליניע רערפאַר, וועט די טראַמוואַי-געזעלשאַפט קענען געגעצליך עקספּלואַטירען די ליניע.

די טראַמוואַי-געזעלשאַפט איז מסכים דערויף מיט'ן תנאי, אַז דער אָפּשניט זאָל נישט אַרונגערעכענט ווערען אין דער נאָרמע לויט וועלכער די טראַמוואַי-געזעלשאַפט דאַרף יעדען יאָהר אויסבויען עטליכע קילאָמעטער נייע ליניעס. דער מאַגיסטראַט איז אויף דעם תנאי נישט איינגעגאַנגען און די טראַמוואַי-געזעלשאַפט האָט אָנגענומען דעם פאָרשלאַג פון מאַגיסטראַט.

דעם 1. יולי וועלען זיך אָנהויבען די אַרבייטען און דעם 20. סעפּטעמבער וועט שוין אָנהויבען קורסירען אויף דער ליניע דער שטעטישער טראַמוואַי.

אַזוי אַרום וועלען פון סעפּטעמבער אָן די קאָנסטאַנטינאָווער טראַמוואַיען דערגעהען בלויז צו דער סטאַציע „זדראַוויע", פון דאָרט וועט קורסירען דער שטעטישער טראַמוואַי.

קליינהענדלער-פערזאַמלונג

אין צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין (זאַוואַדזקאַ 5), איז זונטאָג פאָרגעקומען אַ מאַסען פערזאַמלונג פון קליינהענדלער. דיר. קירשבוים האָט אָנגעוויזען אויף דער קריטישער לאַגע פונ'ם קליינהענדלער, וועלכער איז געוואָרען ממש קאַטאַסטראָפאַל בפרט צוליב דער אומגעהויער הויכער אָפּשאַצונג פונ'ם אומזאַץ-שטייער, ער דערצעהלט אַז קליינהענדלער, וואָס האָבען אין 1925 י. נישט געקענט בעצאָהלען קיין 25 זל., שטייער בעקומען איצט אויספאָדערונגען אויף צו צאָהלען טויזענד זל., 75 פּראָצ. פון די קליינהענדלער געהען אונטער. די איבעריגע — ווייפען קוים. ער פאָדערט אויף אַלע בע'עולה'טע קליינהענדלער, אַז זיי זאָלען אויפגעבען זייערע עוולות כדי די צענטראַלע זאָל פאַר זיי קענען אינטערווענירען. ער רופט אַלע קליינהענדלער צו פערשרייבען זיך אין דער באַנק, וואָס עקזיסטירט ביי דער צענטראַלע. וועגען דער שווערער לאַגע פון די קליינהענדלער האָט אויך גערעדט ה' כאַרי.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע אין וועלכער ס'ווערט פּראָטעסטירט נעגען די פערשידענע אומפעראַנטוואָרטליכע זיצער אין די אַמטען און עס איז בעשלאָסען געוואָרען צונויפצושטעלען אַ ליסטע פון אַלע שטייער-צאָהלער און צו שיקען אַ דעלעגאַציע צום פּרעמיער פון דער פינאַנץ-קאַמער און אָנגעהמען מיטלען אַז דער צו הויכער אויסמעסטונג פון אומזאַץ-שטייער זאָל רעדוצירט ווערען ביז צו די מעגליכקייטען פון יעדען שטייער-צאָהלער.

פּאַבאָר פון יאָהרגאַנג 1908

היינט, דאָנערשטאָג שטעלען זיך צו דער פּאַבאָר-קאָמיסיע נומער 1 (פּאָמאָרסקאַ 18) די מאַנספּערשוינען פון יאָהרגאַנג 1908, וואָס וואוינען אין 3-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף

M.

פּאַבאָר-קאָמיסיע נומער 2 (אַנדראַוואַ 34) דער יאָהרגאַנג 1908 פון 4-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף

D. M. O.

פּאַבאָר-קאָמיסיע נומער 3 (זאַקאָנטנאַ 82) דער יאָהרגאַנג 1907 מיט קאַטעגאָריע „B" פון יאָהר 1927 פון 4-טען קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען-נעמען אויף

R. S. T. U. W. Z.

רעגיסטראַציע פון „פרעמדע"

(—) היינט דאַרפען זיך מעלדען די פרעמדע אויף קילינסקי-גאַס 152, ביי וועלכע די פאַמיליען-נעמען הויבען זיך אָן מיט דעם אות

Sch און Sz

מאָרגען — T.

ביים רעגיסטרירען דאַרף מען האָבען ביי זיך די פּערזענליכע דאָקומענטען, אַ צייגניש פון אידענטישקייט און צוויי פאָטאָגראַפיעס.

פערד-איבערזיכט

(מ) היינט, דאָנערשטאָג, דאַרף מען צושטעלען אויפ'ן האַלער-פּלאַץ אַלע פערד, וועמענס בעזיצער עס וואוינען אין 12 קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַמיליען-נעמען הויבען זיך אָן אויף

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. Ł.

מאָרגען, פרייטאָג — 12-טער קאָמיסאַריאַט

M. N. O. P, R. S. T. U. W. Z.

בוי-קרעדיטען

(2) מיר דערוויסען זיך, אַז די מלוכה-מאַכט האָט בעשלאָסען נישט צו ענדערען דעם בעשלוס וועגען ערטיילען די ווייטערדיגע קרעדיטען אויף בוי-צוועקען. די קרעדיטען וועלען ווי ביז איצט ערטיילט ווערען דורך דער „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" און וועלען בעטרעפען 100 מיליאָן זל. די פערטיילונג פון די קרעדיטען וועט פאָרקומען ערשט אין סעפּטעמבער. פון דעם איז צו צו דרינגען, אַז דער בוי-סעזאָן וועט זיין אַ זעהר שוואַכער.

פון האַנדעלס-געריכט

דאָס האַנדעלס-געריכט האָט אויף דער לעצטער סעסיע בעהאַנדעלט די פראַגע וועגען פּראָלאָנגירען די צאָהלונגען פון דער גאַלאַנטעריע-הורטאָווניע „אברהם הענדעלעס און דוד ניימאַן". דאָס געריכט האָט בעשלאָסען די פּראָלאָנגאַציע צו ערלויבען אויף אַ משך פון 3 חדשים רעכענדיג פון 11. מאַי ה. י.

אַ דערטרונקענער

(ס) דעם 8 מאַי האָט דער טייך וואַרטע אַרויסגעוואָרפען דעם טויטען קערפּער פון דעם זעלנער אַדאָם מעכלינסקי, וועלכער איז דערטרונקען געוואָרען דעם 26 מערץ.

טראַגישער טויט

(ב) אויף דעם שאָסע דלוטאָוו—וואַדלעוו, האָט זיך איבערגעקעהרט אַ וואָגען אָנגעלאָדען מיט ברעטער און אויף טויט דערדריקט דעם 48-יעהריגען פוהרמאַן אַדאָלף רענגאַצקי.

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, האָר און ווענעריש קראַנקהייטען ...-שוואַכע, ליכט אונטערזוכונגען, רענטגען-שטראַהלען אַ קוואַרץ- ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָוונט.

DYREKCJA
GIMNAZJUM MĘSKIEGO
Tow. Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród żydów
w Łodzi, pomorska 46/48
(פֿאָרהער אונטער ד. לייטונג פֿון ה' שווייצער ז"ל)
מאַכט באַקאַנט דאָס די איינשרייבונגען פֿון נייע שילער נעמט
אָן די קאַנצעלאַריע טעגליך פֿון 9—2 נאָכמיטאָג.
די עגזאַמענס פֿאַנגען זיך אָן מיט לעקציאָנס-סיסטעם
מאָנטאָג ד. 20 מאַי ד. י. (י' אייר ש.ז.)

עס ווערט מעהר נישט געטאַנצט
אין זאַל פֿאַלודניאַוואַ 10.
היערמיט מאַך איך באַקאַנט, אַז דינסטאַג, דעם 21. מאַי
ווערט געעפֿענט אין מיין זאַל פֿאַלודניאַוואַ 10
אַ כּשר'ען רעסטאָראַן
אָנגעפֿיהרט פֿון ערשטקלאַסיגע פֿאַכלייט. ס'ווערט אַרויסגעגעבען
טעגליך היימישע געשמאַקע מיטאָגען צו צוגענגליכע פּרייזען.
בעמערקונג: עס ווערט אָנגענומען בעשטעלונגען אויף
חתונות, באַנקעטען א.אַ.וו. אויך קענען זיך מעלדען קוואַליפֿיצירטע
קעלנערינס. מיט אַכטונג דניאל פֿרידוואַלד.

נוצט אויס די געלעגענהייט!
נור נאָך אַ קורצע צייט!
צו יעדען $^{1}/_{2}$ טוץ פּרעכטיג רעטושירטע פּאַסט-
פֿאָטאָגראַפֿיעס (1 פּערזאָן) גיבען מיר צו גראַטיס
אַ פּאָרטרעט
אויסערדעם ווערען אויסגעפֿירט אַלערליי שענסטע קונסט-
פֿאָטאָגראַפֿיעס לויט די נייעסטע פֿאָטאָ-קונסט.
פֿאַר שולען און פֿעראיינען—בעזונדערע הנחות. מיט אַכטונג
קונסט-פֿאָטאָגראַפֿישער אַטעליער
„PARISIEN"
30 פֿראַנציסקאַנער 30

ערשטקלאַסיגער ווערקשטעל פֿון
קאַלדרעס
פֿוכענע און אויך וואַטענע, ביי
M. Złocisty לאָדז, 6 שערפּינג 34 (בענעדיקטאַ)
אויף לאַגער אַ גרויסן אויסוואַל פֿון פֿערטיגע קאָלדרעס

Dr. med. J. KAHANE
אינערע-קראַנקהייטען ספּעציאַל פֿאַר הערץ
צוריקגעקעהרט
RADWAŃSKA 2 1-טען שטאָק
נעמט אָן פֿון 5 ביז 7 אין אָוונד.

„PRACA" „אַרבייט"
די געזעלשאַפֿט צו פֿערשפּרייטען פּאַד-
קאָנטאָנישען ביי יודישע פֿרויען אין לאָדז,
וואָלטשאַנסקאַ 21 טעל. 67-15,
מאַכט באַקאַנט, אַז איינשרייבונגען ווערען אָנגע-
נומען אויף פֿאָלגענדע אַבטיילונגען:
1) שניידערייַ און דאַמען און קינדער צושניידען.
2) ווייַסנייערייַ: צושניידען און וועש-נייען
3) האַנד-אַרבייטען
4) אַגרופּלאַציע.
5) קינסטלערישער מאַשין שטיקעריי
6) מאַניקור
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פֿון 9-1 נ.ם. און פֿון 3-7 אָוו.

עלטערן! אין מיין לאַנג עקזיסטירענדען
חדר-שולע ווערען אָנגענומען
קינדער וואָס לערנען אין פֿאָווזשעכנע שולען צו
לערנען: חומש, רש"י, נ"ך, משנ:ות, גמרא, הים-
מאָריע, רעדען און שרייבען העברעיש און יודישע
ברית וועלכע צוזאַמענשטעלען, ס'ווערען אויך אָנגענו-
מען אָנפֿאַנגער פֿון 5 יאָהר אָן, ווי ס'ווערט אין פֿערלויף
פֿון 5 חדשים אויסגעלערנט גרינדליך עברי, אַ שטרענג
רעליגיעזע ערציהונג! ——— צוגענגליכע פּרייזען!
מנהל יחיאל דוד ראָזענפֿעלד
פּלאַץ וואָלנאַשטשי 6 קווער אָפּ. רעכטס 2 שט.

אַ אויבסט-גאָרטען
צו פֿערפּאַכטען.
צו מעלדען זיך: פּיעטריקאָווער 40 צו ה' הערמאַן
פֿון 10 ביז 12 אַ זייגער בייטאָג. 7257

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927 r.
Zastępca: S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

דער בעוואוסטער
רעסטאָראַן פֿון מ. פֿאַגעלמאַן
מאַכט באַקאַנט דעם געעהרטען פּובליקום, אַז בּײַ מיר איז צו בעקומען געשמאַקע
פֿריהשטיקען, מיטאָגען און אָווענטברויטען
מילכיגע און פֿליישיגע
מיטאָגען פֿון 2.50 זל. : אָווענטברויט 1.20 זל.
דער בופֿעט איז פֿערזעהן מיט אין און אויסלענדישע געטראַנקען.
דער רעסטאָראַן איז אָפֿען ביז 12 אַ זייגער ביינאַכט.
מיט אַכטונג מ. פֿאַגעלמאַן, צעגעלניאַנאַ 42.

די פֿערוואַלטונג פֿון „חסד של אמת ומנחמי אבלים", לאָדז
מאַכט באַקאַנט איהרע מיטגלידער, אַז
די יעהרליכע גענעראַל-פֿערזאַמלונג
וועט פֿאָרקומען אין פֿעראיינס-לאָקאַל פּיעטריקאָווער 34 דאָנערשטאָג, פּ' בחקותי, דעם 30 מאַי 1929 צום ערשטען טערמין 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג. פֿאַלס עס וועט נישט ערשיינען די געהעריגע צאָהל מיטגלידער קומט די פֿערזאַמלונג פֿאָר מיט 2 שעה שפּעטער, ד"ה 5 פֿאַרנאַכט דעם זעלבען טאָג אין זעלבען לאָקאַל און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער.

טאָג-אָרדנונג: 1) עפֿענען די פֿערזאַמלונג, 2) וואַהלען פֿון אַ פֿאָרזיצענדער, 3) פֿאָרלעזען דעם פֿאַר-אַ-יאָהריגען פּראָטאָקאָל, 4) קאַסע- און טעטיגקייטס-בעריכט, 5) בעריכט פֿון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 6) ביודזשעט אויפֿ'ן יאָהר 1929—30, 7) גרינדען אַ שטרענגען רעליגיעזען יתומים-הויז, 8) וואַהלען פֿון 4 פֿערוואַלטונגס-מיטגלידער, אויך 3 קאַנדידאַטען און אַ רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 9) פֿרייע פֿאָרשלאַגען.
לאָדז, 16 מאַי 1929.

בעמערקונג: אום נישט צו פֿערלירען דעם וואַהל-רעכט, בעטען מיר די פֿערנאַכלעסיגטע בייטראַגען איינצוצאָהלען ביז'ן 27. ד. ח. 7276

Dr. med.
GRZEGORZ ROZENBERG
ספּעציאַל-אַרצט
פֿאַר מאָגען, קישקע, לעבער- און
אינערליכע קראַנקהייטען
GDAŃSKA 44 (דלוגאַ), tel. 24-44
נעהמט אָן פֿון 11¹⁵ ביז 12³⁰ מיטאָג און פֿון
6 ביז 8 אין אָווענד. 4342

2 צימער און קוך
מיט אַלע בעקוועמליכקייטען, עווענטועל 4 צימער און
קוך מיט בעקוועמליכקייטען
איז פֿון זאָפֿאָרט צו פֿערמיטען.
צו ערפֿאַהרען ביי וויינקראַנק, נאַוואָמיעסקאַ 27,
אָדער קאָנסטאַנטינער 8.

Dr. med.
H. LAJCHTER
צאָהן-כירורג
דזיאָפּלע-, קין-, גימען-
און צונג-קראַנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-66
od 1½—5 po pol. 4684

שייטלעך
אין אַ גרויסען אויסוואַהל פֿון די מאָדערנסטע
פּריזורען און פֿערשידענע קוואַליטעטען האָר
צו מעסיגע פּרייזען צו בעקומען ביי
פּאַרזשוצקאַ, קאַמיענאַ 5.

שפּאָרט-געלט
קויפֿט
שירמס,
שטעקענס
נאָר אין דער ווערקשטעל
ס. פֿייגענבוים, נאַרוטאָוויטשאַ 19
ווייל איהר קאָנט דאָרט קויפֿען מיט
25% ווי איבעראַל ביליגער
אַכטונג! ס'ווערען אָנגענומען אַלערליי רעפּאַראַטורען
און דעקונג.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און ליכטבהאַנדלונג.
נעמט אָן פֿון 4—7 אין אָווענד.

אַ לאַגער פֿון שטרימפּ
1-טע און 2-טע סאָרטען,
„BELADI" זיידענע רעפֿאָרמעס
אַכטונג, געעהרטע דאַמען! צו דער בעקוועמליכקייט פֿון דער געעהרטער קונדשאַפֿט, איז
געוואָרען געעפֿענט אויף באַלוטאַ 8 א.פּ.
און פֿון פֿערשידענע טריקאָ-אויסאַרבייטונגען, פֿון אייגענער אויסאַרבייטונג און פֿון ערשטקלאַסיגע פֿאַבריקען, זאָווי פֿערשידענע גאַלאַנטעריע. קאָנקורענץ-פּרייזען!

„ביים קאַמין"
היינט און פֿאָלגענדע טעג!
בענייאונג פֿון איבערמעכטיגען פֿילם אין אַ גאַנץ נייער בעאַרבייטונג אונטער'ן נאָמען:
Wiera Chołodnaja, Maksimow, Polońskij, Runicz
מעכטיגע רוסישע דראַמע אין 12 אַקטען. — אין די הויפּט-ראָלען:
דאָס בילד ווערט אילוסטרירט מיט סאָלאַ-געזאַנגען און רוסישע ראָמאַנסען.
אָנהויב 4.30 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג פֿון 12 ביז 3 נאָכמיטאָג און אין געוועהנליכע טעג אויפֿ'ן ערשטען סעאַנס זענען די פּרייזען פֿון די פּלעצער פֿון 30 גראָשען אָן.
געבקליבענער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פֿון ה' ז. סאַנדאָמיערסקי.

קינאָ-טעאַטער
פּריקאַ
פֿראַנציסקאַנסקאַ 31

ענדליך! פֿון דינסטאַג, דעם 14-טען ביז דינסטאַג, דעם 21-טען ד. ח. ענדליך!
EMIL JANNINGS
אין דעם פֿילם האָט זיך עמיל יאַנינגס געקויפֿט דעם גרעסטען וועלט-רוהם.
יעדער איינציגער מוז איהם זעהען. דאָס איז די אויסגעצייכענטע דראַמע פֿון די איבערלעבענישען פֿון אַ רוסישען גענעראַל בעת דער רעוואָלוציע א. ג.:
זיין לעצטער בעפֿעהל
אנפֿאַל פֿון רעוואָלוציאָנערען אויף אַ צוג. ארגיעס פֿון צאַרישע גענעראַלען. דאָס איז דער סוקצעס און דער קינאָ-קונסט
פּאַספּאַרטוס און מגילטיג. בעמערקונג: נישט קוקענדיג אויף די גרויסע קאָסטען, זענען דאָך די פּרייזען נאָרמאַלע.

קינאָ „סירענאַ"
KINO TEATR
„SYRENA"
ŁÓDŹ ALEKSANDROWSKA 37 TEL. 49-48
פֿערשטאַרקטער אָרקעסטער.

היינט און פאלג. טעג „זוזשא די מאקסאפאניסטקע"
ANNA ONDRA i GASTON JAQUET
עקסצענטרישע ליבעס-פאסירונגען פון א סטודענטקע פון שול-יאהר 1928/29 אין די הויפטראלען
אכטונג! קינא אין גארטען אהן ריקזיכט אויפ'ן וועטער.
נעכסטער פראגראם: „כ'קוש אייער האנד מאדאם" אין דער הויפטראל Harry Liedtke גרויסער קלו אויפ'ן גרונד פון דעם פאפולערסטען ליד „כ'קוש אייער האנד מאדאם", וואס וועט זינגען ה' Zygmunt Ullas אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג און יום-טוב 12 בייטאג, לעצטער סעאנס 10 אוו

Kino Spółdzielni
Sienkiewicza 40.
ארקעסטער בעדייטענד פערשטארקט
אויפן 1-טן סעאנס פערקלענערטע פרייזען

CAPITOL
היינט און פאלגענדע טעג! דראמע פון ליידענשאפטען און קאנפליקט פון געוויסען א. נ.
„פראקוראר בעשולדיגט"
BERNARD GOETZKE און די סוב-טעלע שעהנע ANDRÉE LAFAYTTE
סימפאנ. ארקעסטער פון קינא „פאלאס" אונטער דער לייטונג פון ה' מ. לידויער.

PALACE
מעכטיגע לעבענס-דראמע אין 10 גר. אקטען.
אין די הויפט-ראלען: דער גענ‏יאלער טראגיקער פון עקראן
סימפאנ. ארקעסטער פון קינא „קאפיטאל" אונטער דער לייטונג פון ה' ש. ביינעלמאן.

פון דינסטאג דעם 14 מאי ביז מאנטאג דעם 20 מאי 1929! מעכטיגער פילם אין 11 אקטען א. נ.
„די שטאט פון נסים"
אין די הויפטראלען: Douglas Fairbanks i Lupe Velez
נעכסטער פראגראם: „וואס א פרוי ליבט" מיט HARRY LIEDTKE i MARJA PAUDLER אין די הויפטראלען.

קינא MIMOZA
קילינסקי 178. 178
פערשטארקטער ארקעסטער.

גרויסע פרעמיערע! היינט און פאלגענדע טעג! גרויסע פרעמיערע!
„מולען-רוזש"
אין הויפטראל די בערימטע עקראן-קינסטלערין Olga Czechowa שרעקליכע דראמע.
אויפ'ן זומער-סעזאן זענען די פרייזען פון די פלעצער ביליגער. אנהויב פון די סעאנסען אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת און יום-טוב 12 א זייגער בייטאג.
נעכסטער פראגראם: „דאס געהיימניס פון דעמבלינער ציטאדעל"

קינא-טעאטער ZACHĘTA
זגערזשער 26, ביים פלאץ קאשטשעלני
פערשטארקטע ארקעסטער
אונטער דער לייטונג פון ה' שימקעוויטש

ליבהאבער
אכטונג, פון יודישען בוך!
אלע יודישע קלאסיקער: מענדעלע, פרץ, שלום-עליכם, אש, אפאטאשו, אנ-סקי, לייוויק, רינעזאן, ספעקטאר, ציטראן, יהואש, ווי אויך חומש תנ"ך אין ספעציעלע לוקסוס-באנד, ווי אויך אלע אויסגאבען פון אינלענדישע און אויסלענדישע פערלאגען קען מען בעקומען אויף גאנץ קליינע ראטעס אין דער
בוכהאנדלונג נ. בערלינסקי
אלט-שטאט 12, לינקע אפיצינע, 2-טער שטאק

Dr. med.
L. Pikielny
ארצלאנ
ספעציעל ארצט פאר נירן בלאזן-און הארן - קראנק
NAWROTS
tel. 19-90
עמפפאנגט פון 4–7 אוו. נעמט אויך אן אין דער לעטשניצע „Zdrowie", נאוואמיעיסקא 3 פון 12½ ביז 2 אייגער נאכמ

נור אין דער בעוואוסטער פירמע פון דער אייזען-מעבעל-פאבריק
I. B. WOŁKOWYSKI שענקיעוויטש 3/5
פאבריק-לאגער: נארוטאוויטשא (דזיעלנא) 11, טעל. 37-70

איז: א מבילעגסטען
מבעסטען
מבעקוועמסטען
און דער גרעסטער אויסוואהל
כ'בעזיק אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון מעטאל-ניקעל-בעטען, פעלד-בעטען, מעטאלאווע פאטענט „פערפעקט" גאראנטיע 5 יאהר, קינדער-וועגעלעך די נייעסטע פאסאנען, לעזשאקעס, וואש-טישען, סערוויזען, וויזשימאטשקעס, אייז-קיסטען
איך בארג אויס בעטען אויף זומער-וואוינונגען.

בארדיני
פיעטריקאווער 31
איך מאך בעקאנט מיין געעהרטער קונדשאפט, אז איך גיב ווידער ארויס געשמאקע
אוועגדברויטעז | מיטאגעז
פון 1 זל. אן | פון 2 זל. אן
מיט אכטונג ה. בארדיני
פיעטריקאווער 31, טעל. 31-14

די מאדערנסטע
לאמפען
פאר שפייז-צימערען און קאבינעטען
קויפט זיך אמבעסטען צו פאבריקס-פרייזען
נור ביי א. י. אייזנער, פאלודניאווא 25
טעלעפאן 74-78.
בעמ.: ס'ווערען אויך אנגענומען אלערליי איבעראר בייטונגען פון גאז אויף עלעקטריק, ווי אויך אקסעריס.

אויף גינסטיגע בעדינגונגען
מעטאל-בעטען, שפאציר-וועגען, מאטראצען: געבעטע, דרויסנע ווי אויך צו הולצ, בעטען „Patent" לויט מעס, וואש-טישען און וויזשמאטשקעס אבטיילונגען
אין פאבריקס-לאגער
DOBROPOL, Łódź
Piotrkowska 73 w podw.

Dyrekcja Gimnazjum
Humanistycznego Męskiego
I. Kacenelsona
CEGIELNIANA 28, TEL. 51-79
איז מודיע, אז נייע איינשרייבונגען פון שילער נעמט אן די קאנצעלאריע טאג-טעגליך פון 11 ביז 2 און פון 5 ביז 7 נאכמ.
די עקזאמענס ווערען דורכגעפיהרט מיט לעקציאנס-סיסטעם.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
נעגעלניאנא 25, טעל. 26-87
ספעציעל ארצט פאר הויט און וועני-רישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, אלע ארט אנאליזען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 8–10 פריה, 12–2 נ.מ. און פון 4–8 אוו

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
בושעוזשנער 11, טעלעפאן 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר.	4½–3½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה.	4½-3 11-9
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	2–12
ד"ר לוביטש הויט און געשלעכט-קר.	1½–12½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גמיטיגע קר.	2–1
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	1½–12½
ד"ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	3–2
ד"ר בערנסאן פרויען און געבורטס-הילף	4–3

ספיגע-מערדעים, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א.וו. פאקען-שטעלען, קינסטליכע בעריג-זונן-בעשטראהל, אינעקציע, מאסאזשען, עלעקטרעזאציע, אפערעט. אויך פערלאנג הייזער אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען. אויך פלענטא און בלוט
אימפפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.
ד"ר לאזשינסקי סטאראפאלסקא
צאהן-ארצט 1–10 3–6
קינסטליכע צייהן, קראנען, פאמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך מעטיג אפען.

Dr.
HELLER
ספעציאליסט פאר הויט-, וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
גאווראם 2 טעל. 89.79
נעמט אן ביי 10 פריה און 4–8 אבענד. פאר פרויען 4–5 נאכמ.
פאר אנגעבעטענע לעטשניצע-פרייזען.

טויזענטער
קראנקע אויף מאגען-קאטאר, אויסבלאזונגען, קורטשען, חזיר-מאגען, אנגעפרעסטע קישקעס, אפענדיציט און אנדערע, אפשוואכונג, האבען צוריק-געווינען דאס געזונד, בענוצנדיג קרייטעכצער פון דעם בעריהמטען אויף דער גאנצער וועלט ד"ר דיטעל, פראפעסאר פון יאגעלאנסקי אוניווערזיטעט. פאדערט די אומזיסטע בעלערנענדע בראשורע. אדרעס:
LISZKI-APTEKA

PALMA-PATENT
וויכטיג פאר לעטניקעס
אנשטאט זיך צו בארגען א בעט אויף אבנוץ-געלד קויפט בעסער פאר'ן זעלבען געלד
אנ'עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ
PALMA-PATENT וואס איז פערזעהען מיט דער שוץ-מארקע
פאר וועלכען מיר גאראנטירען אויף 3 יאהר.
אויסערדעם, בעזיצען מיר שטענדיג אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל
ניקעל-בעטען, אמעריקאנקעס,
ניקעל-קינדער-בעטען, קינדער-וועגעלעך,
טיש-בעטען, קינדער-בענקעלעך
מעטער-מאס, אויף רעדלעך.
מאטראצען געבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע
קאזעטקעס און טאפטשאנעס
בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך ווייס און ברוין 17 זל., פאלאווע-בעט. 14 זל.
רעיעלע בעהאנדלונג, פאבריקס-פרייזען, זעמטליכע רעפעראטורן.
הורט לאדז, פאלנאצנא 24, טעל. 31-85, דעטייל

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר.	10–11 2–3 / 5–7
ד"ר רוזשאנער הויט און געשל. א כם קר.	10–11 1–2
ד"ר גאלדשטיין- אויגען-קראנקהייטען פאלאק	1–2 / 7–8
ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען 12–2 חוץ זונ.	
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פאפיערני פרויען און געבורטס-הילף	1-11½ 5-6
ד"ר קאנטאר כירורגישע-קראנקהייט. 5-4 זונ.	1–2
ד"ר ווייגבערג אינג. הערץ לונגען-קר.	12–1, 6–7
ד"ר סטופעל רענטגען	10–12 4–6
א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט	3–7
נ. ראזעס צאהן-ארצט	9–2

צאהן-טעגדהיילונג, בעלייכטונגען, קראנען, פאמבען א.א.וו.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט
חמלונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראלען, פאר בעשטראהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ-לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטראליזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שטעלער.
אימפונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4–5 נאכם.
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.
ערצט.-קאסמעטיש. קאבינעט
פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד

יידיש פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

17 פרייטאג | ז אייר תרפ"ט

מאי

זון-אויפגאנג 3.38
זון-אונטערגאנג 7.27

ליכט=צינדען: 7.14

דונערן, בליצען, שרפות
דער נעכטיגער שטורם=רעגען אין לאדז

דער נעכטיגער שטורם מיט דונערן און בליצען האט אנגעמאכט גרויס שאדען אין שטאט.

די שטראמען וואסער האבען פארפלייצט די גאסען און די קעהלערס. און די קעהלער-שטיבען האבען אנגעהויבען שווימען די שטוב-זאכען א.ד.ג.

ארום 3 אזייגער, ווען דער שטורם האט אויסגעוויזען נישט אזוי שטארק, האט פלוצים געגעבען א גאר שטארקען קנאל, ווי א הארמאט-שאס.

באלד נאך דעם ערשטען שטארקען דונער האט געגעבען נאך א פאר בליצען און דונערס. די דונערס זענען אריין אויף זאוואדזקא 34, אויף פאנסקא 3, און אויף סאלנא 10. אויף די ערטער וואו די דונערס זענען אריין איז ארויסגערופען געווארען פייערלעשער, וועלכע האבען באלד די שרפות אפגעלאשען. פון די דונערס זענען איינעגע מענשען, וועלכע זענען געשטאנען נאהענט פארטויבט געווארען. א סך זענען געפאלען חלשות.

דער שטורם האט אנגעמאכט גרויסע שאדענס אויך אין דער געגענד ארום לאדז.

עס זענען איבערגעריסען געווארען די טעלעפאן-פארבינדונגען מיט דער פראווינץ אזוי, אז וועגען אלע שאדענס וואס עס האט אנגעמאכט דער שטורם, איז נאך נישט בעוואוסט.

*

נעכטען בשעת דעם גרויסען שלאגס-רעגען, ווען עס האט געבליצט און געדונערט, האט מען פלוצלינג דערהערט א מוראדיגען קנאק. אלעמע האט אינטערעסירט וואו דער דונער האט געטראפען. מיר ווערען געוואויר, אז דער דונער האט געטראפען אין הויז אויף פאנסקא 3. ער האט צוריסען די ראדיא-אנטענע פון איין ראדיא-אינהאבער. די דראטען האבען בעריהרט די אנטענע פון א צווייטען לאקאטאר, און דורך דער אנטענע איז ער אריין אין דעם צימער פון דעם צווייטען ראדיא-אינהאבער, וועלכער איז דאן מיט זיין גאנצער משפחה געזעסען ביים טיש צו מיטאג. ביים עלעקטרישען לאמפ, וועלכער האט דאן צום גליק געברענט, האט זיך בעוויזען אויף א פאר סעקונדען א פלאם, וועלכער האט איבערגעשראקן אלע. א דאנק דעם, וואס די אנטענע איז געווען בעערדיגט, און די לאמפען האבען געברענט איז צו קיין מענשליכע קרבנות נישט געקומען.

די שטאט געהט בויען
א נייעם באראק פאר עקסמיטירטע

(מ) צוליב דעם, וואס די שטעטישע הייזער פאר די עקסמיסירטע זענען איבערפולט, קען די שטעטישע אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכע שוץ נישט נאכקומען די פיל ווענדונגען.

די עקסמיסיעס ווערען דערווייל אויבג פירט און די לאגע פון די עקסמיטירטע איז זעהר א שווערע, זיי קומט אויס צו וואוינען אויף די הויפען, קאמערס א.א.וו.

אזוי-ווי אין דער קליכט פון שטאט איז דאך צו העלפען די דאלאגע, האט די אפטיילונג פון דער געזעלשאפטליכער אויפזיכט ביים מאגיסטראט ארייגעטראגען א פארשלאג וועגען אויפבויען א באראק פון 24 שטיבען, וואו ס'זאלען זיך קענען געפונען די עקסמיטירטע.

דער דאזיגער פארשלאג איז בעטראכט געווארען אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מאגיסטראט, וועלכע איז פארגעקומען אונטער'ן פארזיץ פון וויצע-פרעזידענט, ד"ר וועלינסקי.

נאך א לענגערען וכּוח איז בעשלאסען געווארען אז די בוי-אפטיילונג ביים מאגיסטראט זאל באלד צוגרייטען א קאסטען-אנשלאג פון אזא באראק.

באנקראטען און אויפזיכטען

אויף דער לעצטער סעסיע פונ'ם האנדעלסגעריכט איז ערקלערט געווארען באנקראט די קאלאניאל-פירמע ב. בריק (זגיערזשער 30). דעם באנקראט — רעכענען פונ'ם 8. מערץ. אלס ריכטער קאמיסאר איז בעשטימט געווארען דער האנדעלסריכטער שולבארסקי, אלס קוראטאר — אדוואקאט צימערמאן. בריקען — אלס בייוווילינגען באנקראטניק, ארייגזעצען אין ארעסט פאר בעל חוכות.

*

אויף דערזעלבער סעסיע איז ערקלערט געווארען באנקראט די פירמע אראלף ליפסקי, פיעטריקאווער 54, אלס ריכטער-קאמיסאר איז בעשטימט געווארען ריכטער וואצלאוו קאפאנקע, אלס קוראטאר וואצלאוו צעדראווסקי, אויך דעם באנקראטניק איינזעצען אין ארעסט פאר בייוווילינגען באנקראט.

דעם דריטען באנקראט האט מען ערקלערט א געוויסע: שמעון ראזענפעלד אינהאבער פון א קאנפעקציע-פירמע אין פארעמביץ. ראזענפעלד איז דערביי אויך אלס בייוווילינגער באנקראטניק ארעסטירט געווארען.

*

א 3 חדשימדיגען אויפזיכט און פראלאנגאציע פון די חובות זענען ערטיילט געווארען דער פירמע א. גאלדבערג און ב. גאלדבערג; יבערנארד קאסאווסקי זיירען-האנדעל (פיעטריקאווער 14).

*

די פירמע „בענקע און זאכאריאש" גראנסקא 91 האט אריינגעטראגען א ביטע אין געריכט וועגען אויפזיכט.

פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

מארגען, מוצאי שבת, 8 א זייגער אוונט, קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע די צווייטע העלפט פון דער פאפולער-וויסענשאפטליכער פארלעזונג (אין דער העברעאישער שפראך) אויף ד. ט.: „דער שטויב און דער מענש" (היגיעניש-ביאלאגישע איבערזיכט). פרעלעגענט: ה' ב. גארדאן. — דער איינגאנג איז פריי.

*

דער היגער פאראייניגטער שקל-קאמיטעט ענטוויקעלט א זעהר ענערגישע ארבייט אויף צו פערשפרייטען דעם הייריעהריגען שקל, וועלכער האט א בעזונדערע בעדייטונג צוליב די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס, וואס דארף פארקומען אין חודש יוני. די ארבייט ווערט בעזונדערס אינטענסיוו געפיהרט צוליב דער קורצער צייט. וואס איז נאך פערבליבען ביז צו דער פערענדיגונג פון דער אקציע, אין דער ארבייט נעהמען א זעהר שטארקען אנטייל סיי די עלטערע ציוניסטישע עסקנים, סיי די מיטגלידער פון די יוגענד-ארגאניזאציעס, וועלכע האבען זיך געשטעלט צו דער ריספאזיציע פון שקל-קאמיטעט. בכלל איז צו בעמערקען, אז דער גערארנק פון שקל אלס דער אויסדרוק פון יוילען מיטצוהעלפען ביים אויפבוי פון ארץ-ישראל, איז טיף איינגעדרונגען אין אלע יודישע קרייזען. דער פרייז פון שקל, וועלכער גיט דאס רעכט דעם אינהאבער צו בעטייליגען זיך אין די וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס און צו רעצידירען אויף א אזא אופן אין די וויכטיגסטע פראבלעמען פון א"י-אויפבוי, איז, ווי בעקאנט, נאר 1,50 זל.

*

עס זענען רערהאלטען געווארען ארויספארערונגען קיין ארץ-ישראל פאר פר' רינה אקסענבערג און פר' עפשטיין צפורה בת-שבע.

די ירערמאהנטע דארפען זיך ווענדען וועגען ערלעדיגען די רייזע-פארמאליטעטען אין ארץ-ישראל-אמט (צעגעלניאנא 4).

אין די יוד. שולן זיך אנגעהויבן די איינשרייבונגען

אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס דערנעהנטערט זיך דער טערמין ווען די שול-אפטיילונג פון מאגיסטראט וועט אנהויבען צוצוטיילען די שול-פליכטיגע קינדער אין די פאוושעכנע שולען, מאכען מיר אויפמערקזאם, אז די עלטערען, וואס ווילען, אז זייערע קינדער זאלען נישט בעזוכען די פאווזשעכנע שולען נאר אין די יודישע שולען קענען אנגעבען וועגען דעם א רעקלאראציע און די קינדער וועלען קענען בעזוכען די יודישע שולען. דער לעצטער טערמין פון אפגעבען די רעקלאראציעס איז דער 31-טער מאי.

די היגע אפטיילונג פון י.ש.א. בעט אונז צו מעלדען, אז ס'האבען זיך שוין אנגעהויבען די איינשרייבונגען אין איהרע שולען.

די איינשרייבונגען קומען פאר אין דער מערעם שול (ציגעל-גאס 17), אין דער בארראכאוו-שול, (ציגעל-גאס 26), אין דער פרץ-שול (פלאץ קאשציעלני 4) און אין דער מיכאלעוויטש-שול, (זגערשער 42).

די קינדער, וואס בעזוכען די שולען, ווענען פריי פון צווואנג צו בעזוכען די פאוושעכנע שולען.

פאבאר פון יאהרגאנג 1908

היינט, פרייטאג שטעלען זיך צו דער פאבארקאמיסיע נומער 1 (פאמארסקא 18) די מאנספערשוינען פון יאהרגאנג 1908, וואס וואוינען אין 3-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף P.

מארגען — .R

פאבאר-קאמיסיע נומער 2 (אנראדאווא 34) דער יאהרגאנג 1908 פון 4-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף .P. K

מארגען — .S. T

פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (זאקאנטנא 82) דער יאהרגאנג 1907 מיט קאטעגאריע "B„ פון יאהר 1927 פון 6-טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען אויף אלע בוכשטאבען און 13-טן קאמיסאריאט A. B, C, D, E, F, G, H, I, J, K,

מארגען — 13 קאמיסאריאט

L, Ł, M, N, O, P, R, S, T, U, W, Z.

רעגיסטראציע פון „פרעמדע"

(—) היינט דארפען זיך מעלדען די פרעמדע אויף קילינסקי גאס 152, ביי וועלכע די פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט דעם אות T.

מארגען — U.

ביים רעגיסטרירען דארף מען האבען ביי זיך די פערזענליכע דאקומענטען, א צייגניש פון אידענטישקייט און צוויי פאטאגראפיעס.

פערד-איבערזיכט

(מ) היינט, פרייטאג, דארף מען צושטעלען אויפ'ן הצלער פלאץ אלע פערד, וועמענס בעזיצער עס וואוינען אין 12 קאמיסאריאט און זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן אויף

M. N. O. P, R. S. T. U. W. Z.

מארגען, שבת — אלע פון 13-טער קאמיסאריאט

פון דער קראנקען-קאסע

(ב) ד"ר סאמבארסקי, דער דירעקטאר פון דער קראנקען-קאסע איז איצט צוריקגעקומען פון ווארשא, וואו ער האט אפגעהאלטען א רייה קאנפערענצען.

אין רעזולטאט פון די קאנפערענצען איז געלונגען צווישען אנד. אויסצופוצל'ן, אז דער קרייז-פערזיכערונגס-אמט זאל אויסצאהלען דער קראנקען-קאסע זיין חוב וואס ס'קימט איהר.

פראטעסט=רעזאלוציע פון „פראצא"

(ז) אין פעראיין „פראצא" איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די פאבריקס-רעדנער-לעגאטען.

נאכ'ן רעפעראט פון ה' קאזימערטשאק וועגן דער קריטישער סיטואציע אין לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וואו די רעגירונג ווערט אויפגערופען צו קאנטראלירען די ווירטשאפט פון די אינדוסטריעלער.

עס ווערט אין דער רעזאלוציע שארף פראטעסטירט און נגעטארעלט די האנדלונג פון די דייטשע כוליגאנעס אין אפאל, און אויך דער ארויסטריט פון דעם דייטשע דעלעגאט שאכט וועגן דער רעוויזיע פונ'ם ווערסאלער אפמאך, פון די פוילישע גרעניצען.

די הכנות צו די ל"ג בעומר-פייערונגען

פון א גרויסער צאהל שטעט און שטעטלעך בעקומען מיר ידיעות וועגען די הכנות, וואס די יוגענד מאכט גרייט צו די הייריאהריגע ל"ג בעומר פייערונגען.

אלע יוגענד-ארגאניזאציעס (השומר-הצעיר, השומר-הלאומי, ברית-טרומפלדור, החלוץ-הצעיר, גורדוניה א. ז. וו.), אל יעודישע שולען, תרבות-שולען, פאווזשעכנע, פריוואטע שולען, חדרים תלמודי-תורות א. ד. גל. ארגאניזירען אומעטום געמיינזאמע אויספלוגען, פערוואנדלענדיג זיי אין גרויסע פאלקס-מאניפעסטאציעס פאר'ן רעיון פון גאולת-הארץ.

אומעטום ווערען געשאפען ספעציעלע ל"ג בעומר-קאמיטעטען, וועלכע פיהרען אן מיט די פייערונגען או נאסען-מאניפעסטאציעס.

די קק"ל-קאמיסיעס ארגאניזירען די וואך פון ל"ג בעומר, וועלכער איז דער יום-טוב פון דער יודישער ארבייטענדער אינטעליגענץ און פון דער [illegible]

צוויי פאבריק שרפות

(—) נעכטען ארום 11 א זייגער אינדערפריה איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער פאבריק „בארוך און פערלי" פיעטרקאווער 238. גלייכצייטיג איז אויך אויסגעבראכען א שרפה אין גוראלסקיס פאבריק אויף פאמארסקא 83.

איןביידע פאלען האבען דאס פייער אפגעלאשען די פייערלעשער-אפטיילונגען.

פאליציי - אפשפארונגען פאר'ן דיספאזיציע-פאנד פון מארשאל פילסודסקי

(ס) די אפיצירען או וועלנער פו ןדער מלוכה-פאליציי פון לאדזער וואיעוואודזטווע האבען איבערגעשיקט צו ריספאזיציע פון קריגס-מיניסטער, מארשאל פילסודסקי 3,972 זלאטעס 71 גראשען.

א חוץ דעם האבען די פאליציאנטען פון שיעראדזער פאוויאט זיך פרייוויליג בעשטייערט אויף 1 זלאטע מאנאטליך יעדערער — ביז צום סוף פון דעם ביודזשעט יאהר.

אומגליקס=פאלען

(—) אויף נארוטאוויטש-גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא דער 50-יעהריגער אברהם ווארשאווסקי (פראנציסקאנער 70). די פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט די ערשטע הילף.

*

אויף בושעווינער 32 האט זיך אנגעטריקען מיט נאפט דער 3-יעהריגער אנשעל קרעלער, אן ארבייטערס-קינד, וועלכעס איז איבערגעלאזט געווארען אהן אויפזיכט. די פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט די ערשטע הילף.

*

(ס) דער וועכטער פון הויז אויף פאמארסקא 4 האט מען געפונען אין ביאלאגישען גרוב א טויט קערפערל פון א ניי-געבוירען קינד.

די פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

א „גאסט" פאר פויזען

עהערנעכטען איז אויף דער סטאנציע אין קאליש פערהאלטען געווארען א פערדעכטיגער פערזאן.

עס האט זיך ארויסגעוויזען אז דער פערהאלטענער איז א לאדזער, א געוויסער ווינצענטי אנדזשיטשאק (ראבראַ 6) בעת דער פערזענליכער רעוויזיע האט מען ביי אנדזשעטשאקען געפונען וויטריכען, און פערשידענע מכשירים פון א איינברעכער.

דער לאדזער איינברעכער האט געהאלטען אויפ'ן וועג קיין פויזען אויף דער אויסשטעלונג.

פלוצים געשטארבען

(ס) אויף פאביאניצער 14 איז פלוצים געשטארבען דער 59-יעהריגער קאזשימיעזש פרענדקיעוויטש. דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט פעסטגעשטעלט אז פרענדקיעוויטש איז געשטארבען פון א נערוויום פון הארץ.

זעלבסטמארד

(ס) אויף פיעטריקאווער 61 האט נעפרובט בעגעהן זעלבסטמארד די 28-יעהריגע אויגעניע פיאץ, א דינסטמיידעל. די סיבה פון זעלבסטמארד איז נישט בעוואוסט.

Dr.Z·Rakowski

ספעצ. פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקע.

קאנסטאנטינער 9. טעל. 27-81.

[illegible]

Dr. med. J. BETTE

ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקע

פיעטריקאווער 6. טעל. 44-95.

[illegible] 8 ביז 11 און פון 4 ביז 6 [illegible]

Dr. med. J. LUBICZ

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.

אייגענע פראצאוניע פון זעטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: תקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע פיס, גארסעטען א. ז. וו.

[illegible] פון 5—7 אין אוונט.

פון רב'ס תּלמוד תּורה

(אויפרוף)

תּלמוד-תּורה כנגד כולם, הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה

שאַנ-טענליך מעלדען זיך אין רב'ס תּלמוד-תּורה הונדערטער מענשען, איינצושרייבען זייערע קינדער. דאָס וועגען מעהרסטענס אַזעלכע, וואָס זעבען ביז איצט געזען אימשטאַנד צו צאָהלען מלמד-געלד אין פּריוואַטע חדרים און יעצט זענען זיי פאַרארימט געוואָרען. עס רייסט פּשוט ביים האַרצען צו צוזעהן דעם פּיין פון ד יאָרימע עלטערען, וועלכע בעטען זיי, מיטן נישט אָננעהמען אַזעלכע קינדער, שטויסט מען אָפּ, סיי ד יעלטערען, סיי די קינדער פון יודישער ערציהונג און זיי פאַלען אַריין אין תּהום פון אַסימילאַציע.

די פערוואַלטונג האָט בעשלאָסען אויף דער לעצטער זיצונג אויפצוקלערען עפענטליך אַז מיר קענען קיין איין קינד איצט נישט איינשרייבען איבער דער קריטישער פינאַנציעלער לאַגע פון דער תּלמוד-תּורה ע"ש הרב זצ"ל, עס דראָהט אויך, אַז ס'זאָל קומען צו אַ גרויסער רעדוקציע.

דעריבער ווענדען מיר זיך צו אייך, אחינו בני ישראל אַז איהר זאָלט געדענקען, דעם תּכלית פון דער תּלמוד-תּורה, וואו עס לערנען תּורה ודרך ארץ, יעצט אין דער קריטישער צייט בערך 400 יתומים און אָרימסטע קינדער פון דער שטאָט. רבנו זצ"ל האָט געגרינדעט די ת"ת מיט 56 יאָהר צוריק לויט דעם מוסטער פון ר' יהושע בן גמלא. די למודי קודש זענען איינגעטיילט אין 8 מחלקות און די למודי חול אין 7 קלאַסען.

אויב מען זאָל זיין געצוואונגען אַז 150 קינדער אַהיימצושיקען וואו וועלען זיך די אָרימע קינדער אַהין טאָן?

די אָרימע קינדער בעקומען יעדען טאָג גוטע מיטאָגען אויך פון צייט צו צייט מלבושים און וועש, בגדים, ראַקטוירים און רעצעפּטען אַלץ בחנם.

יעצט פרעגען מיר דאָס יודישע לאָדז, וואָס זאָלען מיר טייטער טוען? מיר האָבען אָפּגעשלאָגען צ ווייניאָהר אַ דעפּיציט קרוב פון 10,000 זל. וואו זאָלען מיר נעהמען די מיטלען צו דעקען דעם דעפּיציט, און ווי אַזוי זאָלען מיר דערהאַלטען די תּלמוד תּורה וועלכע בעטרעפט 1,300 זל. וועכענטליך.

מיר פאָדערען אויף אַלעמען וועמען עס איז טייער דער נאָמען פון מיסד התלמוד תּורה און ווילען טוען אַ נחת רוח לנשמתו הטהורה של הרב זצ"ל וועמענס יאָהר-צייט עס פאַלט אויס, היינט, און וועלכע ווילען אויך ראַטעווען די אָרימע יודישע קינדער, זאָלען זעהן אונטערצושטיצען דעם מוסד מיט אַ ברייטער האַנד, נישט מיט קיין גראָשענדיגע נדבה, נאָר מיט גרעסערע איינמאַליגע סומען, און די, וועלכע קענען, זאָלען נעהמען אויף זיך, אויסצוהאַלטען איינצעלנע חדרים, אָדער טיילווייזע, אום דורכצוהאַלטען דעם קריזיס, און אויב מיר וועלען נישט בעקומען די נויטיגע הילף, ביז 2 וואָכען מוזען מיר מאַכען נישט ווילענדיג, די רעדוקציע, און די פעראַנטוואָרטליכקייט אַרויפוואַרפען אויף דעם יודישען לאָדז דעריבער נעהמט אונזער אויפרוף צום האַרצען. געדענקט, אַז דאָס איז נישט קיין נדבה, נאָר אַ חוב, וואָס דאָס יודישע לאָדז איז שולדיג דעם גרויסען בעליבטען גאון רבנו זצ"ל, דעם גרינדער פון דער דערמאָנטער תּלמוד תּורה.

בעצאָהלט אייער חוב!

די פערוואַלטונג פון דער תּלמוד-תּורה ע"ש הרה"ג רבנו אלי' חיים מייזל זצ"ל.

פּרעזעס — יחיאל יצחק בערמאַן.

„העלענאָוו"
שענסטער לאָדזער פּאַרק

לאָדז, די פערויכערטע שטאָט, האָט, אמת, אַ סך פאַבריקען, אָבער גאָר ווייניג גערטנער, פּאַרקען און גרינס, קומט זומער, איז נישטאָ וואו אָפּצואָטעמען. די פערמעגליכע שיכטען ראַטעווען זיך ווי ס'איז, מ'פאָהרט אַרויס ווייט פון רויך און קוימענס. אָבער די אָרימע בעפעלקערונג און דער מיטעלשטאַנד, מוז פערברענגען דעם זומער, דאָ, אין שמוץ און קויט.

ס'איז דעריבער ווערט אָנצוווייזען אויף די איינצעלנע פּאַרקען, וואו מ'קען פערברענגען אַ פּאָר אַנגענעהמע שעה'ן צווישען גראָז און בוים.

אַ אַ אַנגענעהמער פּאַרק איז אין לאָדז קודם-כל דער בעקאַנטער „העלענאָוו"-גאָרטען. דער דאָזיגער גאָרטען האָט די גרויסע מעלה, וואָס ער געפינט זיך אין עק שטאָט, אין דער ריכטונג פון לאָדז, וואו ס'ענען נישטאָ קיין פאַבריקען און ראָך איז העלענאָוו גאַנץ נאָהנט צום צענטער שטאָט.

„העלענאָוו" פערמאָגט אַ וואַסער, וואו מ'קען אָפּאָטעמען און טאַקי אַביסעל דורכשווימען אויף אַ שיפעל. אויפ'ן אָרט איז אויך פעראַן אַ פּלאַץ פאַר פערשידענע ספּאָרט- און פערוויילונגס-שפּילען, אַ רעסטאָראַן, אַ קליינער זאָאָלאָגישער גאָרטען א. ד. גל.

„העלענאָוו" איז שוין אין לאָדז אַ מאַרקע. ווער ס'קען נישט פאָהרען אויף אַ זומער-וואוינונג — טאָ געהט אין אייערע פרייע שעה'ן אין „העלענאָוו", — איז דעם קור-אָרט פון פערויכערטען לאָדז.

דער ערשטער גאַסטראָל פון לידיא פּאָטאָצקאַ

(—) מאָרגען הויבט אָן איהרע גאַסטשפּילען אין לאָדזער יודישען טעאַטער די בעריהמטע יודישע דראַמאַטישע שוישפּילערין, לידיאַ פּאָטאָצקאַ.

די קינסטלערין איז די גרעסטע דראַמאַטישע שוישפּילערישע קראַפט אויף דער יודישער בינע. און האָט אין פערלויף פון די פינף יאָהר וואָס זי שפּילט אויף דער יודישער בינע (פריהער געשפּילט אין רוסישען און אין ריינהאַרט-טעאַטער) האָט זיך ערוואָרבען די גרעסטע אַנערקענונג און ענטציקונג אומעטום וואו זי האָט געשפּילט. די גאַנצע פּרעסע האָט וועגען איהר געשריבען, ווי וועגען אַ ני-אַנזאַג פון אַ יודישען קינסטלער טעאַטער. די קינסטלערין בלייבט נישט לאַנג אין לאָדז, און וועט זיך בעווייזען אין עטליכע ראָלען, שבת ביינאַכט וועט צום ערשטען גאַסטראָל פון לידיאַ פּאָטאָצקאַ געגעבען ווערען די פּסיכאָלאָגישע דראַמע „העררמאַן".

—=:::=—

ספּאָרט-בעוועגונג.

„קדימה"—„גייער 0:10
פינג—פּאָנג

נעכטען איז אין לאָקאַל פון „ל.ק.ס." פאָרגעקומען דער לעצטער „פינג-פּאָנג"-מעטש וועגען די היי-יאָהריגע מייסטערשאַפט. דער מעטש איז געווען אַ רעצידירענדער פאַר „קרימה" וועגען פערבלייבען אין דער „אַ"-קלאַס.

דער מעטש האָט זיך פערענדיגט מיט אַ הויכען רעזולטאַט פון „קדימה" אין פערהעלטניש פון 0:10. אַזוי אַרום פערבלייבט דער יודישער „קדימה" אין דער „אַ"-קלאַס.

פון די שולען

(2) דאָס לאָדזער שול-קוראַטאָריום האָט דערהאַלטען פון בילדונגס-מיניסטעריום אַ צירקולאַר וועגען איינאָרדנען עקזאַמענס פאַר די אַביטוריענטען פון די פאָלקס-שולען אין דער 4. גימנאַזיאַל-קלאַס היינטיגס יאָהר וועלען וואַהרשיינליך אַזעלכע בעלנים זיין נישט פיל, צוליב דער שלעכטער ווירטשאַפטליכער לאַגע.

צום יאָרצייט פון דר. פּריבולסקי

אַלע מיטגלידער(ינס) פון אַלע סעקציעס ווי אויך סימפּאַטיקער פון „בר-כוכבא" ווערען געבעטען צו קומען זונטאָג, דעם 19-ד ה. ח. פּינקטליך 9 פריה אינ'ם לאָקאַל פונ'ם פעראיין (קאָלעינאַ 5) וואו עס קומט פאָר אַ פייערליכער אַרויסמאַרש צום יודישען בית-עלמין, וואו עס וועט פאָרקומען די ענטהילונג פון דער מצבה פונ'ם לאַנג-יעהריגען פּרעזעס און פערדינסטפולען ספּאָרט-טוער הי"ר פּריבולסקי ז"ל.

אַלע פעראיינען, וועלכע ווילען אַנטיילנעהמען ווערען געבעטען צו קומען אין דערועלבער צייט אינ'ם לאָקאַל פונ'ם פעראיין.

אין נאָמען פון פּרעזידיום
אברהם קאַז.

לאַנדעס-קאָנפערענץ
פון „בנות אגודת ישראל"

קומענדיגען זונטאָג (19-טען מאַי), 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאָר אין ענגלישען זאַל (אַלעי 1-טער מאַי 2) די פייערליכע ערעפנונג פון דער לאַנדעס-קאָנפערענץ פון די אָרטאָדאָקסישע פרויען-אָרגאַניזאַציעס אין פּוילען.

צו ודער קאָנפערענץ ווערען ערוואַרט איינינע הונדערט דעלעגאַטינס פון גאַנץ פּוילען און פון אויסלאַנד. אויף דער קאָנפערענץ, וועלכע וועט דויערען דריי טעג וועט בעהאַנדעלט ווערען אַ רייה קולטורעלע, סאָציאַל-עקאָנאָמישע פּראָבלעמען פון דער יודיש-רעליגיעזער פרוי.

אין נאָמען פון אַלוועלטליכען ועד הפועל פון אגודת ישראל, קומט אויך דער דירעקטאָר פון דער אַלוועלטליכער קרן-התורה-צענטראַלע הר"ר ש. רייטשלאַנדער.

גוטע מענשען זאָל זיך אָפּרופען!

מ'בעט אונז אויפמערקזאַם צו מאַכען, אַז אויף אַנדראַזשאַ 42 געפינט זיך אַ יודישער בעקער לאַזער ראָכווערגער, אַ פאָטער פון דריי קליינע קינדער. ער איז שוין קראַנק זייט 5 חדשים, און אין שטוב פעהלט אַ שטיקעל ברויט. גוטע מענשען דאַרפען זיך פעראינטערעסירען מיט דער פאַמיליע און נישט לאָזען זיי אויסגעהן פון הונגער.

בלוט, הויט און נערווען-קראַנקע

ווערייכען דורך דעם געברויך פון נאַטירליכען ביטערוואַסער

Franciszka Józefa

די געאָרדענטע פעררייאונגס-פערהעלטנישען.

ספּעציאַל-דאָקטוירים פון וועלט-רוהם בעשטעטיגען אַז זיי זענען מיט דער ווירקונג פון פ ר אַ נ ץ יאָזעף ביטערוואַסער אין יערער בעציהונג זעהר צופרידען.

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַדן אַפּטעקשנעם.

קינאָ-טעאַטער
CASINO
היינט און פאָלג. טעג!
דאָס פּרעכטיגע ליבעס-פּאָרל
John Gilbert i Renée Adoree
לעבט, קעמפט און זיגט אין דעם גרעסטען פילם-מייסטערווערק א. נ.:
די ליבע פון אַ קאָזאַק
לויט דער ערצעהלונג פון גראַף לעוו טאָלסטאָי „KOZACY"
קינסטלערישע לייטונג ILJA REPIN
מוזיק. אילוסטראַציע פון קאַפּעלמייסטער Leon Kantor
רוסישע כאָרען אונטער דער דיר. פון ס. לעוויטין
שבת, זונטאָג מאָנטאָג, פון 12—3 נמ. זענען די פּרייזען פון די פּלעצער 50 גר. און 1 זל.

דער „אררט"
פאָהרט אַוועק פון לאָדז

און שוין!

20 חדשים האָט „אררט" אָט דער בן-זקונים'ל פון דער יודישער קולטור און טעאַטער, אָפּגעהאָרעוועט אין לאָדז און איצט — שוין ראוי לטורנעע, דאָ, אין דעם פערויכערטען לאָדז גע-בוירען, געבויט, געשאַפען און — געוויינט! יאָ, גע-זינגט האָט „אררט" אויף אַלע פראָנטען. אַנער-קענט פון דער קריטיק און פון דעם העכסטען קריטיקער — דעם טעאַטער-עולם און לעצענם דער אָפיציעלער נצחון — די אַנערקענונג מצד דער העכסטער אינסטאַנץ פון יודישען טע-אַטער-וועזען אין פּוילען.

וואָס בעדייט „אַררט" פאַר לאָדז?

„אַררט" וועט אין דער ברייטער וועלט רע-פּרעזענטירען לאָדז אויף דעם זעלבען אופן, ווי דאָס האָבען געטאָן דער „לאָדזער אַרטור שיק, דער לאָדזער דור פרישמאַן ז"ל, דער לאָדזער מאַרק שוואַרץ און דער לאָדזער הערץ גראָסבאַרט. יאָ: דערערע ענטירען וועט „אַררט" און בעשיינען אונזער שטאָט מיט כבוד, און ווייזען וועט אָט די פער-עקשנטע קינסטלער-נחופע, אַז מ'דאַרף נאָר חע-לען און אַרבייטען ווי ס'אַרבייטען די וועב-שטוהלען אין די לאָדזער פאַבריקען: אונאויפהער-ליך און מיט אויסדויער.

אַלזאָ — „אַררט" פערלאָזט אויף אַ קורצער צייט לאָדז און פאָהרט-אַרויס אויף אַ טורנעע. פאָהרט-זשע געזונד, ליבע-האַרציגע יודישע ציגיינער! זעטיגט זיך אָן מיט בעגייסטערונג, מיט מוט און מיט... ברויט, — און קומט-צוריק געזונד און דערפרישט פון דער אַלט-נייער אַרבייט פאַר אונזער אָרימען יודישען וואָרט, פאַר אונזער אָרימען יודישען טעאַטער! (ע—ם).

*

היינט פרייטאָג און מאָרגען שבת, קומען פאָר אין „אַררט" "די לעצטע פאָרשטעלונגען פון דעם פּראָגראַם „מצה-ברייט". מאָרגען, שבת 2 פאָרשטעלונגען: 4 נאָכמ. און 10 אָווענד. דאָס וועט זיין די לעצטע פאָרשטעלונג אין דעם סעזאָן.

מעלדונגען

הסתדרות „צעירי-מזרחי", קילינסקא 44.

שבת 7,30 פריה ווערט געלערענט דורכ'ן דבר נ. סקאַוורוינסקי מסכת מכות. 2 נאָכמ. דורכ'ן חבר פיליך שמונה פרקים לרמבם. 5 אָווענד קומט פאָר אַ „מסכת עונג שבת" מיט די בעטייליגונג פון די ח"ח משה העלמאַן און הרב גוטקאָווסקי. זונטאָג 7 אָווענד ווערט איינגעאָרדענט אַ שיחת חברים, איינגאַנג פאַר חברים און סימפּאַטיקער פריי. ס'ווערט געבעטען זיך מיטצוברענגען די גע-הערינע ספרים. 73350

פּראָפ. פעראיין פון בעקלייד. אינדוסטרי-אַרב. אין פּוילען אָפּט. לאָדז, קאָנסטאַנטינער 26. אַכטונג, דאַמען-בעשטעלטע אַרבייטער! שבת דעם 18-טען מאַי, 10 פריה קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל קאָנסטאַנטינער 26, אַ וויכטיגע פאַך-פערזאַמלונג א.ט.אַ. די לאַגע אין פאַך. וועגען אַרויסרופען אַן אַקציע. די פאַך-קאָמיסיע פון דאַמען בעשטעלט. 7332

אַכטונג מענער-מאַגאַזין אַרבייטער. שבת, דעם 18-טען מאַי 10 פריה קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל קאָנסטאַנטינער 26 אַ וויכטיגע פאַך-פערזאַמלונג א.ט.אַ. זעהר וויכטיגע פראַגען. די פאַך-קאָמיסיע פון מענער-מאַגאַזין.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
פּעטריקאָווער 10, טעל. 31-86
נעהמט אָן פון 8—9½ פריה און פון 3½—4½ נאָכ:

פון די קינאָ'ס

פון ספּלענדיד

אין קינאָ טעאַטער „ספּלענדיד" ווערט איצט רעפּרעזענטירט דער פּראַכטפולער ליבעס פילם און ריהרענדע דראַמע א. נ. „ראַזוואַלסקי'ס בע-ליבטע".

אין דאָזיגען פילם קרעאירט די וואונדערבאַרע פילם שעהנהייט ברינידא העלם.

דער דאָזיגער פילם וועלכער שילדערט די טראַגישע ליבעס איבערלעבענישען פון אַ טענצערין וועלכע האָט נישט געוואָלט אויסקויפען די אַרטיסטישע קאַריערע און נאָכהער אַריינגעפאַלען אין די הענד פון אַ דאָן זשואַן, געהערט צו די שענסטע בילדער פון קינאָ רעפּערטואַר, און פערמאָגט אַ גאַנצע רייה ריהרענדע מאָמענטען וואָס ווירקען שטאַרק אויף די צושויער.

„גראַנד-קינאָ"

אין „גראַנד קינאָ" ווערט געגעבען דאָס בילד „די ווילדע הייבער". דאָס גאַנצע אין דעם בילד שפּילט זיך אָפּ אויף אַ קאָרסיקאַניש גוט, בעווייזט אַ שעהנע און אָפּוועקסלענדע האַנדלונג, און אַ סך וואונדערפולע לאַנדשאַפט-בילדער. אויסערדעם ווערט געגעבען אַ נאָך-פּראָגראַם.

„לונאַ"

אין „לונאַ" נעהמט איצט דאָס בילד „דער הערצער-פּאָטאָגראַף" מיט האַרי לידטקע אין דער הויפּט-ראָלע.

דאָס בילד בעזיצט שעהנע אויפנאַהמען און אַ גוט שפּיל. אויסערדעם ווערט געגעבען אַ שעהנער פאַרס אַלס נאָכפּראָגראַם.

„קאַפּיטאָל" און „פּאַלאַס"

אין די קינאָ-טעאַטערס „קאַפּיטאָל" און „פּאַלאַס" ווערט צוגלייך געגעבען דאָס זעלבע בילד „דער פּראָקוראָר בעשולדיגט".

אין דעם דראַמאַטישען פילם האָט דאָס פּובליקום די מעגליכקייט צו זעהען, די גייסטיגע ענדערונג וואָס טרעט איין אין האַרץ, פון אַ גרויסאַמען פּראָקוראָר, צוליב דער ליבע צו אַ פרוי. אויסערדעם ווערט געגעבען אַ נאָכפּראָגראַם.

„אָדעאָן" און „וואָדעוויל"

אין די קינאָס „אָדעאָן" און „וואָדעוויל" ווערט איצט געגעבען דאָס שעהנע בילד א.נ. „דאָס הויז הינטער דער רויטער „לאַמטער" דאָס בילד איז אַ מעכטיגע עראָטישע לעבענס-דראַמאַ. אויסערדעם ווערט געגעבען אַ נאָכפּראָגראַם די שעהנע קאָמעדיע „דער פּאַנטאָפעל-העלד".

לייכטזיניגקייט

איז אין ווירטשאַפטליכע ענינים פּונקט אַזוי שעדליך ווי אין פּריוואַטען לעבען. ערנסטע און יינגע מענשען פּאַסען צו זייערע אויסגאַבען צו זייערע איינקונפטען און מיידען אום קודם כל נישט נויטיגע אויסגאַבען. דאָס אָפּטע רעפּערירען די שיך איז הויפּטזעכליך די קלעצער קען מען זיך איינשפּאָרען דורך די גומי-זוילען בערסאָן, וואָס וועגען בי-ליגער ווי לעדער, מען טראָגט זיי 2 מאָל אַזוי לאַנג און דורך זייער עלאַסטישקייט שיצען זיי די שיך דאָרט, וואו זיי ווערען אַממעהרסטען אָפּגענוצט.

יערערער פּראַקטישער און שפּאָרזאַמער מענש דאַרף דעריבער טראָגען די גומי-קלעצער בערסאָן.

דאָס טראָגען בערסאָנ'ען — דאָס איז אַ אויפריכטיג פערגעניגען.

Dr. med. STUPEL
.12 Szkolna 12.
ספּעציאַליסט פאַר אויג-, האַלז און ווענעריש קראַנקהייטן, בלאַז-שוואַכע, ליזשע אַנרעס, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-לאַמפּ, עלעקטרא-טעראַפּיע.
נעהמט אָן פון 6 ביז 9 אין אָווענד.

OBWIESZCZENIE.

DYREKCJA TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO M. ŁODZI

podaje do powszechnej wiadomości, że niżej wyszczególnione nieruchomości w Łodzi położone, obciążone pożyczkami Towarzystwa, za niezapłacone raty wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające o godz 11-ej z rana w Kancelarji Wydziału Hipotecznego m. Łodzi przy ul. Pomorskiej Nr. 21 przed wyznaczonymi rejentami.

Zbiór objaśnień i warunki licytacyjne znajdują się w księgach hipotecznych odpowiednich nieruchomości oraz w biurze Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi i tamże przeglądane być mogą.

W razie gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Nr. Nr. hipoteczny nieruchom.	Przy ulicy	Vadium	Licytacja rozpocznie się od sumy	Przed notarjuszem	Dnia
8-d	Piramowicza	3.920	29.400	J. Andrzejewskim	2 X 1929
8 ros. g.	" "	4.980	37.350	S. Bułharowskim	" " "
8 ros. ż.	" "	2.060	15.450	K. Imienińskim	" " "
9	Wolborskiej	3.640	27.300	S. Jarzębskim	" " "
9	Nowomiejskiej	10.960	82.200	L. Kahl	" " "
14	Jerozolimskiej	680	5.100	A. Karnawalski	" " "
21-c	Nowomiejskiej	3.940	29.550	S. Korn	" " "
21-Ma	Wschodniej	8.000	60.000	J. Krzemieniewski	" " "
29	Podrzecznej	15.000	112.500	B. Lisowski	" " "
45	Zachodniej	10.520	78.900	J. Łada	" " "
47-m	Al. I-go Maja	4.600	34.500	K. Rossman	" " "
47-R	Al. I Maja i Żeromskiego	5.560	41.700	J. Rzymowski	" " "
47-w	Nowo-Cegielniana	6.460	48.450	W. Siniarski	" " "
47-am	Al. I-go Maja	3.640	27.300	A. Smoliński	" " "
47-kb	" "	2.600	19.500	S. Szmidt	3 X 1929
47-NN	Zawadzka	2.940	22.050	E. Trojanowski	" " "
48-G	" "	3.740	28.050	J. Andrzejewski	" " "
48-R	" "	2.860	21.450	S. Bułharowski	" " "
51-m	Zawadzka i Gdańska	3.020	22.650	S. Jarzębski	" " "
51-o	Zawadzka	4.540	34.050	W. Jeżewski	" " "
51-Na	Pańskiej i Zawadzkiej	39.840	298.800	L. Kahl	" " "
54	Zachodniej	3.980	29.850	A. Karnawalski	" " "
54-d	Pańskiej i Zawadzkiej	2.940	22.050	S. Korn	" " "
61	Zachodniej	1.800	13.500	J. Krzemieniewski	" " "
62	Aleksandryjskiej	980	7.350	B. Lisowski	" " "
67-a	Franciszkańskiej	780	5.850	J. Łada	" " "
67-b	" "	1.760	13.200	K. Rossman	" " "
75	Podleśnej i Stodolnej	1.580	11.850	J. Rzymowski	4 X 1929
78/78-a	Franciszkańskiej	4.000	30.000	W. Siniarski	" " "
90-c	Drewnowskiej	11.000	82.500	A. Smoliński	" " "
98	Lutomierskiej	580	4.350	S. Szmidt	" " "
131	Podrzecznej	11.000	82.500	E. Trojanowski	" " "
142-e	Piwnej	1.700	12.750	J. Andrzejewski	" " "
143	Zgierskiej	2.280	17.100	S. Bułharowski	" " "
148-cd	Wesołej	960	7.200	K. Imieniński	" " "
154 ros. c	Zgierskiej	2.340	17.550	S. Jarzębski	" " "
157-c	" "	2.360	17.700	W. Jeżewski	" " "
157-e	" "	2.700	20.250	L. Kahl	" " "
157F	" "	2.880	21.600	A. Karnawalski	" " "
187	Kościelnej	1.400	10.500	S. Korn	" " "
188	Kościelnej i Aleksandr.	2.360	17.700	A. Karnawalski	" " "
191-a	Stary Rynek	660	4.960	S. Korn	7 X 1929
204	Wolborskiej	1.600	12.000	B. Lisowskim	" " "
234	Nowomiejskiej	1.660	12.450	I. Krzemieniewskim	" " "
241	Plac Wolności	2.780	20.850	J. Ładą	" " "
251-a	Cegielnianej	5.360	40.200	K. Rossmanem	" " "
252	Piotrkowskiej	5.480	41.100	J. Rzymowskim	" " "
257	" "	5.620	42.150	W. Siniarskim	" " "
269	" "	3.880	29.100	S. Szmidt	" " "
270	Wólczańskiej	4.140	31.050	E. Trojanowskim	" " "
271-a	Cegielnianej	1.220	9.150	J. Andrzejewskim	" " "
271-E	" "	3.540	26.550	S. Bułharowskim	" " "
271-i	Cegielnianej i Wólczańskiej	6.300	47.250	K. Imienińskim	" " "
271-m	Cegielnianej	3.640	27.800	S. Jarzębskim	" " "
271-aa	" "	3.540	26.550	W. Jeżewskim	8 X 1929
275-e	Zachodniej	2.180	16.350	L. Kahlem	" " "
276-a	Prywatnej	6.120	45.900	A. Karnawalskim	" " "
288-aa	Szkolnej	3.200	24.000	S. Kornem	" " "
288-ab	" "	1.360	10.200	J. Krzemieniewskim	" " "
288-ac	" "	3.100	23.250	B. Lisowskim	" " "
288-an	" "	2.180	16.350	J. Ładą	" " "
288-ap	" "	11.400	85.500	K. Rosmanem	" " "
294	Ogrodowej	3.060	22.950	Rzymowskim	" " "
304	Północnej	1.220	9.150	A. Smolińskim	" " "
311	" "	2.320	17.400	S. Szmidtem	" " "
311-cd	Narutowicza	1.920	14.400	E. Trojanowskim	" " "
320-s	Konstantynowskiej	680	5.100	J. Andrzejewskim	" " "
320-abr	Leszno	4.780	35.850	S. Bułharowskim	9 X 1929
320-rrr	Pańskiej	2.480	18.600	K. Imienińskim	" " "
321-ea	Konstantynowskiej	3.000	22.500	S. Jarzębskim	" " "
321-kb	Szkolnej	980	7.350	W. Jeżewskim	" " "
321-ks	" "	4.820	36.150	L. Kahlem	" " "
321-za	Cmentarnej	2.580	19.350	A. Karnawalskim	" " "
321-zb	" "	4.400	33.000	S. Kornem	" " "
285-a	Zakątnej	2.400	18.000	J. Krzemieniewskim	" " "
325	Konstantynowskiej	1.460	10.950	B. Lisowskim	" " "
338-d	Solnej	1.380	10.350	K. Rossmanem	" " "
346-a	Kilińskiego	9.600	72.000	J. Rzymowskim	" " "
378 ros. b	Magistr. i Pomorskiej	1.720	12.900	W. Siniarskim	" " "
378-k	Magistr. i Północnej	4.000	30.000	A. Smolińskim	" " "
386	Pomorskiej	2.560	19.200	S. Szmidtem	10 X 1929
399 ros. b	Targowej	3.840	28.800	E. Trojanowskim	" " "
415	Pomorskiej	5.060	37.950	J. Andrzejewskim	" " "
420-a	Kilińskiego	14.800	111.000	S. Bułharowskim	" " "
429	Pomorskiej	1.140	8.550	K. Imienińskim	" " "
435	" "	43.340	325.050	S. Jarzębskim	" " "
451	Południowej	1.920	14.400	W. Jeżewskim	" " "
482	Południowej	920	6.900	A. Karnawalskim	" " "
490/91	Południ i Wschodniej	7.980	59.850	S. Kornem	" " "
493	Południowej	22.000	165.000	J. Krzemieniewskim	" " "
501-b	Narutowicza	3.380	25.350	B. Lisowskim	" " "
506	Piotrkowskiej	11.960	89.700	J. Ładą	" " "
506-a	Sienkiewicza	11.820	88.650	K. Rossmanem	" " "
509	Piotrkowskiej	3.580	26.850	J. Rzymowskim	11 X 1929
509-aa	Traugutta	1.720	12.900	W. Siniarskim	" " "
534 ros. b	Żelaznej	13.320	99.900	A. Smolińskim	" " "
535	Piotrkowskiej	6.780	50.850	S. Szmidtem	" " "
538	" "	9.720	72.900	E. Trojanowskim	" " "
573	" "	5.960	44.700	S. Bułharowskim	" " "
576 ros. f	Pustej	3.960	29.700	K. Imienińskim	" " "
593-a	Brzeznej i Sienkiew.	59.940	449.550	S. Jarzębskim	" " "
630-e	Piotrkowskiej	4.580	34.350	W. Jeżewskim	" " "
640-codd	Wólczańskiej	3.780	28.350	L. Kahlem	" " "
658-a	" "	10.000	75.000	A. Karnawalskim	" " "
683-a	" "	1.880	14.100	S. Kornem	" " "
697-i	Wólczańskiej i Radwańskiej	7.620	57.150	J. Krzemieniewskim	" " "
707/8	Piotrkowskiej	1.980	14.850	B. Lisowskim	" " "
719	" "	5.500	41.250	J. Ładą	14 X 1929
745-d	Zamenhofa	1.160	8.700	K. Rossmanem	" " "
761-F	Andrzeja	2.040	15.300	J. Rzymowskim	" " "
765-c	Wólczańskiej	1.360	10.200	W. Siniarskim	" " "
768	Piotrkowskiej	6.680	50.100	A. Smolińskim	" " "
768-a	Al. Kościuszki	2.460	18.450	S. Szmidtem	" " "
769	Piotrkowskiej	58.600	439.500	E. Trojanowskim	" " "
780-b	Al. Kościuszki	3.740	28.050	J. Andrzejewskim	" " "
786	Piotrkowskiej	40.260	301.950	S. Bułharowskim	" " "
786-Z	Pańskiej	4.860	36.450	K. Imienińskim	" " "
786-zz	Zielonej i Lipowej	5.680	42.600	S. Jarzębskim	" " "
788-o	Zielony Rynek	3.320	24.900	W. Jeżewskim	" " "
789-w	Lipowej	1.740	13.050	L. Kahlem	" " "
789-pp	28 p. Strz. Kan.	4.320	32.400	A. Karnawalskim	" " "
795-t	6-go Sierpnia	4.280	32.100	S. Kornem	" " "
795-ab	" "	2.100	15.750	J. Krzemieniewskim	15 X 1929
798 ros. b	Lipowej	2.140	16.050	B. Lisowskim	" " "
803-e	" "	1.860	13.950	J. Ładą	" " "
807	Wólczańskiej	2.140	16.050	K. Rossmanem	" " "
809-a	Pańskiej	4.340	32.550	J. Rzymowskim	" " "
817-G	Lipowej	1.540	11.550	A. Smolińskim	" " "
835-def	Anny	980	7.350	S. Szmidtem	" " "
876	Kątnej	720	5.400	E. Trojanowskim	" " "
901-e	Słowiańskiej	1.560	11.700	J. Andrzejewskim	" " "
901 ros. ż	" "	1.500	11.250	S. Bułharowskim	" " "
902 ros. b	" "	1.140	8.550	K. Imienińskim	" " "
902-n	Słowiańskiej i Grabowej	18.920	141.900	S. Jarzębskim	" " "
904-e	Grabowej	5.840	43.800	W. Jeżewskim	" " "
914-a	Senatorskiej	2.340	17.550	L. Kahlem	" " "
915-a	Wodnej	1.340	10.050	A. Karnawalskim	16 X 1929
916-a	"	2.840	36.300	S. Kornem	" " "
934-G	Miedzianej	1.020	7.650	J. Krzemieniewskim	" " "
934 ros ż	Miedzianej i Przędzalnianej	800	6.000	B. Lisowskim	" " "
965-k	Wilczej	860	6.450	J. Ładą	" " "
975	Przędzalnianej i Miedz.	8.000	60.000	K. Rossmanem	" " "
975-a	Skierniewickiej	1.240	9.300	J. Rzymowskim	" " "
1043-k	Kilińskiego	1.660	12.450	W. Siniarskim	" " "
1043-e	" "	1.500	11.250	A. Smolińskim	" " "
1054-aa	Napiórkowskiego	5.620	42.150	Szmidtem	" " "
1075 ros f	Gubernatorskiej	1.900	14.250	E. Trojanowskim	" " "
1075-k	" "	1.300	9.750	J. Andrzejewskim	" " "
1085	Kilińskiego	16.000	120.000	S. Bułharowskim	" " "
1088	" "	2.100	15.750	K. Imienińskim	" " "
1089-a	Sienkiewicza	3.200	24.000	S. Jarzębskim	" " "
1091-c	Kilińskiego	1.980	14.850	W. Jeżewskim	17 X 1929
1096-a	" "	5.420	40.650	L. Kahlem	" " "
1097-de	Nawrot i Kilińskiego	8.640	64.800	W. Karnawalskim	" " "
1108-d	Kilińskiego	2.000	15.000	S. Kornem	" " "
1113	" "	9.060	67.950	J. Krzemieniewskim	" " "
1114ik/1115-i	Składowej	2.120	15.900	B. Lisowskim	" " "
1116	Kilińskiego	2.220	16.650	J. Ładą	" " "
1126	" "	16.700	125.250	K. Rossmanem	" " "
1127-ab	Juljusza	780	5.850	J. Rzymowskim	" " "
1132-a	Juljusza i Kilińskiego	4.520	33.900	W. Siniarskim	" " "
1136	Kilińskiego	780	5.850	J. Andrzejewskim	" " "
1142	" "	1.060	7.950	S. Bułharowskim	" " "
1149-b	" "	2.720	20.400	S. Jarzębskim	" " "
1150-a	Fabrycznej	8.400	63.000	W. Jeżewskim	" " "
1150-b	" "	5.360	40.200	L. Kahlem	" " "
1174-b	Głównej	580	4.350	A. Karnawalski	18 X 1929
1175-a	" "	840	6.300	S. Korn	" " "
1176-e	Nawrot	1.700	12.750	J. Krzemieniewski	" " "
1178	Głównej	15.380	115.350	B. Lisowski	" " "
1186	Juljusza i Nawrot	3.880	29.100	J. Ładą	" " "
1210-e	Narutowicza	8.040	60.300	K. Rosmanem	" " "
1224	Targowej	1.140	8.550	J. Rzymowskim	" " "
1272rosb	Suchej	1.840	13.800	W. Siniarskim	" " "
1273	Głównej	5.080	38.100	A. Smolińskim	" " "
1294rosb	Przędzalnianej	1.040	7.800	S. Szmidtem	" " "
1295 rosb	Nawrot i Sienkiewicza	3.680	27.600	E. Trojanowskim	" " "
1349	Traugutta	2.620	19.650	J. Andrzejewskim	" " "
1355	Narutowicza	2.240	16.800	S. Bułharowskim	" " "
1371	" "	45.000	337.500	K. Imienińskim	" " "
1372	" "	2.140	16.050	S. Jarzębski	" " "
1382	Cegielnianej	3.800	28.500	W. Jeżewski	21 X 1929
1395	" "	33.380	250.350	L. Kahlem	" " "
1399	" "	680	5.100	A. Karnawalskim	" " "
1402-a	" "	4.120	30.900	S. Kornem	" " "
1418-E	Kamiennej	4.980	37.350	J. Krzemieniewskim	" " "
1419-E	" "	2.420	18.150	B. Lisowskim	" " "
1428-b	" "	1.560	11.700	J. Ładą	" " "
1437	Cegielnianej i Kamiennej	38.780	290.850	K. Rossmanem	" " "
1437-F	Skwerowej	2.140	16.050	J. Rzymowskim	" " "
1442	Kilińskiego	29.400	220.500	W. Siniarskim	" " "
1437-E	Skwerowej	3.560	26.700	A. Smolińskim	" " "
1520	Lipowej	10.860	81.400	S. Szmidtem	" " "
1632	Cegielnianej	3.720	27.900	E. Trojanowskim	" " "
1636/37	Wierzbowej	7.200	54.000	J. Andrzejewskim	" " "
1660	N.-Cegielnianej i Zakątnej	2.300	17.250	S. Bułharowskim	" " "
1663	Nowo-Cegielnianej	2.700	20.250	K. Imieniński	22 X 1929
1666	" "	1.660	12.450	S. Jarzębskim	" " "
1667	" "	2.020	15.150	L. Kahlem	" " "
2006	Lipowej	12.140	91.050	J. Krzemieniewski	" " "
2308	Senatorskiej	10.000	75.000	B. Lisowskim	" " "
2370	Radwańskiej	7.280	54.600	I. Ładą	" " "
2407	28 p. Strz. Kan.	21.000	157.500	K. Rossmanem	" " "
2427	Rokicińskiej	21.600	162.000	J. Rzymowskim	" " "
4022	Rzgowskiej	1.560	11.700	W. Siniarskim	" " "
4098	Hipotecznej	6.000	45.000	A. Smolińskim	" " "
4107	Rzgowskiej	4.000	30.000	S. Szmidtem	" " "
4208	Aleksandrowskiej	17.000	127.500	E. Trojanowskim	" " "
4327	Rzgowskiej	8.000	60.000	J. Andrzejewskim	" " "
4338	" "	1.260	9.450	S. Bułharowskim	" " "
4383	Szosa Pabjanicka	1.600	12.000	K. Imienińskim	" " "
452/3	Wschodniej	5.140	38.550	S. Kornem	" " "

Licytacje powyższe o tyle dokonywane będą, o ile poszukiwane należności do chwili ostatecznego przybicia w dnia licytacji zapłacone nie będą.

Łódź, dnia 20 marca 1929 roku.

PARK HELENÓW

מאַרגעז, שבת ערעפנונג פון זומער-סעזאָן

דעם 18-טען מאַי 1929, 5 נאָכמיטאָג

פאָפּולערע קאָנצערטען פון סימפאָנישען אָרקעסטער

אונטער דער דירעקציע פון REINHOLD TELG

די פּאָפּולערע קאָנצערטען וועלען פאָרקומען: שבת, זונטאָג און ימים-טובים פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג ביז 11.15 אין אָווענד, דאָנערשטאָג פון 8 אַ זייגער אין אָווענד.

זונטאָג און ימים-טובים וועלען פאָרקומען פון 11 פריה ביז 1 מיטאָג

מוזיקאַלישע פריהמאָרגענס

אין פאַל פון רעגענס קומען די קאָנצערטען פאָר אין זאַל פון העלענאָוו

טראַמוואַי-פאַרבינדונג אין אַלע ריכטונגען נאָכ'ן קאָנצערט איז גאַזיכערט. אויפ'ן אָרט: רעסטאָראַציע, קאַוויאַרניע און מלעטשאַרניע.

טירגאַרטען — לודקעס — פאַנטאָמען — וואַסערפאַל — ראָד פון גליק — שים-בודע.

זונטאָג, דעם 19 טען מאַי און מאָנטאָג, דעם 20-טען מאַי 11 אַ זייגער פאַרמיטאָג

מוזיקאַלישע פריהמאָרגענס, 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג פּאָפּולערע קאָנצערטען

PARK HELENÓW

LUNA

היינט און פאָלגענדע טעג!

דער מענש מיט דעם ליבסטען שמייכעל

Harry Liedtke

און זיינע רייצענדע פאַרטנערקעס

La Jana i Betty Bird

היינט און פאָלגענדע טעג!

אין דעם וואונדערשעהנעם זיטען-פילם

די קאַריערע פון פריילין דאָראַ

די געשיכטע פון אַ שטיפעריש מיידעל, וועלכע האָט געטרוימט פון אַ ביהנע-קאַריערע.

גרויסער סימפאָנישער אָרקעסטער אונטער דער דירעקציע פון TEODOR RYDER

אָנהויב 4 אַ זייגער נאָכמ., שבת און זונטאָג 12 אַ זייגער בייטאָג; לעצטער סעאַנס 10 אָוו. אויפ'ן ערשטען סעאַנס פרייזען פון די פּלעצער פון 1 זלאָטי אָן.

שבת און זונטאָג פון 12—3 נאָכמיטאָג זענען אַלע פּלעצער צו 50 גר. און 1 זל.

אָנהויבענדיג פון 14. מאַי און טעגליך!!!

קינאָ אין גאָרטען

ביים קינאָ „CZARY" צעגעלנ. 34

די לעצטע 2 סעאַנסען טעגליך איז גאָרטען. I סעאַנס פון 8,30 ביז 10 אָווע ד, II - פון 10 אָווענד ביז 11.30 ביינאַכט. פאַלס פון אומגינסטיגען וועטער, וועלען די סעאַנסען ווערען איבערטראָגען אין זאַל. טעגליך נאָרמאַלע סעאַנסען אויפ'ן זאַל פון 4.30 נאָכמיטאָג. שבת און זונטאָג פון 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג. פאַרגרעסערטער סימפאָנ. אָרקעסטערן

CZARY

קינאָ אין גאָרטען

היינט און פאָלגענדע טעג!

גרויסע מזרח-דראַמע א. נ.

אַללאַה'ס שקלאַפין

שעהנע דראַמע פון ליבע און ליידענשאַפט אין 10 אַקטען אין דער הויפּטראָלע: דער וואונדערשעהנער שטערן

BETTY COMPSON

פאַרגרעסערטער אָרקעסטער! אויפ'ן ערשטען סעאַנס זענען אַלע פּלעצער צו 50 גר. פאַרגרעסערטער אָרקעסטער.

CORSO | היינט און פאָלג. טעג!

דער בעריהמטער העלד פון ווילדען מערב FRED THOMSON מיט זיין בעריהמט פערדל אין בילד א. נ.

„דער סאָקאָל פון דער פּרעריע"

אין דער פרויען-ראָל די רייצענדע MARY CARR אויסערן פּראָגראַם: אַ פּאַרס

WODEWIL | היינט און פאָלגענדע טעג!

מעכטיגע דראַמע. לעבענס-דראַמע. אין די הויפּטראָלען:

דאָס הויז אונטער דער רויטער לאַמטערן

Greta Mosheim, Gustaw Fröhlich, Eliza Heims

א.פ. אַ פּאַרס. בעמ.: דאָס דאָזיגע בילד ווערט דעמאָנסטרירט אין „אָדעאָן" און „וואָדעוויל" גלייכצייטיג

ODEON | היינט און פאָלגענדע טעג! געשיכטע פון פאַרשטויסענע פון די הינטער-געסלעך אין גרויסשטעטישען אַבגרונד א. נ.

קינאָ „ERA" זאַוווישאַ 22 (באַלוט)

פרי-דינר „פלאָרא"

אָנהויב פון די פאָרשטעלונגען 4.30 אַ זייגער נאָכמ. שבת און זונטאָג 12,30 נאָכמיטאָג.

היינט און פאָלגענדע טעג! גרויסע פּרעמיערע!

„אַ פרוי — איז זינד"

אין די הויפּטראָלען: MYKOŁAJ RYMSKI i SUZY PIERSON אין די הויפּטראָלען:

אויף די ערשטע סעאַנסען היינט שבת, זונטאָג, מאָנטאָג און דינסטאָג אָנהויב 12,30 מיטאָג ווערט געגעבען

„די שטאָט פון מיליאָנען געפאַלענע"

אין די הויפּטראָלען: Zuzanna Blanchetti, Andre Nox. Hans Brausenwetter — פרייזען פון אַלע פּלעצער צו 30 גראָשען.

א טיכטיגע פערקויפערין

פון דער שיך-בראַנזשע ווערט געזוכט אין ש"ד-געשעפט פּיעטרקאָווער 17 ביי אַדערבערג. צו מעלדען זיך פּריוואַט-וואוינונג פּאָמאָרסקאַ 3 פון 1—3 נאָכמ. און פון 8 אַזייגער אָווענד.

ס'ווערט אַנגענומען

לוין אַרבייט אויף ראַשעל = מאַשינען און אויך צו שערען, טרייבען, אויפ'ן פערלאַנג אויסצופערטיגען די וואַרע. צו פרעגען ביי ווישעגראַצקי פּיעטרקאָווער 41.

אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען

אַ ביליאַרד-טיש

פאַר אַ צוגענגליכען פרייז.

אינפאָרמאַציעס אין קאָנדיטאָריע פון צענטראַל'ען האַנדווערקער-פאַרבאַנד (פּאָלודנ. 4) פון 7—9 אָוו.

Ubezpieczenia od ognia i kradzieży.

Na okres miesięcy letnich

przyjmuje się

do przechowania

rzeczy domowe wszelkiego rodzaju

Dom Transportowo-Ekspedycyjny

S. JELIN i I. RUDOMIN

Sp. Akc.

BIURO: Piotrkowska 62, tel. 207 i 24-69.

SKŁADY: Wólczańska 73, tel. 40-07.

7140

Ubezpieczenia od ognia i kradzieży.

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokicińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od dnia 14-go maja do 20 maja 1929 r.

Dla dorosłych:

Świerszczyk

(KSIĄŻE POZWOLIŁ)

W rolach głównych:

Lya Mara i Harry Liedtke.

Dla młodzieży:

w krainie srebrnego lwa w 10 aktach obraz

Persja

realizacji BERNARDA KELLERMANA

מאַשין-לעכעך

ווערן צונגעטען אויסגעבייט ביי

ג. נאַרדמאַן צעגעלניאַנאַ 29

אַנאָנסען-פּרייזן

פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „

נאָכ'ן טעקסט—12 „ „ „ —18 „ „ „ „ 8 „

פאַר אַ מילימעטער-שורה: אַכטער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז—5 זל. אַ חודש מיט צושטעלונג אַ היים; אויף דער פּראָווינץ—6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד—8 זל.

פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען די אַנאָנסען איז דער פאַרלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך

די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21;

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.